

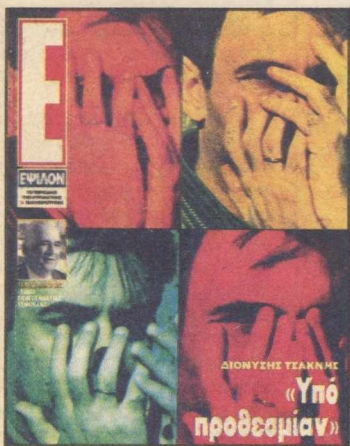
ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οι πέντε μνηστήρες μιλούν στην «Κ.Ε.»

Γερ. Αρσένης, Απ. Κακλαμάνης, Κ. Σημίτης, Α. Τσοχατζόπουλος και Ι. Χαραλαμπίδης. Πέντε επιφανή στελέχη του ΠΑΣΟΚ που διεκδικούν την πρωθυπουργία- ανοίγουν τα χαρτιά τους για το επόμενο βήμα του ΠΑΣΟΚ. Κοινή συνισταμένη των πρώτων αυτών διακηρύξεων τους αποτελούν η διατήρηση της ενότητας της παράταξης, ο αποκλεισμός της πρόωρης προσφυγής στις κάλπες και η νικηφόρα συνέχεια του ΠΑΣΟΚ μετά τη λήξη της τρέχουσας κυβερνητικής θητείας. Υπάρχουν ωστόσο και διαφοροποιήσεις στις προτεραιότητες που θέτει καθένας εκ των πέντε υποψηφίων.

Οι πλήρεις δηλώσεις στις σελίδες 4,6

ΚΑΙ ΕΨΙΛΟΝ ΥΠΟ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΝ

«Υπό προθεσμίαν» είναι ο τίτλος ενός μυθιστορήματος. Διονύσης Τσακνής είναι το όνομα ενός από τους καλύτερους Ελληνες τραγουδοποιούς. Η σχέση τους περιγράφεται με νότες και λέξεις. Ετσι όπως δεν περιγράφεται η... τετράποδη βία της αστυνομίας: «Τρία φρίσκis παίρνετε και τον κόσμο δέρνετε», αναφωνεί ο «Ιός» απέναντι σε σκύλους και άλογα που φορούν το αστέρι του νόμου

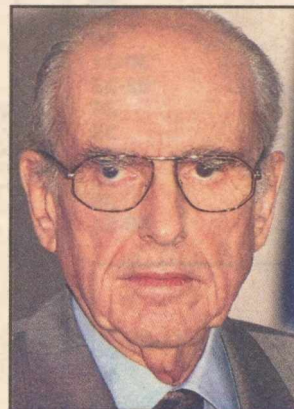

Το πρώτο με κάλπη μετά την ασθένεια

ΠΟΙΟΝ ΨΗΦΙΖΟΥΝ για διάδοχο

✓ Στο νήμα Αρσένης - Σημίτης

Εννέα στους δέκα πολίτες πιστεύουν ότι μετά το πρόβλημα στην υγεία του ο Α. Παπανδρέου πρέπει να παραιτηθεί από τη θέση του πρωθυπουργού, ενώ έξι στους δέκα ζητούν την αποχώρησή του και από την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ. Η πλειοψηφία των οπαδών του ΠΑΣΟΚ πάντως επιθυμεί την απομάκρυνσή του από την κυβέρνηση αλλά την παραμονή του στην προεδρία του κόμματος. Την ίδια στιγμή, στην κούρσα της διαδοχής του πρωθυπουργού κυριαρχούν οι Κ. Σημίτης και Γερ. Αρσένης: Ο πρώτος συγκεντρώνει μεγάλα ποσοστά μεταξύ των αναποφάσιστων, των «λευκών», των παλαιών ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ και των οπαδών άλλων κομμάτων. Ο δεύτερος όμως προηγείται σαφώς μεταξύ των σημερινών ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ. Αναλυτικά στοιχεία και πίνακες από το πρώτο γκάλοπ με κάλπη ΣΕΛ. 10,11

Το 89% των ψηφοφόρων ζητά άμεση αποχώρηση του Ανδρέα

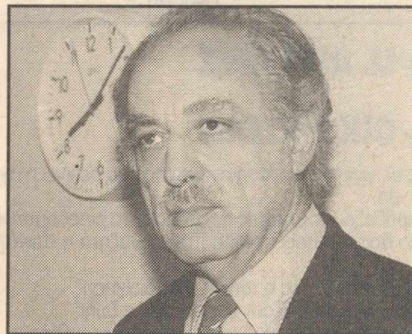

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ-ΣΟΚ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΡΥΔΑΜΟ

«Μου είπαν πώς τον έφαγαν»

Ενας κρατούμενος περιγράφει συγκλονιστικές στιγμές από την εξέγερση στις φυλακές. Ανάμεσά τους, περιστατικά από τη δράση των πρωταγωνιστών και το φόντο του Δ. Καραμούτση ΣΕΛ. 74

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΧΥΤΗΡΗ

«Ωρα να πάρει αποφάσεις ο πρόεδρος»

Ο υπουργός Τύπου πιστεύει ότι ο ίδιος ο πρωθυπουργός θα ανοίξει το δρόμο για τη διαδοχή. Δηλώνει πάντως άγνοια για τα περί «πολιτικής διαθήκης» του Ανδρέα ΣΕΛ. 8

Σελιδο- δείκτης

ΕΙΔΗΣΕΙΣ-ΕΛΛΑΔΑ

Ερευνα για τα 20 χρόνια από το πρώτο χτύπημα της 17Ν	66-69
Τα «στριπτίζ» των αιτημάτων	70
Η Ερμού για τους πεζούς	71
Αργεί ο καιρός των τσιγγάνων	72
Φαρ Ουέστ η Κρήτη	72
Απόδομος πρόεδρος με «ευλογίες»	73
«Τα έσφαξα τα μαλ...να»	74

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΕΛΛΑΔΑ

Οι πέντε δελφίνοι ανοίγουν τα χαρτιά τους στην «Κυριακή Ε»	4-6
Γκάλοπ: Ο κόσμος Σημίτη, Αρσένη το κόμμα	10-11
Ο Ερβέρτ άφησε τη μία βάρκα	12
Ωνάσιος: Τα γαλάζια «περαστικά»	12
Όλοι οι άνθρωποι των δελφίνων	16
Σύνδεση Τουρκίας-Ευρώπης: Το μυστικό της 12ης ώρας	18

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

ΠΟΤΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ: Η ευθύνη της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ	15
ΘΑΝΑΣΗ ΓΙΑΛΚΕΤΣΗ: Ιατρική υπό αμφισβήτηση	50
ΘΕΟΔΩΡΟΥ Α. ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ: Η ιαπωνική πρόκληση και η Ελλάδα	58

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΧΥΤΗΡΗΣ: «Να αποφασίσει τώρα ο Ανδρέας»	8
ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: «Μνηστήρες υπάρχουν. Σημασία όμως έχει τι κάνουν»	18
ΓΚΡΙΣΑ ΑΖΑΓΚΑΡΟΦ: «Από την Μπάλτσα ζητάς τα πάντα»	42-43
ΝΙΚ ΚΕΙΒ: «Είμαι ένα γέλιο στο σκοτάδι»	45
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΠΑΡΚΟΥΛΗΣ: «Δεν έχω πια προοπτικές»	46
ΤΑΚΗΣ ΓΚΩΝΙΑΣ: «Το γήπεδο σε ξεγυμνώνει»	75

ΚΟΣΜΟΣ

Σκακίρα «ειρήνης» η Βοσνία	22
ΧΑΒΙΕΡ ΣΟΛΑΝΑ: Τέως εχθρός και νυν αρχηγός	23
Στον αέρα ο Ζιπέ και ενιαίο νόμισμα	24
«Οι ψεις» από τη Στέλλα Παγαρτάνη-Χοϊδά	26
Μπαράκ, ο διάδοχος του Ράμπιν	26
Κόκκινο το χρώμα πριν από τις εκλογές	28
Οι αστέρες στη Δούμα	28
Αγωνία στην Αυστρία πριν από τις κάλπες	29
ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ: Ο εμφύλιος φουντώνει	30
ΙΝΔΙΑ: Το σάρι φεύγει, το τζιν έρχεται	30-31
«Στάργκεϊτ», ένας κωδικός για... μάγους	32-33
Η Νότια Κορέα ξαναζεί το παρελθόν της!	34
Ενα Νόμπελ κατηγορεί	35
Οι συνταξιούχοι του διαστήματος	36
Οι πονοκέφαλοι της αντισύλληψης	38
Χοιρινό και βότκα κατά των εργατών	39
Ο Αμαζόνιος στην πυρά!	40-57

ΚΥΡΙΑΚΗ «Ε»

Το πολιτιστικό ένθετο
και 16 σελίδες με όλα
τα τηλεοπτικά προγράμματα

41-56

INFO: Μετά το
Ωνάσιος, τι;

Μ. ΑΓΓΕΛΙΕΣ

92

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ως τις γιορτές η στάση αναμονής που δείχνει η αγορά	82
Παράδοξες συμμαχίες προκαλούν τα εισοδηματικά	82
Νέο δρόμο προς το Μάαστριχτ αναζητά η Κοινότητα	83
Με άδειες τσέπες η τοπική αυτοδιοίκηση	83
Πόσο σας ασφαλίζουν οι ασφάλειες ζωής	84
Τα Χριστούγεννα φέτος δεν θα φέρουν αυξήσεις...	85
Δεκάδες διο. για έλατα	85
Διπλή ρελάνς από τη Καλοσεστρουίτσι	86
Δύσκολη... αποσωλήνωση	87
Για να ντύσουμε περισσότερους ξένους	88-89
Αντί για δρόμους ζητάμε χρήμα για αεροδιαδρόμους	90
Καζίνο: Ξαναμοιράζει φύλλα η κυβέρνηση	91
Πρόσωπα και επιχειρήσεις	93

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1995

+ Γ' ΛΟΥΚΑ, Μηνά, Ερμυόνη
Ανατολή 7.32' Δύση 17.06'
Σελήνη 18 ημερών

Υπό το πορτρέτο του ιδρυτή, κομματικοί και βουλευτές ανιχνεύουν την επόμενη μέρα στο ΠΑΣΟΚ.

Νεύμα διαδοχής

Του ΣΤΡΑΤΗ ΛΙΑΡΕΛΛΗ

Στο καθιερωμένο διάγγελμα της Πρωτοχρονιάς θα ανακοινώσει, πιθανότατα, τις αποφάσεις του ο Α. Παπανδρέου, εκτός θεαίως εάν υπάρξουν νωρίτερα απρόοπτα γεγονότα.

Είναι βέβαιο ότι σημαντικό (αν όχι κυρίαρχο) ρόλο στη λήψη των αποφάσεων αυτών θα παίξει και το περιεχόμενο της ενημέρωσης που θα γίνει στον Ανδρέα Παπανδρέου, καθώς είναι σαφές ότι οι παραστάσεις και η ροή πληροφοριών να έχουν εξ αντικειμένου ένα κενό τουλάχιστον 20 ημερών. Απαραίτητη προϋπόθεση, φυσικά, είναι η (έ-στω και μερική) αποκατάσταση της υγείας του, ώστε να είναι δυνατόν να εγκαταλείψει το Ωνάσιος.

Η παρουσία, φυσικά, του ιδρυτή του κυβερνώντος κόμματος είναι πιθανό να καθορίσει όχι μόνο το **χρόνο** αλλά και την **ουσία** των διαδικασιών της διαδοχής. Η στάση, ωστόσο, του κάθε στελέχους προσδιορίζεται με βάση τους ειδικότερους στόχους του και τις επιδιώξεις του. Όλοι, όμως, συμφωνούν (αν και εκφράζονται σε διαφορετικούς τόνους) ότι η **αποχώρηση** του Ανδρέα Παπανδρέου πλησιάζει. Δεν είναι τυχαία η φράση στενότατου συνεργάτη του πρωθυπουργού στην «Κ.Ε.»: «Πιστεύω ότι ο πρόεδρος θα λάβει τις αποφάσεις αυτές που θα είναι προς το συμφέρον της χώρας, του ΠΑΣΟΚ και κυρίως του ίδιου του Ανδρέα Παπανδρέου...».

Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και οι υπόλοιποι «προεδρικοί», οι οποίοι αν και αναγνωρίζουν το πρόβλημα, εντούτοις αποφεύγουν να ομιλούν για ενδεχόμενο **παραίτησης** του Ανδρέα Παπανδρέου. Είτε γιατί δεν θέλουν καν να το σκέπτονται, είτε γιατί ευελπιστούν στο θαύμα, είτε, τέλος, γιατί σέβονται τόσο πολύ τον πρωθυ-

πουργό, που δεν επιθυμούν καν «να βάλουν στο μυαλό τους τέτοιες σκέψεις...».

Το θέμα απασχολεί προφανώς και τους δελφίνους, οι οποίοι, πάντως, αναγνωρίζουν ότι απαιτείται **διακριτικός χειρισμός**. Παράλληλα, όμως, πιστεύουν ότι πρέπει να δοθεί **λύση** σε αυτό που οι ίδιοι δημοσίως αποκαλούν **πολιτικό πρόβλημα**.

1 Από τους προσκείμενους στον Ανδρέα Παπανδρέου τονίζεται ότι σε κάθε περίπτωση η **πρωτοβουλία** πρέπει να ανήκει στον

θέμα της ηγεσίας. Μέχρι τότε προτείνεται να οριστούν **αντιπρόεδροι** για την καλύτερη λειτουργία της κυβέρνησης. Ως προς τα πρόσωπα των αντιπροέδρων υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις:

• Η μία πρόταση που διακινείται αναφέρει ότι πρέπει να επιλεγούν «μη δελφίνοι» και προτείνονται οι **Κ. Λαλιώτης** και **Κ. Παπούλιας**.

• Στη δεύτερη πρόταση επικρατέστεροι για τις θέσεις των αντιπροέδρων φέρονται και οι τρεις «δελφίνοι», ήτοι

Αισιόδοξο σενάριο: Την ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ο Ανδρέας ανακοινώνει τις αποφάσεις του. Όλοι πλέον στο ΠΑΣΟΚ μελετούν τους τρεις δρόμους που ανοίγουν τώρα για τη διαδοχή

πρωθυπουργό. Τα συγκεκριμένα στελέχη υποστηρίζουν ότι «δεν πρέπει να ληφθούν αποφάσεις εν θερμώ», ενώ παράλληλα επισημαίνουν ότι «πρέπει πάση θυσία να διαφυλαχθούν ως κόρη οφθαλμού το **κύρος** και η **υστεροφημία** του Α. Παπανδρέου». Ορισμένοι από τους «προεδρικούς» πιστεύουν ότι ο πρωθυπουργός μπορεί να ανακοινώσει την απόφασή του για αποχώρηση από την προεδρία της κυβέρνησης με το πρωτοχρονιάτικο μήνυμα (χωρίς ωστόσο να είναι δεσμευτικός ο χρόνος) και **ταυτόχρονα** να εξαγγείλει **έκτακτο συνέδριο**. Ισχυρίζονται, επίσης, ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν πρέπει να εμπλακεί στον ανταγωνισμό των δελφίνων και «απλώς να διαφυλάξει την υστεροφημία του, εγγυώμενος προσωπικά την ενότητα και τη συνέχεια της παράταξης».

2 Υπάρχουν όμως και οι άλλοι «προεδρικοί», οι οποίοι υποστηρίζουν ότι ο Α. Παπανδρέου πρέπει να εξαγγείλει έκτακτο συνέδριο στο οποίο θα λυθεί **οριστικά** το

οι **Γεράσιμος Αρσένης, Κώστας Σημίτης** και **Ακης Τσοχατζόπουλος**. Ωστόσο, το πρόβλημα σε αυτή την περίπτωση είναι τυχόν αντιδράσεις των Απόστολου Κακλαμάνη και Γιάννη Χαραλαμπίδου, μια ενδεχόμενη (και ίσως πιθανότατη) άρνηση του Κώστα Σημίτη, ενώ παράλληλα και ο Ακης Τσοχατζόπουλος δεν είναι βέβαιο ότι θα έβλεπε με καλό μάτι ένα τέτοιο «σενάριο», αφού θεωρεί ότι η κυβέρνηση λειτουργεί ικανοποιητικά.

Υπέρ της παράταξης της σημερινής κατάστασης της κυβέρνησης και της λύσης μέσω έκτακτου συνεδρίου τάσσονται αρκετοί από τους **κομματικούς**, καθώς επίσης και ορισμένοι που προσκείμενοι στη **Δήμητρα Λιάνη-Παπανδρέου** (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι υπάρχει συνεννόηση μεταξύ τους). Σύμφωνα με τους «εκλογομαγείρους» της Χαριλάου Τρικούπη, μια τέτοια λύση πιθανότατα θα σπέρνε τον Ακη Τσοχατζόπουλο, ο οποίος διαθέτει ερείσματα στον κομματικό μηχανισμό.

3 Το τρίτο σενάριο -και πιο «προχωρημένο»- προβλέπει την αποχώρηση του Ανδρέα Παπανδρέου και από την πρωθυπουργία και από την Προεδρία του κόμματος, οπότε τα πράγματα θα πάρουν το δρόμο τους.

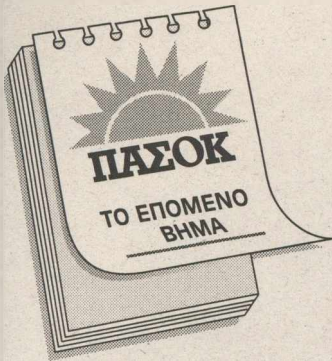
Το θέμα που απασχολεί, βεβαίως, όλους είναι το τι θα πράξουν αν ο πρωθυπουργός δεν υιοθετήσει κανένα από αυτά τα σενάρια.

Οι περισσότεροι, όταν συζητούν αυτό το ενδεχόμενο, επιρρίπτουν προκαταβολικά το «ανάθεμα» για την άρνηση στη σύζυγό του Δήμητρα. Μεταξύ των ηγετικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ μάλιστα έχει ήδη συζητηθεί διεξοδικά ότι θα μπορούσε να αναληφθεί πρωτοβουλία από το **Εκτελεστικό Γραφείο** και πιθανότατα αντιπροσωπεία του, από τους Κώστα Σκανδαλίδη, Ακη Τσοχατζόπουλο, Κώστα Λαλιώτη και Αντώνη Λιβάνη, να επιχειρήσει να επηρεάσει τις αποφάσεις του.

Τέλος, κάτι που επίσης συζητείται κατά κόρον είναι αν ο Ανδρέας Παπανδρέου θα λήσει να εμπλακεί ο ίδιος στην κούρσα της **διαδοχής**. Αν και πολλοί πιστεύουν ότι ο πρωθυπουργός δεν πρέπει να «μεταβληθεί σε κομματάρχη ενός υποψηφίου», εν τούτοις δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο να επιχειρήσει να διασφαλίσει το μέλλον ορισμένων «δικών του ανθρώπων» και κυρίως της συζύγου του.

Όμως, οι έμπειροι περί τα κομματικά προβλέπουν μια «αρνητική **ουδετερότητα**», η οποία θα σηματοδοτεί απλώς τον ποιον **δεν** θα επιθυμούσε ο Α. Παπανδρέου ως διάδοχο. Κι αυτό γιατί, όπως υποστηρίζουν, μια ανοιχτή προνομή ενός υποψηφίου πιθανώς να συσπειρώσει όλους όσοι θεωρήσαν ότι δεν είναι δίκαιοι οι κανόνες του παιχνιδιού, ενώ ταυτόχρονα θα έπληττε και το κύρος του πρωθυπουργού και ιδρυτή του ΠΑΣΟΚ.

Οι ΠΕΝΤΕ ΔΕΛΦΙΝΟΙ ανοίγουν τα χαρτιά τους στην «Κ. Ε.» για την κούρσα της διαδοχής

Του ΣΤΡΑΤΗ ΛΙΑΡΕΛΛΗ

Στο τρίπτυχο «ενότητα, όχι πρόωρες εκλογές, νίκη του ΠΑΣΟΚ στις εκλογές του 1997» καταφεύγουν συχνά τα στελέχη του κυβερνώντος κόμματος, για να αποδείξουν ότι στις επαφές και τις συζητήσεις τους «όλα βαίνουν καλώς». Είναι σαφές, ωστόσο, ότι ο καθένας εξ αυτών προσδίδει διαφορετικό περιεχόμενο στην «ενότητα του κόμματος» και πολύ περισσότερο αντιλαμβάνε-

ται με το δικό του τρόπο, με βάση την προσωπική του στρατηγική και την ιδεολογικοπολιτική του ταυτότητα, την προοπτική του ΠΑΣΟΚ. Στις συναντήσεις των υποψηφίων για την πρωθυπουργία (είτε μεταξύ τους είτε με άλλα στελέχη), αναζητείται ο κοινός τόπος που θα διασφαλίσει την πολιτική σταθερότητα για τα προσεχίδια δύο χρόνια και θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια νικηφόρα πορεία του ΠΑΣΟΚ στις προσεχείς εκλογές. Το σύνθημα «πρωθυπουργός

2+4 ετών» κυριαρχεί στις διαβουλεύσεις των τελευταίων ημερών. Φυσικά διαφορετικό ρόλο επιφυλάσσει για τον εαυτό του έκαστος εκ των πέντε φερομένων ως διεκδικητών του πρωθυπουργικού θώκου.

«Μετά την ενότητα τι; Ποια πρέπει να είναι κατά τη γνώμη σας η προοπτική του ΠΑΣΟΚ;», ήταν τα ερωτήματα που έθεσε η «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία» στους πέντε. Από τις απαντήσεις που έδωσαν αναδεικνύεται η διαφορετική προ-

σέγγιση των πραγμάτων, αλλά παράλληλα καθίστανται φανερά τα σημεία επί των οποίων θα κριθεί ο αγώνας για τη διαδοχή.

Ολοι, φυσικά, δηλώνουν ότι προέχει η αποκατάσταση της υγείας του Ανδρέα Παπανδρέου, ενώ εμμέσως ή αμέσως παραδέχονται ότι το κεφάλαιο «διαδοχή στο ΠΑΣΟΚ», όχι μόνον έχει ανοίξει, αλλά πρέπει να δρομολογηθεί. Ουδείς, φυσικά, τούτη την ώρα δέχεται δημοσίως ότι θα είναι υποψήφιος για την πρωθυπουργία.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ

Σταθερή κυβέρνηση 2+4 ετών

Ο υπουργός Εθνικής Αμυνας Γεράσιμος Αρσένης πιστεύει ότι η ενότητα του ΠΑΣΟΚ «δεν επιβάλλεται, αλλά διαμορφώνεται με τη συμμετοχή όλων των στελεχών στην ευθύνη της διακυβέρνησης, χωρίς αποκλεισμούς». Επιβεβαιώνει έτσι την τακτική που τις τελευταίες ημέρες έχει εγκαινιάσει: Συνομιλεί με όλα τα στελέχη (εκτός φυσικά του σκληρού πυρήνα που υποστηρίζει τους άλλους υποψηφίους). Επιχειρεί να αναδείξει την επιτυχημένη θητεία του στο υπουργείο Εθνικής Αμυνας, ενώ θεωρεί ότι στον τομέα της οικονομίας πρέπει να τηρηθεί το πρόγραμμα σύγκλισης, δίνοντας παράλληλα έμφαση στην ανάπτυξη και στην κοινωνική δικαιοσύνη.

Ο Γ. Αρσένης επιχειρεί «άνοιγμα» στο εσωκομματικό πεδίο, προσπαθώντας να «πείσει» τους πάντες ότι αν εκλεγεί θα «είναι αρχηγός όλου του ΠΑΣΟΚ». Προσπάθεια που στοχεύει στο να εκμεταλλευθεί τα αντανακλαστικά ή τις φοβίες ορισμένων βουλευτών (που υπάσχονται ή καλλιεργούνται) κυρίως κατά του Κώστα Σημίτη και δευτερευόντως κατά του Ακη Τσοχατζόπουλου.

Προτεραιότητες

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Γεράσιμος Αρσένης στη δήλωσή του δίνει και την πλατφόρμα των προτεραιοτήτων του, στην περίπτωση που εκλεγεί πρωθυπουργός.

«Ζούμε στιγμές δοκιμασίας, μπροστά στην ασθένεια του πρωθυπουργού. Δεν είναι ώρα για δηλώσεις πολιτικής προβολής. Το ουσιαστικό ενδιαφέρον μας για την πορεία του τόπου, για την προοπτική του ΠΑΣΟΚ, για τη λειτουργία της κυβέρνησης συνοδεύεται από το σεβασμό και την ευαισθησία απέναντι στη μάχη που δίνει ο Ανδρέας Παπανδρέου για τη ζωή του.

Είναι, όμως, χρήσιμο να τονίσω ότι η ενότητα του ΠΑΣΟΚ πρέπει να διασφαλιστεί. Μια ενότητα που δεν επιβάλλεται, αλλά διαμορφώνεται εκ των πραγμάτων, με τη συμμετοχή όλων των στελεχών στην ευθύνη της

Γεράσιμος Αρσένης: Κυβερνητικές προτεραιότητες με συμμετοχή όλων των στελεχών.

διακυβέρνησης, χωρίς αποκλεισμούς.

Θα έλεγα ότι αυτό που προέχει, σε κυβερνητικό επίπεδο, είναι η αποφασιστική αντιμετώπιση των εθνικών θεμάτων, καθώς και η στήριξη της σταθερότητας της οικονομίας, με αναπτυξιακή και κοινωνική διάσταση.

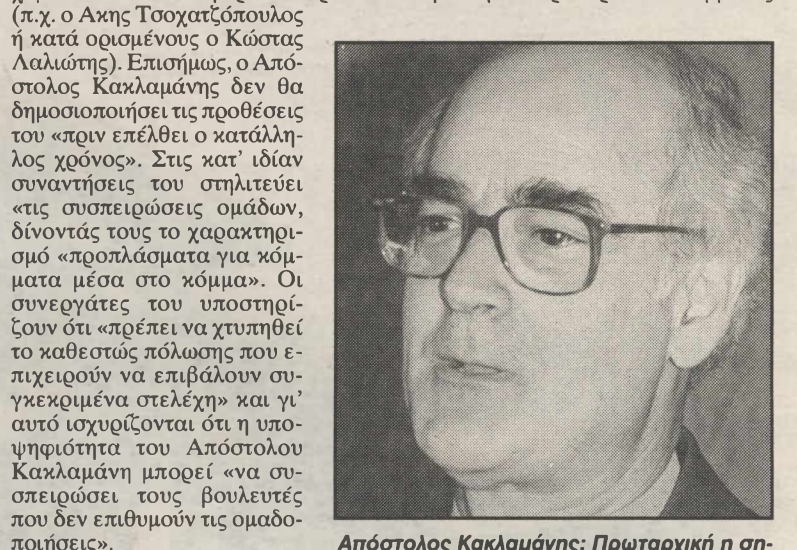
Πιστεύω, κατά συνέπεια, ότι οι μεγάλες μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες της χώρας είναι η τήρηση του προγράμματος σύγκλισης, με συνέπεια και με κοινωνική ευαισθησία - για να αποφευχθούν εκρήξεις που αντιμετωπίζει σήμερα η Γαλλία - και η οργανωμένη προσπάθεια ανάπτυξης στην οικονομία. Ο ενεργός ρόλος της Ελλάδας στη διακυβερνητική του 1996 και στις διαβαλκανικές σχέσεις, προώθηση της ολοκλήρωσης της συμφωνίας με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας στη βάση των πάγιων εθνικών μας συμφερόντων. Η συμβολή στην ανασυγκρότηση της Βοσνίας και οι αναπτυξιακές πρωτοβουλίες συνεργασίας με άλλες βαλκανικές χώρες. Τέλος, το εθνικό μας θέμα της Κύπρου, για το οποίο ενισχύσαμε την εθνική μας βούληση, αλλά και τα διαπραγματευτικά μας όπλα με το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου, ώστε να επιδιωχθεί δίκαιη και βιώσιμη λύση.

Είναι ώρα μεγάλης ευθύνης για όλους μας. Με ορίζοντα το 2000, με σταθερή κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ 2+4 ετών, πρέπει να δουλέψουμε συλλογικά, με αναβαθμισμένη παιδεία, ήθος και σοβαρότητα, για να προωθήσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα στην Ευρώπη και την περιοχή μας και να προχωρήσουμε αποφασιστικά και τολμηρά στη βελτίωση της παραγωγικότητας και στην ενδυνάμωση της εθνικής παραγωγικής βάσης».

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

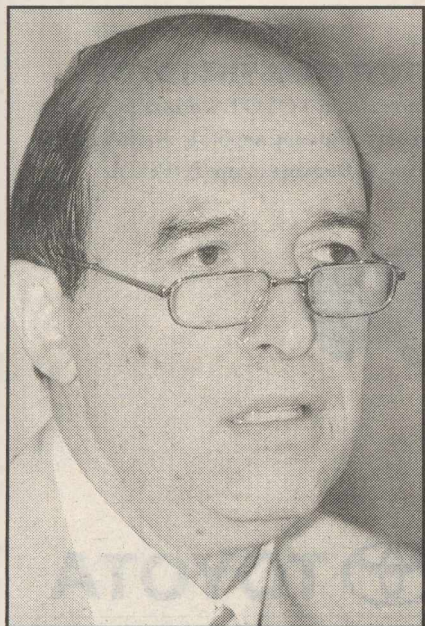
Αφετηρία η ενότητα

Ο πρόεδρος της Βουλής Απόστολος Κακλαμάνης δηλώνει ότι επιθυμεί να καταθέσει τις απόψεις του πρώτα ενώπιον των οργάνων του ΠΑΣΟΚ, στο πλαίσιο «ενός οργανωμένου και υπεύθυνου εσωκομματικού διαλόγου». Τονίζει, παράλληλα, ότι στην παρούσα φάση «πρωταρχική και καθοριστική σημασία» έχει η άποψη του ίδιου του Ανδρέα Παπανδρέου. Ο Απόστολος Κακλαμάνης, με την πολιτική που ακολουθεί τις τελευταίες ημέρες και σύμφωνα με πληροφορίες από συνεργάτες του, δείχνει αποφασισμένος να διεκδικήσει την πρωθυπουργία. Αντιθέτως, φαίνεται ότι δεν θα απέρριπτε το ενδεχόμενο να είναι διαφορετικό πρόσωπο στη θέση του προέδρου του κόμματος (π.χ. ο Ακης Τσοχατζόπουλος ή κατά ορισμένους ο Κώστας Λαλιώτης). Επίσης, ο Απόστολος Κακλαμάνης δεν θα δημοσιοποιήσει τις προθέσεις του «πριν επέλθει ο κατάλληλος χρόνος». Στις κατ' ιδίαν συναντήσεις του στηλιτεύει «τις συσπειρώσεις ομάδων, δίνοντάς τους το χαρακτηρισμό «προπλάσματα για κόμματα μέσα στο κόμμα». Οι συνεργάτες του υποστηρίζουν ότι «πρέπει να χτυπηθεί το καθεστώς πόλωσης που επιχειρούν να επιβάλουν συγκεκριμένα στελέχη» και γι' αυτό ισχυρίζονται ότι η υποψηφιότητα του Αποστόλου Κακλαμάνη μπορεί «να συσπειρώσει τους βουλευτές που δεν επιθυμούν τις ομαδοποιήσεις».

Απόστολος Κακλαμάνης: Πρωταρχική η σημασία της άποψης του Α. Παπανδρέου.

Ο πρόεδρος της Βουλής αργήθηκε ευγενικά να μιλήσει επί της ουσίας στο ερώτημα που έθεσε η «Κ.Ε.», λέγοντας: «Εχω τη γνώμη ότι το "τι πρέπει να γίνει", τόσο για την ενότητα όσο και για "τη διασφάλιση της προοπτικής" του ΠΑΣΟΚ, θα προκύψει από τον οργανωμένο και υπεύθυνο εσωκομματικό διάλογο μάλλον, παρά από τις δημόσιες τοποθετήσεις - μονολόγους 5-6 στελεχών. Αυτό επιβάλλεται, ιδιαίτερα κάτω από τις σημερινές συνθήκες, δεδομένου ότι η άποψη και η θέση του προέδρου του ΠΑΣΟΚ Ανδρέα Παπανδρέου έχει, νομίζω, πρωταρχική και καθοριστική σημασία. Σε κάθε περίπτωση πιστεύω ότι η διασφάλιση της ενότητας πρέπει να αποτελεί την αφετηρία κάθε περαιτέρω προβληματισμού μας, τόσο εντός των αρμοδίων οργάνων του ΠΑΣΟΚ όσο και ενώπιον του λαού».

Κώστας Σημίτης: Να φτιάξουμε ένα άλλο ΠΑΣΟΚ, χωρίς αποκλεισμούς.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

Αναγέννηση για νικηφόρα πορεία

Ο Κώστας Σημίτης στρέφεται περισσότερο στην ανάγκη αναγέννησης του ΠΑΣΟΚ, θέτοντας ευθέως θέμα ανασυγκρότησης και ανασύστασης όχι μόνο του κυβερνώντος κόμματος αλλά της ευρύτερης κεντροαριστεράς. Είναι προφανές ότι ο πρώην υπουργός επιχειρεί να αναδείξει το μεγάλο πλεονέκτημα που διαθέτει, σύμφωνα με τους συνεργάτες του, της διεκδικητικότητας του στρώματος της κεντροδεξιάς, της αριστεράς και κυρίως των αναποφασιστών.

Οι συνεργάτες του Κώστα Σημίτη πιστεύουν ότι «το κυβερνητικό πρόγραμμά του» έχει αρκούντως προβληθεί. Ο Κ. Σημίτης καταθέτει την άποψή του για ένα διαφορε-

τικό ΠΑΣΟΚ.

Σε μια προσπάθεια αποτροπής ενδεχόμενων συμμαχιών των άλλων υποψηφίων, ο Κ. Σημίτης δηλώνει ότι «πρέπει να αποτραπεί ο έρπων εσωκομματικός διχασμός».

Ο πρώην υπουργός Βιομηχανίας, με προσεκτικό και διακριτικό τρόπο, θέτει θέμα επίτευξης των διαδικασιών της διαδοχής.

Τάσσεται υπέρ της ανάγκης να βρεθεί άμεση λύση, αφού τονίζει ότι «κάθε είδους παραλλαγές μεταβατικών λύσεων είναι επιλογές ήττας... Τέλος, επιχειρεί να αναδείξει τη βασική διαφορά του, κυρίως από το Γεράσιμο Αρσένη και αυτός είναι ο λόγος (σύμφωνα και με τις δημοσκοπήσεις) που μιλά για «αναντιστοιχία μεταξύ του οργανω-

μένου και του κοινωνικού ΠΑΣΟΚ».

Ο Κ. Σημίτης, στη δήλωσή του προς την «Κ.Ε.» θέτει το πλαίσιο που πρέπει - κατά την άποψή του - να έχει το νέο ΠΑΣΟΚ:

«Η ενότητα του ΠΑΣΟΚ δεν κινδυνεύει. Ας μην την αναδεικνύουμε λοιπόν σε πρόβλημα, συγκαλύπτοντας τα πραγματικά προβλήματα. Και τα προβλήματα που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε είναι δύο: Πρώτον, πως θα προχωρήσει το ΠΑΣΟΚ σε μια δημιουργική πορεία αναγέννησής του. Δεύτερον, πώς το ΠΑΣΟΚ θα εξασφαλίσει μια νικηφόρα πορεία για την εκλογική αναμέτρηση του 1997, αποτρέποντας την επάνοδο της συντηρητικής παράταξης στην εξουσία».

Τα ερωτήματα αυτά είναι θεμελιώδους σημασίας, γιατί συνδέονται με το παρόν και το μέλλον του ΠΑΣΟΚ, αλλά και της ευρύτερης κεντροαριστεράς. Σήμερα έχουμε ένα κόμμα που έχει αποξενωθεί από τα μέλη και τους φίλους του, που έχει συρρικνωθεί η οργανωμένη του βάση, που έχει υποβαθμίσει τη λειτουργία και το ρόλο των οργανώσεων του, που στηρίζεται στο συγκεκριμένο. Ένα τέτοιο κόμμα είναι φθιμένο και οδηγείται σε φθορά.

Γι' αυτό το ΠΑΣΟΚ χρειάζεται τολμηρές, ρηξικέλευστες και ουσιαστικές αλλαγές, στη δομή και στη λειτουργία του, που θα ισοδυναμούν με την ανασύστασή του. Η κατάκτηση του παραπάνω στόχου

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 6

Ρυθμιστής ή Πιλάτος ο Λαλιώτης;

Του ΤΑΣΟΥ ΠΑΠΠΑ

«**Ο**σο μειώνεται η μηχανική υποστήριξη της αναπνοής του Ανδρέα, τόσο λαχανιάζουν οι πασιφιστές», μονολογούσε, την Παρασκευή, κορυφαίο στέλεχος του ΠΑΣΟΚ. Και, πράγματι, φαίνεται ότι η παράταση της αθεβαιότητας στο Ωνάσειο δίνει πρωταγωνιστικό ρόλο στους «ειρηνοποιούς», με κορυφαίο, δεσφαιώς, τον Κώστα Λαλιώτη.

Το ειδικό του βάρος -λόγω του ιστορικού του ρόλου στο ΠΑΣΟΚ και της ιδιαίτερης σχέσης του με τον Α. Παπανδρέου- αναγνωρίζεται από όλους. Φαίνεται, όμως, ότι και ο ίδιος φαντασιώνεται με την ιδέα της διαμεσολάβησης.

Η αρχική πρόταση του Κ. Λαλιώτη προς τους υποψήφιους διαδόχους της παρούσας φάσης ήταν η κυβερνητική συμμετοχή εκείνων που θα ηττηθούν στην ψηφοφορία, σε θέσεις αντιπροέδρων. Ο αντίλογος, όμως, υπήρξε ισχυρός, με πρώτο το επιχείρημα ότι «το ζητούμενο δεν είναι ένα καθεστώς συναρχίας, ούτε μια λύση αναποτελεσματικής ενότητας».

Οι πιο απαισιόδοξοι όμως υποστηρίζουν ότι και η αρχή «ισχυρή κυβέρνηση-ισχυρός πρωθυπουργός» είναι περίπου μαγική εικόνα, ανέφικτος στόχος, επειδή το κόμμα είναι ήδη ομαδοποιημένο και οι δελφίνοι εξαιρετικά ματαιόδοξοι για να δεχθούν αξιοπρεπώς την ήττα! Αλλωστε, ο νέος πρωθυπουργός, λένε, θα υποχρεωθεί να βαδίσει σε ναρκωθετημένο πεδίο. Το κλίμα αυτό το γνωρίζει ο Κ. Λαλιώτης και καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες να το ανατρέψει. Ήδη έχει συναντηθεί με περισσότερους από 80 βουλευτές, ενώ στις προθέσεις του είναι να συντάξει κείμενο αρχών, το οποίο θα τεθεί προς υπογραφή από βουλευτές όλων των αποχρώσεων (εκτός από εκείνους που συμμετέχουν στους σκληρούς πυρήνες). Ένα κείμενο το οποίο θα δεσμεύει τους υποψήφιους αλλά και τα υπόλοιπα κορυφαία στελέχη σε 3 σημεία:

- Οτι θα πορευτούν όλοι μαζί στο μέλλον.
- Οτι θα τεθούν όλοι στη διάθεση του νέου πρωθυπουργού.
- Οτι το ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να βαδίσει μπροστά, χωρίς επιστροφές σε ενδοστροφικές αναζητήσεις.

Ο συνθετικός ρόλος που επιδιώκει να διαδραματίσει ο Κ. Λαλιώτης δεν είναι χωρίς κινδύνους. Ήδη έχουν ξεκινήσει οι δίκτες προθέσεων. Ισχυρίζονται διάφοροι ότι η κινούσα αιτία της τρέχουσας συμπεριφοράς Λαλιώτη δεν είναι άλλη από την επιθυμία του να υποτάξει τον αγώνα της διαδοχής στην προσωπική στρατηγική του:

Ο Κ. Λαλιώτης έχει ηγετικές βλέψεις. Δεν το κρύβει. Οι φιλοδοξίες του όμως δεν περιορίζονται στο να κληρονομήσει απλώς ένα μέρος του ΠΑΣΟΚ ή τα «κουρέλια» ενός ανυπόληπτου πολιτικού κόμματος. Θέλει να διαχειριστεί τις τύχες ενός σφριγηλού σχηματισμού, με σταθερές κοινωνικές αναφορές και διαθέσιμο κομματικό προσωπικό.

Τα πράγματα δεν έρχονται πάντοτε βολικά για το πάλαι ποτέ «θείο βρέφος» του ΠΑΣΟΚ. Ο Κ. Λαλιώτης ήταν απ' αυτούς που «πιάξαν» τον ιδρυτή του κόμματος να αναλάβει πρωτοβουλίες για να εγκαταστήσει ο ίδιος το νέο πολιτικό κύκλο. «Δυστυχώς», λέει σήμερα ο Κ. Λαλιώτης, «ο μεταπολιτευτικός κύκλος δεν έκλεισε με μεγάλες αποφάσεις αλλά, συμβολικά, φαίνεται -δυστυχώς- πως κλείνει με ληξιαρχικές πράξεις»!

Το βασικό πρόβλημα του Κ. Λαλιώτη αυτή την περίοδο είναι η τοποθέτησή του απέναντι στους υποψήφιους: Θα κοινοποιήσει, άραγε, την επιλογή του ή μέχρι το τέλος θα το «παίξει»; Πόντιος Πιλάτος με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την αξιοπιστία του;

ΑΚΗΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Να συνεχίσουμε την πολιτική μας

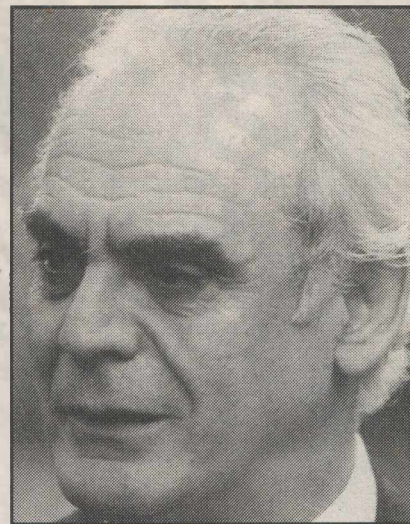
Ο Ακης Τσοχατζόπουλος δίνει έμφαση στη συνέχιση της κυβερνητικής πολιτικής, ενώ επισημαίνει ότι πρωτεύοντα ρόλο για μια νικηφόρα πορεία του ΠΑΣΟΚ θα παίξει η ανάδειξη των θετικών σημείων της πολιτικής του. Είναι προφανές ότι ο αναπληρών σήμερα τον πρωθυπουργό θα επιχειρήσει να εκμεταλλευθεί τις ευκαιρίες που του δίνονται από την άσκηση του ρόλου του (συνεδριάσεις κυβερνητικής επιτροπής, σύνδοδος κορυφής της Ε.Ε., συζήτηση στη Βουλή για τον προϋπολογισμό). Αν και ο Ακης Τσοχατζόπουλος έχει «φορτωθεί» τον τελευταίο καιρό βλέποντας πολλούς βουλευτές, δίνει παράλληλα έμφαση στην ανάδειξη του «θεσμικού, συλλογικού ΠΑΣΟΚ», αφού άλλωστε είναι γνωστό ότι «ο ζωτικός χώρος του» είναι τα κομματικά όργανα.

Ο υπουργός Προεδρίας επιχειρεί να σταθεί υπεράνω των αντιθέσεων. Δηλώνει ότι το 1996 πρέπει «να αναδειχθούν με χειροπιαστά έργα τα δείγματα της αναπτυξιακής και κοινωνικής διάστασης της κυβερνητικής πολιτικής».

Η δήλωση του Α. Τσοχατζόπουλου έχει ως εξής:

«Η ευθύνη για να προχωρήσουμε με επιτυχία είναι ξεκάθαρο ότι μας αφορά όλους. Συλλογικά να εγερθούμε αυτή την πορεία, η οποία θα βοηθήσει σε μια κρίσιμη στιγμή το ΠΑΣΟΚ να δικαιώσει το ρόλο του. Να δείξει ότι μπορεί να διασφαλίσει τη συνοχή, την ενότητα, την προοπτική και τη συνέχειά του. Και πάνω απ' όλα, να εγερθούμε συλλογικά μέσα από την αναγόρευση του θεσμικού συλλογικού ΠΑΣΟΚ, ως την καθοριστική, δεσμευτική έκφρασή μας σε όλα τα επίπεδα, ότι όχι μόνο σεβόμαστε τον Ανδρέα Παπανδρέου, όχι μόνο τιμούμε τη συμβολή και το ρόλο του, αλλά ότι αγωνιούμε να υπαίρξει γρήγορη ανάρρωση και να βρεθεί γρήγορα μαζί μας».

Το ΠΑΣΟΚ ιστορικά έχει δείξει ότι στις κρίσιμες στιγμές μπορεί να ανταποκριθεί και στον ιστορικό του ρόλο και στις πολιτικές του ευθύνες. Και το έχουμε αυτό ιδιαίτερα ανάγκη αυτή την περίοδο, διότι δύο χρόνια εφαρμογή πολιτικής ΠΑΣΟΚ έχει σημαντικά θετικά αποτελέσματα για την ελληνική κοινωνία. Και διότι στη συνέχεια αυτής της πολιτικής, κυβερνητικής προσπάθειας, το '96 είναι η κρίσιμη χρονιά για να επιβεβαιώσουμε και την αναπτυξιακή και την

Α. Τσοχατζόπουλος. Προτεραιότητα στο κυβερνητικό έργο, με σαφή πορεία.

κοινωνική διάσταση αυτής της πολιτικής, με χειροπιαστά έργα και χειροπιαστά αποτελέσματα.

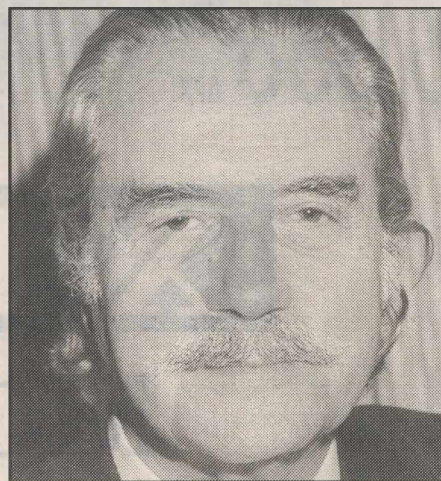
Γιατί τώρα κρινόμαστε. Κρινόμαστε από την ευθύνη που θα δείξει ο καθένας από εμάς στο επίπεδο δράσης του. Κρινόμαστε από την ευθύνη μας να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία τις επόμενες μέρες τις μεγάλες προκλήσεις μας. Κρινόμαστε από την ικανότητά μας να διεκδικήσουμε την ισότιμη παρέμβαση και συμμετοχή μας στις εξελίξεις αύριο μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ

Να προτάξουμε την ενότητα

Ο ίδιος δεν ανοίγει τα χαρτιά του, αλλά αρκετοί βουλευτές τάσσονται δημοσίως υπέρ της υποψηφιότητάς του, θεωρώντας ότι αποτελεί την πλέον ενδεδειγμένη λύση για «μια μεταβατική πρωθυπουργία». Ο Γιάννης Χαραλαμπίδης έχει δηλώσει κατ' επανάληψη ότι «δεν αισθάνεται και δεν είναι δελφίνος ή διάδοχος». Σύμφωνα με πληροφορίες από το στενό κύκλο του, ωστόσο, θα έβλεπε με καλό μάτι το ενδεχόμενο να καταλάβει τον πρωθυπουργικό θώκο στο πλαίσιο «μιας ενωτικής και μεταβατικής λύσης». Αλλωστε, οι υποστηρικτές του επισημαίνουν ότι αποτελεί το ενδεδειγμένο πρόσωπο ώστε με ψυχραιμία και επί ίσους όρους να λυθεί το πρόβλημα της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ. Οι βουλευτές που στηρίζουν την υποψηφιότητά του ισχυρίζονται ότι ο Γιάννης Χαραλαμπίδης είναι πρόσωπο υπεράνω ανταγωνισμών και συνεπώς μπορεί να διασφαλίσει «μια ήρεμη πορεία ώστε το θέμα της ηγεσίας να λυθεί οριστικά, στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού συνεδρίου που θα εγγυάται το αδιάβλητο και τους ισότιμους όρους για όλους τους υποψηφίους».

Στη δήλωσή του στην «Κ.Ε.», ο Γιάννης Χαραλαμπίδης αναγνωρίζει ότι το θέμα της διαδοχής έχει τεθεί

Γιάννης Χαραλαμπίδης. Μεταβατική λύση, για να οδηγήσει στο συνέδριο.

ξος ότι θα αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που ασφαλώς υπάρχουν και ότι τα στελέχη του Κινήματος θα ενεργήσουν σε κάθε περίπτωση με αίσθημα ευθύνης και με γνώμονα το συμφέρον του τόπου, αλλά και της παράταξης, και ότι θα προτάξουν στις όποιες επιλογές τους τη διασφάλιση της ενότητας και της συνέχειας, από προσωπικές θεμιτές επιδιώξεις. Πράγμα, άλλωστε, που αποτελεί και την απαίτηση ολόκληρου του δημοκρατικού λαού».

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

Υπέρβαση διαχωριστικών γραμμών

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 4

είναι περισσότερο από απαραίτητη, αφού θα μας επιτρέψει να ακολουθήσουμε νέους δρόμους αλλά και να συνθέσουμε και να σφυρηλατήσουμε την ενότητά μας, πάνω σε μια καινούρια βάση. Διότι μόνο έτσι θα μπορέσουμε να δώσουμε πειστικές απαντήσεις στα ερωτήματα: Πώς το ΠΑΣΟΚ θα επανακτήσει την ακτινοβολία του στην κοινωνία; Πώς θα μπορέσει να διατηρήσει τον κεντρικό του ρόλο, που χρόνια ώρα έχει κατακτήσει στην πολιτική σκηνή της χώρας; Πώς θα καταφέρει να εκφράσει τις νέες ανάγκες που δημιουργεί μια κοινωνία η οποία συνεχώς αλλάζει; Πώς θα μπορέσει να προχωρήσει στην κοινωνική ανασύνθεση της κομματικής του βάσης μειώνοντας την αναντιστοιχία που παρουσιάζεται μεταξύ του

οργανωμένου και του «κοινωνικού» ΠΑΣΟΚ; Πώς μετά το τέλος της πρώτης μεταπολιτευτικής περιόδου, θα μπορέσει να εκφράσει και να υλοποιήσει την ανάγκη ανασύνθεσης του ευρύτερου κεντροαριστερού χώρου; Πώς θα μπορέσει να μετεξελιχθεί σε ένα δημοκρατικό οργανωμένο κόμμα, όπου η πολυφωνία και ο πλουραλισμός θα είναι σεβαστές αρχές και η ανοχή απέναντι στις διαφορετικές απόψεις, δεν θα είναι «είδος εν ανεπαρκεία»;

Από τις απαντήσεις που θα δοθούν στα ερωτήματα, εξαρτάται η εξασφάλιση της νικηφόρας πορείας του ΠΑΣΟΚ. Στην κατεύθυνση αυτή είναι απαραίτητο να διασφαλίσουμε την πολιτική σταθερότητα για τα επόμενα δύο χρόνια, χωρίς να καταφύγουμε σε πρόωρες εκλογές. Να υ-

περβούμε τις διαχωριστικές γραμμές, που κάποιοι, ακόμη και σήμερα συντηρούν κατατάσσοντας τα μέλη και τα στελέχη σε φίλους και αντιπάλους. Γι' αυτό πρέπει να αποτρέψουμε τον έρποντα εσωκομματικό διχασμό.

Το ΠΑΣΟΚ δεν έχει ανάγκη από συνέδρια που θα εξυπηρετούν προσωπικές φιλοδοξίες. Χρειαζόμαστε ένα συνέδριο δημοκρατικό, ουσιαστικό, που θα ενώνει το κίνημα σε μια πορεία νίκης και θα ανοίγει νέους ορίζοντες. Το ΠΑΣΟΚ, η κυβέρνηση και η χώρα χρειάζονται άμεσα ξεκάθαρες και βιώσιμες λύσεις για τη διακυβέρνηση της χώρας. Οι κάθε είδους παραλλαγές μεταβατικών λύσεων είναι επιλογές ήττας. Συνταγματικές ερμηνείες που οδηγούν de facto σε ακυβερνησία είναι ασυμβίβαστες με το σύνταγμα».

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΧΥΤΗΡΗΣ. Ο υπουργός Τύπου δεν ξέρει τίποτα για το βηματοδότη, ούτε πιστεύει ότι υπάρχει πολιτική διαθήκη Παπανδρέου. Ο ίδιος θέλει πρωθυπουργό με προοπτική πέραν της διετίας

«Να αποφασίσει τώρα ο Ανδρέας»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

στην ΟΛΓΑ ΜΠΑΚΟΜΑΡΟΥ

Από τους ανθρώπους που βρίσκονται κοντά στον Ανδρέα Παπανδρέου, αυτή τη δραματική ώρα της ζωής του, ο Τηλέμαχος Χυτήρης - κάπως σαν «μια γέφυρα πάνω από ταραγμένα νερά» - είναι αυτός που συνδέει την εντατική του 1ου ορόφου του Ωνασίου με τον έξω κόσμο. Με τον ταραγμένο χώρο του κυβερνώντος κόμματος, όπου η μάχη της διαδοχής και οι υπόγειες, αλλά και φανερές αντιπαράθεσεις των «δελφίνων» έχουν ήδη εκδηλωθεί. Με τον αγωνιώδη κόσμο του ΠΑΣΟΚ αλλά και την αμύχνη αντιπολίτευση. Με το σπαρασσόμενο χώρο των γιατρών και τον απαιτητικό μέχρι σκληρότητας χώρο της ενημέρωσης. Με τη χώρα σύμπασα...

Τον έβλεπα τον κ. Χυτήρη στο Ωνάσιο και, κάθε φορά, στο πρόσωπό του μπορούσε να διαβάσει κανείς και μια «είδηση» από τη μάχη ζωής που δίνει εδώ και εβδομάδες ο πρωθυπουργός. Η συνέντευξη που ακολουθεί δόθηκε μετά την τραχειοτομή, στην οποία υποβλήθηκε ο κ. Παπανδρέου, το απόγευμα της περασμένης Τετάρτης.

ΕΡ.: Μονότονα, απ' τη στιγμή που αρρώστησε ο κ. Παπανδρέου, μας επαναλαμβάνετε ότι θέμα διαδοχής του προέδρου του ΠΑΣΟΚ δεν υπάρχει κι ότι η χώρα έχει πρωθυπουργό. Είναι μέσα στον άχαρο ρόλο του κυβερνητικού εκπροσώπου αυτό;

ΑΠ.: Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος και η κυβέρνηση πρέπει να μένουν πιστοί στο σύνταγμα και στους νόμους της χώρας. Αυτό γίνεται και τώρα. Εφόσον ο πρωθυπουργός βρίσκεται στο νοσοκομείο, αναλαμβάνεται από τον πρώτο τη τάξει υπουργό, από τον κ. Τσοχατζόπουλο. Η αναπλήρωση δε αυτή δεν έχει χρονικό όριο. Μπορεί να διαρκέσει πολύ!

ΕΡ.: Το τελευταίο, όμως, ήδη αμφισβητείται. Ο κ. Τσοχάτσος έχει διατυπώσει την άποψη ότι το διάστημα της αναπλήρωσης δεν μπορεί να είναι μακρύ, ενώ υποστηρίζεται ότι υπάρχει και «κενό» στο σύνταγμα ως προς την ασθένεια...

ΑΠ.: Εγώ δεν θα σχολιάσω ούτε τα κενά ούτε τις ερμηνείες. Θα πω μόνο ότι, εφόσον το σύνταγμα το επιτρέπει και η υγεία του πρωθυπουργού πηγαίνει καλύτερα, εμείς θα περνούμε αυτό που ευχόμαστε όλοι σαν ΠΑΣΟΚ και σαν κυβέρνηση και αν θέλετε αυτό που κι εγώ εύχομαι προσωπικά.

ΕΡ.: Τι εύχεστε, δηλαδή;

ΑΠ.: Να πάει ο πρωθυπουργός στο σπίτι του και επομένως να μη μας λείψει ο πολιτικός του λόγος. Με την έννοια ότι, όποιες αποφάσεις κι αν παρθούν, να είναι αποφάσεις στις οποίες ο ίδιος θα έχει τον πρωτεύοντα λόγο.

ΕΡ.: Μα ήδη οι εξελίξεις φαίνεται

να έχουν δρομολογηθεί, το θέμα της διαδοχής, όσο και αν υποκριτικά το αρνούνται ορισμένοι, έχει τεθεί. Υπάρχει μια εντυπωσιακή κινητικότητα των «δελφίνων» και στελεχών του κόμματος και ο ξένος τύπος ασχολείται με τη «βυζαντινή», όπως τη χαρακτηρίζει, «κωμωδία, που συνεχίζεται στην Ελλάδα»...

ΑΠ.: Είναι αλήθεια ότι γίνονται κάποιες συναντήσεις στελεχών, τα οποία προβληματίζονται και προβληματίζονται τις προηγούμενες μέρες, για την πορεία του κόμματος και της κυβέρνησης, αν τυχόν τα πράγματα έπαιρναν δραματική εξέλιξη. Οφεί-

Ο Παπανδρέου, όσοι Γιακούμπ και να το πούνε, δεν ξεχνάει την πολιτική. Συμφωνώ με το Νίκο ότι ο πατέρας του «γεννήθηκε και έζησε με την πολιτική και θα φύγει με την πολιτική»

λω να πω ότι ο προβληματισμός αυτός κινήθηκε μέσα στα όρια της σοβαρότητας και της υπευθυνότητας. Τώρα όμως που τα πράγματα είναι καλύτερα, πιστεύω ότι όλα αυτά πρέπει να σταματήσουν.

ΕΡ.: Ένα ερώτημα που τίθεται εδώ - και με το «κενό» που δημιουργήθηκε στην ενημέρωση η αποχώρηση Σκαλκιά και η σχεδόν ταυτόχρονη αποκάλυψη ότι είχε τοποθετηθεί βηματοδότης στον πρωθυπουργό - είναι εάν πράγματι πηγαίνουν καλύτερα τα πράγματα σχετικά με την υγεία του. Είστε σε θέση να το βεβαιώσετε αυτό;

ΑΠ.: Αυτό το λένε οι γιατροί του, τους οποίους βλέπω καθημερινά - δεν θα το βεβαιώσω εγώ. Οσον αφορά την αποχώρηση Σκαλκιά, οφείλεται στο σκληρό ανταγωνισμό στον ευρύτερο ιατρικό χώρο, που ξεπερνά κάθε φαντασία. Οι πολιτικοί είναι άγγελοι μπροστά τους...

ΕΡ.: Για το βηματοδότη, δεν δώσατε απάντηση...

ΑΠ.: Ομολογώ ότι δεν γνωρίζω αν και πότε έγινε αυτό.

ΕΡ.: Ο λαός δικαιούται να γνωρίζει, όμως.

ΑΠ.: Συμφωνώ, αλλά ειλικρινά δεν έχω να σας πω τίποτα άλλο.

ΕΡ.: Μήπως γνωρίζετε και για τη θρυλούμενη «πολιτική διαθήκη» του κ. Παπανδρέου; Για κάποια «κλειστά καρτιά που κρατάει και

θα τ' ανοίξει, όταν έρθει η ώρα», η σύζυγός του; Ή μήπως, για τα περίφημα σημειώματα του πρωθυπουργού στην εντατική;

ΑΠ.: Από τα σημειώματα που ο πρωθυπουργός έγραφε αναγκαστικά, λόγω της κατάστασής του, είτε προς τη σύζυγό του είτε προς τους γιατρούς, είτε σε οποιονδήποτε άλλον, εγώ έχω δει μόνο ένα, που ήταν και συγκινητικό: «Θα γίνω καλά». Στους γιατρούς έγραφε διαμαρτυρόμενος, κυρίως, για τον αναπνευστήρα. Δεν γνωρίζω όμως τίποτα περί «διαθήκης». Ούτε ο ίδιος ο πρόεδρος μου μίλησε ποτέ για κάτι τέτοιο.

ΕΡ.: Το θεωρείτε πιθανό να υπάρχει διαθήκη;

ΑΠ.: Με την ιδιοσυγκρασία που έχει ο πρόεδρος, θα έλεγα όχι. Ήθελε να είναι πάντα παρών ο ίδιος στις πολιτικές εξελίξεις και όχι αφήνοντας κάποια γραφτά. Αυτό, πιστεύω, τον κάνει και στις χειρότερες στιγμές να αντέχει. Το θάνατο δεν τον σκέφτεται ποτέ, είναι κάτι που δεν τον αφορά.

ΕΡ.: Συμμερίζετε τη διαρρησάσα πικρία και οργή της κ. Λιάνη για τις κινήσεις αντικατάστασης και διαδοχής του;

ΑΠ.: Καταλαβαίνω την πικρία, η οποία είναι συναισθηματική και αφορούσε ίσως ορισμένες δηλώσεις που ξεπερνούσαν κάποια όρια. Το να μην είχαν υπάρξει όμως καθόλου κινήσεις γύρω από τα θέματα αυτά νομίζω ότι ήταν αδύνατον.

ΕΡ.: Θεωρείται ότι θα ήταν απάνθρωπο για τον κ. Παπανδρέου και επιζήμιο για τον τόπο να επιχειρηθεί η επάνοδός του στην πρωθυπουργία, στην ενεργό πολιτική δράση γενικά, ενώ θα ήταν πράξη σεβασμού, και προς τον ίδιο και προς το πολίτευμα, να του εισηγηθεί το περιβάλλον του, οι συνεργάτες του, να δώσουν μια γενναία και οριστική λύση στο θέμα...

ΑΠ.: Ο πρόεδρος θα ακούσει τους συνεργάτες του, αλλά θα αποφασίσει ο ίδιος, ανεπηρέαστος, με μοναδικό κριτήριο το καλό της χώρας, όπως κάνει πάντα.

ΕΡ.: Αν αποφασίσει την αποχώρηση από την πρωθυπουργία, πώς θεωρείτε εσείς ότι πρέπει να εξελιχθούν τα πράγματα;

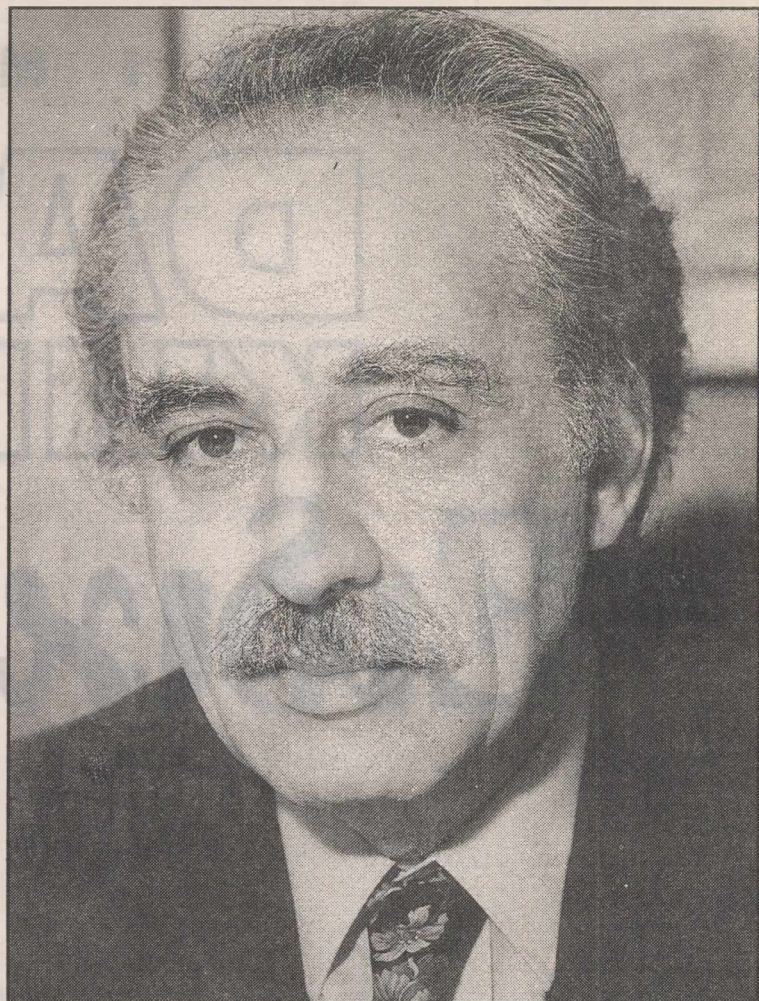
ΑΠ.: Αν γίνει αυτό - γιατί υπάρχουν και άλλα σενάρια - ο νέος πρωθυπουργός εκλέγεται, σύμφωνα με το σύνταγμα, από την Κ.Ο. Αλλά πολιτικό λόγο θα έχει και η Κ.Ε., που είναι κορυφαίο όργανο του κόμματος.

ΕΡ.: Είστε υπέρ της λύσης του «μεταβατικού» πρωθυπουργού;

ΑΠ.: Θεωρώ ότι πρέπει να εκλεγεί πρωθυπουργός με προοπτική, ο οποίος θα οδηγήσει το κόμμα στις εκλογές σε δυο χρόνια.

ΕΡ.: Απ' τους φερόμενους ως διαδοχικούς ποιον θα ψηφίζατε;

ΑΠ.: Τα πρόσωπα είναι σεβαστά όλα και ο καθένας έχει την ιστορία του. Αλλά αυτό που ενδιαφέρει όλους μας δεν είναι τα πρόσωπα κυρίως, αλλά η ενότητα και η προοπτι-

κή του ΠΑΣΟΚ. Αυτή είναι η πολιτική κληρονομιά του Παπανδρέου.

ΕΡ.: Η δική σας η «συμβουλή» ως στενός συνεργάτης του ποια θα ήταν όταν με το καλό ο πρωθυπουργός επιστρέψει στην Ελλάδα;

ΑΠ.: Είναι σίγουρο ότι η τελευταία περιπέτεια της υγείας του θα έχει έναν καταλυτικό ρόλο για τη συνέχεια, εγώ πιστεύω ότι πρέπει να πάρει αποφάσεις και να προβεί σε κινήσεις. Τη δική μου άποψη επ' αυτών θα την πω στον ίδιο, όπως έκανα πάντα, ελεύθερα και χωρίς αναστολές, με οδηγό τη συνείδησή μου και γνώμονα το συμφέρον του ΠΑΣΟΚ.

ΕΡ.: Είναι κοινή πεποίθηση ότι, σε καμιά περίπτωση, δεν θα μπορεί να ασκήσει πλέον τα καθήκοντά του, τουλάχιστον ως πρωθυπουργός...

ΑΠ.: Το ίδιο έλεγαν και για την τελευταία διετία που το ΠΑΣΟΚ είναι στην εξουσία. Και αποδείχτηκε ότι ασκούσε άριστα τα καθήκοντά του.

ΕΡ.: Κι αν το δεχτούμε αυτό, με ποιο τίμημα για τον ίδιο; Ο κ. Γιακούμπ δεν είπε φεύγοντας ότι θα πρέπει να ξεκάσει την πολιτική;

ΑΠ.: Ο Παπανδρέου, όσοι Γιακούμπ και να το πούνε, δεν ξεχνάει την πολιτική. Και συμφωνώ με τη φράση του γιού του, Νίκου, ότι ο πατέρας του «γεννήθηκε με την πολιτική, έζησε με την πολιτική και θα φύγει με την πολιτική». Πιστεύω δε, ότι τον πρόεδρο δεν τον έφερε στο Ωνάσιο η άσκηση της πολιτικής, που ήταν γι' αυτόν η κινητήρια δύναμη, για ν' αντιμετωπίζει και το πρόβλημα της υγείας του. Αλλά, πέραν του μικροβίου της πνευμονίας, και το μεγάλο, αν και ανολοκλήρωτο από τον ίδιο, στρες του τελευταίου καιρού.

ΕΡ.: Τι προκαλούσε αυτό το στρες;

ΑΠ.: Το θέμα της διαδοχής, όχι γιατί ετίθετο, αλλά με τον τρόπο που ετίθετο, τον οποίο εκείνος θεωρούσε απαράδεκτο. Και, βέβαια, οι χυδαίες επιθέσεις κατά της συζύγου του.

ΕΡ.: Απ' τη στιγμή όμως που και οι χυδαίες επιθέσεις είναι, δυστυχώς, στο πολιτικό παιχνίδι, δεν θα πρέπει κι ο πολιτικός να έχει την ανάλογη δύναμη να τις αντέξει;

ΑΠ.: Συμφωνώ. Όμως μην ξεχνάτε ότι ο Παπανδρέου είναι ένας πολιτικός που δεν μεταχειρίστηκε ποτέ τέτοια άνανδρα μέσα κατά των αντιπάλων του.

ΕΡ.: Πολλοί θεωρούν ότι το στρες στον πρωθυπουργό το προκάλεσαν οι αντιδράσεις από την πρόθεση της κ. Λιάνη να πολιτευθεί, που δίχασε σχεδόν το ΠΑΣΟΚ...

ΑΠ.: Εγώ δεν γνωρίζω κάτι τέτοιο. Οσο για τη στάση διαφόρων στελεχών πάνω στο θέμα αυτό, θεωρώ ότι θα έπρεπε να ενδιαφέρονται περισσότερο για την πολιτική αυτή καθεαυτή, παρά για μια ενδεχόμενη πρόθεση, η οποία μάλιστα είναι και με ερωτηματικό.

ΕΡ.: Τι γνωρίζετε; Θα την σπίριζε τελικά ο κ. Παπανδρέου;

ΑΠ.: Ποτέ δεν είχε μιλήσει γι' αυτό. Αφού το είπε, πιστεύω πως θα το έκανε. Αλλά έχει πολλή σημασία η στιγμή και ο τρόπος που θα το έκανε.

ΕΡ.: Λένε ότι δεν μπορεί τίποτα να της αρνηθεί ο πρωθυπουργός, ότι υπάρχει μια «σχέση εξάρτησης»...

ΑΠ.: Ο έρωτας κι η αγάπη που νιώθει κανείς για κάποιον εμπειριέχει και εξάρτηση. Αυτό όμως δεν σημαίνει στην περίπτωση του προέδρου ότι η εξάρτηση είναι πολιτική. Η πολιτική έχει τους δικούς της κανόνες, κι αυτούς ήξερε να τους χειρίζεται πάντα παρά πολύ καλά ο κ. Παπανδρέου.

ΕΡ.: Δηλαδή, δεν υπάρχει «αυλή», με την έννοια που της αποδίδουν και στην οποία ορισμένοι τοποθετούν και εσάς, μεταξυμάγων, αστρολόγων κ.λπ.;

ΑΠ.: Δεν έχω καμιά σχέση μ' αυτά, δεν τα ξέρω αυτά αυλή με την έννοια που της αποδίδουν δεν υπάρχει! Εγώ είμαι ένα πολιτικό πρόσωπο, ότι έκανα το έκανα με τον κ. Παπανδρέου, το έκανα και το κάνω με τιμή, αγάπη και θαυμασμό προς αυτόν, με επίγνωση και με τη θέλησή μου απολύτως. Πέραν της πολιτικής συνεργασίας, είχα και μια στενότερη ανθρώπινη σχέση μαζί του. Με αυτή την έννοια δέχομαι να με αποκαλούν και «αυλή» του κ. Παπανδρέου, είναι τιμή μου.

ΕΡ.: Πώς βλέπετε το μέλλον σας, όταν δεν θα μπορείτε πια να είστε δίπλα στον κ. Παπανδρέου;

ΑΠ.: Είναι δύσκολο να μιλάει κανείς για το μέλλον, ούτως ή άλλως. Εγώ ό,τι έχω μάθει δίπλα του θα προσπαθήσω να το τιμήσω, με τη στάση μου σαν δημόσιο πρόσωπο, όσο βέβαια οι συνθήκες το επιτρέπουν. Δεν έχω προσωπικές φιλοδοξίες, ώστε να μένω στην πολιτική με οποιονδήποτε κόστος.

ΓΚΑΛΩΠ

Από την ΑΛΚΟ
για την «Κ.Ε.»

Σημίτη ο κόσμος,

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΣΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Οκτώ στους δέκα ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ πιστεύουν πλέον ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου πρέπει να παραιτηθεί από τη θέση του πρωθυπουργού. Αυτό προκύπτει με ενάργεια από τη δημοσκόπηση που διενήργησε για λογαριασμό της «Κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας» η εταιρεία ΑΛΚΟ μεταξύ 6 και 7 Δεκεμβρίου, χρησιμοποιώντας δείγμα 1.000 ψηφοφόρων από το λεκανοπέδιο της Αττικής.

Η ασφυγμιότητα έγινε με τον πλέον ενδεχόμενο επισημονικά τρόπο (κάληπ) και μάλιστα σε μία περίοδο κατά την οποία τα σημάδια βελτίωσης της υγείας του πρωθυπουργού ήταν ορατά.

Από την ίδια έρευνα εξαγόνται επίσης τα ακόλουθα συμπεράσματα:

• Η μάχη της διαδοχής φαίνεται πως θα κριθεί ανάμεσα στους Γερ. Αρσένη και Κώστα Σημίτη.

• Ο υπουργός Αμυνας εμφανίζεται να έχει καθαρό προβάδισμα έναντι του αντιπάλου του στους σημερινούς ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ.

• Ο Κώστας Σημίτης όμως προηγείται στο σύνολο του εκλογικού σώματος. Εντυπωσιακή είναι επίσης η επίδοσή του ανάμεσα στους ψηφοφόρους της Ν.Δ. και του ΣΥΝ.

• Ο πρώην υπουργός Βιομηχανίας είναι επίσης μακριά πρώτος σε εκείνους τους πολίτες που το 1993 ψήφισαν ΠΑΣΟΚ αλλά σήμερα εγγράφονται στην κατηγορία των αναποφάσιτων ή ηπείλγουν το «Λευκό».

• Οι υπόλοιποι τρεις υποψήφιοι (Τσοχατζόπουλος, Κακλαμάνης, Χαράλαμποπουλος) βρίσκονται πολύ πίσω και στο σύνολο του εκλογικού σώματος και στους ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι ο Α. Τσοχατζόπουλος στην ουσία παίζει εκτός έδρας, αφού είναι γνωστό ότι η εκλογική του περιφέρεια είναι η Α΄ Θεσσαλονίκης. Παρά το «ντεζαβαντάζ» αυτό, ο υπερυπουργός Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης «ακουμπάει» νοήματα που ποτέ στο παρελθόν δεν είχε πλησιάσει. Η ψαλίδα όμως μεταξύ αυτού και των άλλων δύο (Σημίτη - Αρσένη) έχει πολύ μεγάλο άνοιγμα.

Πάντως, πρέπει να ανα-

φερθεί ότι την απόφαση για την εκλογή νέου πρωθυπουργού δεν θα την πάρουν οι ψηφοφόροι, ούτε καν ο κοιμητικός μηχανισμός του ΠΑΣΟΚ. Ανήκει στις αρμοδιότητες της κοινοβουλευτικής ομάδας. Ειδικότερα, τα συμπεράσματα από τη μελέτη του γκάλοπ έχουν ως εξής:

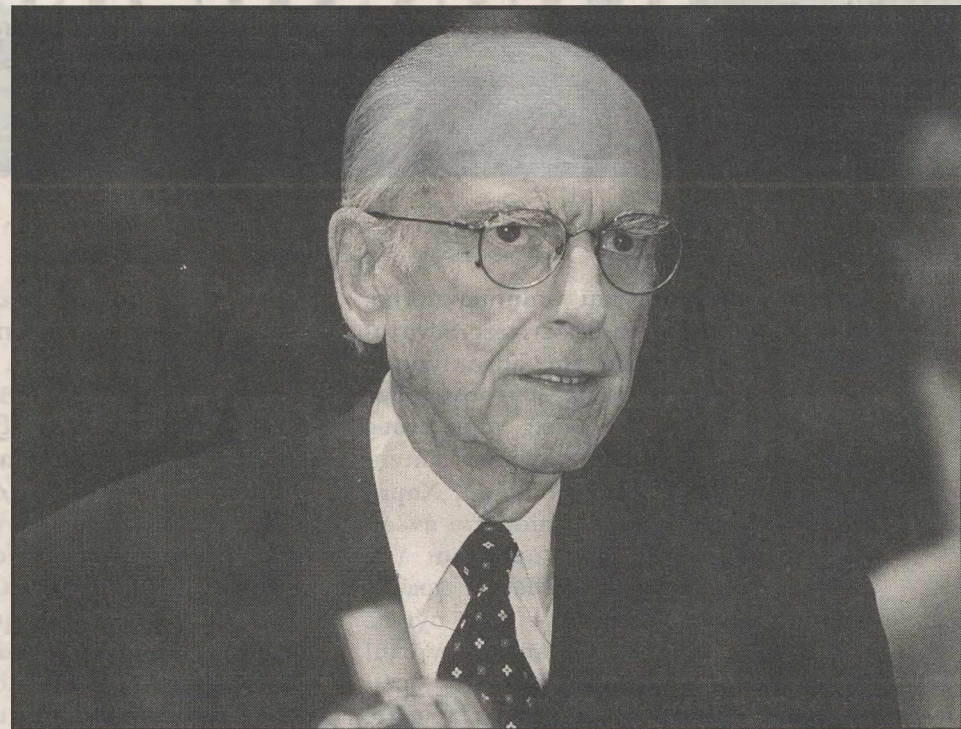
1 Είναι καθαρά πλειοψηφούσα στο σύνολο των πολιτών η άποψη που θεωρεί ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου πρέπει να παραιτηθεί από πρωθυπουργός και πρόεδρος του κόμματός του (64,9%). Το ποσοστό αυτό πέφτει όταν απαντούν οι σημερινοί ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ (36%). Μεγάλος αριθμός οπαδών του κυβερνώντος κόμματος σήμερα (42,8%) προτείνει να εγκαταλείψει την πρωθυπουργία, να παραμείνει όμως ο Α. Παπανδρέου στη μαχόμενη πολιτική, κρατώντας μόνο τη θέση του προέδρου του κόμματος. Είναι προφανές ότι στους ψηφοφόρους αυτής της κατηγορίας πρυτανεύει το ένστικτο της αυτοσυντήρησης και εκτιμούν ότι οι εξελίξεις στην παράταξη θα είναι ομαλότερες αν ο Α. Παπανδρέου εγγυηθεί την ενότητα διά της παρουσίας του στην αρχηγία του ΠΑΣΟΚ. Τέλος, σχετικά μικρή είναι η ομάδα των πολιτών που «θέλουν» τον Α. Παπανδρέου και στους δύο ρόλους: 6,9% στο σύνολο των εκλογέων, 12,2% στους ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ του '93 και 18,2% στους ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ του '95.

2 Καταλληλότερος όλων για να διαδεχθεί τον Ανδρέα Παπανδρέου κρίνεται από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων ο Κώστας Σημίτης (37,1%). Δεύτερος, αλλά σε απόσταση, έρχεται ο Γ. Αρσένης (22,3%), τρίτος ο Γ. Χαράλαμποπουλος (9,7%), ενώ στην τέταρτη και πέμπτη θέση ευρίσκονται αντίστοιχως ο Α. Κακλαμάνης (6,2%) και ο Α. Τσοχατζόπουλος (5,1%).

Πολύ ψηλά στις προτιμήσεις των οπαδών των άλλων κομμάτων είναι και πάλι ο πρώην υπουργός Βιομηχανίας: Στη Ν.Δ. 46,6%, στην ΠΟΛ.ΑΝ. 39,2%, στον ΣΥΝ 44,6% και στο ΚΚΕ 28,8%.

Το μεγάλο όμως πλεονέκτημα του Κ. Σημίτη είναι η απήχισή του στις τάξεις των αναποφάσιτων. Εκεί αγγίζει το 44,2%, έναντι μόλις 18,7% του Γερ. Αρσένη. Επιβεβαιώνεται η περιρρέουσα αντίληψη πως η υποψηφιότητα Σημίτη έχει μεγάλη διεισδυτικότητα, τόσο στην κεντροδεξιά και την κεντροαριστερά, αλλά και στην κρίσιμη ομάδα των αναποφάσιτων.

3 Η κατάσταση ανατρέπεται όταν στο ερώτημα περί διαδοχής απαντούν οι πολίτες που ψηφίζουν σήμερα ΠΑΣΟΚ. Εδώ ο Γερ. Αρσένης διατηρεί σαφές προβάδι-

Απομάκρυνση του Ανδρέα Παπανδρέου από τη θέση του πρωθυπουργού προτιμά το 89,4% των πολιτών. Στην κούρσα της διαδοχής, απέναντι στο Μιλτιάδη Εβερτ, προηγούνται ο Γεράσιμος Αρσένης και ο Κώστας Σημίτης. «Κλειδί», οι αναποφάσιτοι

«ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΔΕΧΘΕΙ ΤΟΝ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ; (ΨΗΦΟΦΟΡΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΗΜΕΡΑ)

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΑΣΟΚ	Ν.Δ.	ΣΥΝ	ΚΚΕ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ	ΑΝ/ΣΤΟΙ	ΠΑΣΟΚ	ΑΝ/ΤΟΙ
ΑΡΣΕΝΗΣ	22,3	36,9	15,6	20,0	19,7	20,3	18,7		23,0
ΚΑΚΚΛΑΜΑΝΗΣ	6,2	7,8	6,1	8,8	4,9	3,9	5,1		6,9
ΣΗΜΙΤΗΣ	37,1	24,3	46,6	39,2	28,8	44,6	44,2		37,9
ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	5,1	9,9	2,2	12,4	4,9	3,6	2,7		2,3
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ	9,7	7,7	9,8	17,5	16,9	9,5	8,1		9,2
ΑΛΛΟΣ	5,1	5,7	4,4	-	7,2	9,0	5,4		
ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	14,5	7,7	15,3	2,1	17,6	9,1	15,8		20,7

Πρώτος ο Γερ. Αρσένης στο σημερινό κόσμο του ΠΑΣΟΚ (36,9%), πρώτος ο Κ. Σημίτης στις άλλες κατηγορίες. Μεταξύ αυτών - στην τελευταία στήλη - και στους απογοητευμένους του ΠΑΣΟΚ, που σήμερα είναι αναποφάσιτοι (37,9%).

«ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ Ο Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝ ΞΕΠΕΡΑΣΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ»

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΑΣΟΚ 95	ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΑΡΣΕΝΗ	ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΚΑΚΚΛΑΜΑΝΗ	ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΣΗΜΙΤΗ	ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΤΣΟΧ/ΠΟΥΛΟ	ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΧΑΡ/ΠΟΥΛΟ
Να παραιτηθεί από πρωθυπουργός και πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ	64,9	36,0	33,0	19,2	53,1	32,9	33,7
Να παραιτηθεί από πρωθυπουργός και να μείνει πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ	24,5	42,8	47,9	71,3	36,2	33,8	38,5
Να συνεχίσει και ως πρωθυπουργός και ως πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ	6,9	18,2	15,1	9,6	9,2	33,3	23,0
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	3,7	3,0	4,0	0,0	1,5	0,0	4,8

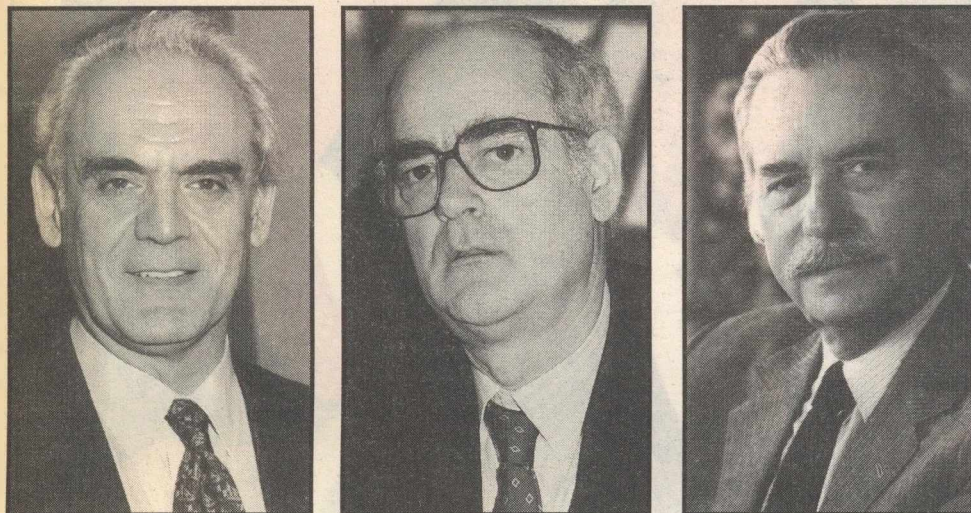
Η κοινή γνώμη εξέδωσε το «πολιτικό ανακοινωθέν» της για την απομάκρυνση του Α. Παπανδρέου από την πρωθυπουργία και την προεδρία του ΠΑΣΟΚ (64,9%). Πολλοί οπαδοί του ΠΑΣΟΚ, όμως, τον θέλουν πρόεδρο - εγγυητή της ενότητας τους (42,8%).

«ΠΟΙΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΜΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ ΝΙΚΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗ Ν.Δ. ΤΟΥ Μ. ΕΒΕΡΤ;» (ΨΗΦΟΦΟΡΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΗΜΕΡΑ)

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΑΣΟΚ	Ν.Δ.	ΣΥΝ	ΚΚΕ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ	ΑΝ/ΣΤΟΙ	ΠΑΣΟΚ	ΑΝ/ΤΟΙ
ΑΡΣΕΝΗΣ	23,7	39,4	15,4	30,7	22,1	20,1	19,0		24,1
ΚΑΚΚΛΑΜΑΝΗΣ	5,3	5,2	6,1	6,2	4,9	6,0	4,7		6,9
ΣΗΜΙΤΗΣ	33,6	23,5	42,6	21,2	26,4	40,0	41,8		35,6
ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	5,2	11,0	1,2	8,2	4,9	-	3,8		4,6
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ	7,1	6,0	5,7	14,8	14,4	8,0	6,4		5,7
ΑΛΛΟΣ	5,3	4,6	5,0	1,8	7,2	7,0	6,8		
ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	13,3	8,9	12,5	17,1	11,6	14,2	13,2		23,1
ΚΑΝΕΝΑΣ	6,6	1,4	11,5	2,2	8,5	4,6	4,3		

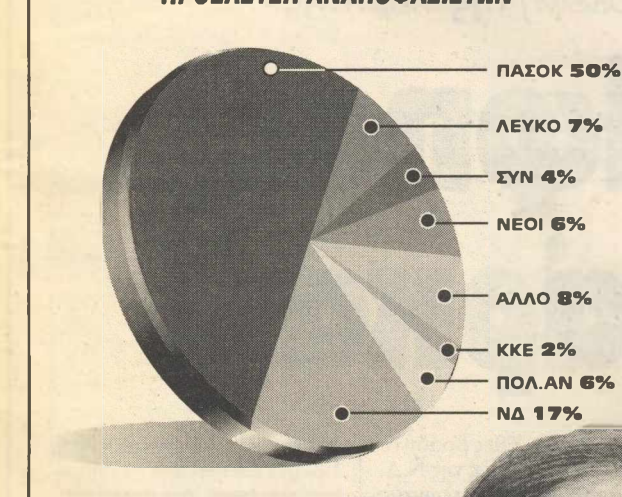
Ποιον φοβάται ο Μιλτιάδης Εβερτ; Αλλιώς απαντούν στο ερώτημα οι οπαδοί του ΠΑΣΟΚ και της ΠΟΛ.ΑΝ. (Αρσένης) και αλλιώς οι οπαδοί της Ν.Δ., των κομμάτων της αριστεράς και οι αναποφάσιτοι ψηφοφόροι (Σημίτης).

Αρσένη το κόμμα...

Ακης Τσοχατζόπουλος, Απόστολος Κακλαμάνης, Ιωάννης Χαράλαμποπουλος, συγκεντρώνουν ποσοστά από 5,1% έως 9,7% στην κοινή γνώμη, σε απόσταση από τους Γερ. Αρσένη, Κ. Σημίτη.

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΩΝ

ση (36,9%). Αρκετά πίσω ακολουθεί ο Κ. Σημίτης με 24,3%. Κάπως ανεβασμένος εμφανίζεται ο Α. Τσοχατζόπουλος (9,9%), ο οποίος πλασάρεται ως η «τρίτη λύση». Ποσοστά ήπιας συγκεντρώνουν οι άλλοι δύο: Χαράλαμποπουλος 7,7%, Κακλαμάνης 7,8%.

Σαφέστατη είναι η εικόνα, σε ό,τι αφορά την επιρροή των πέντε υποψηφίων, σε ειδικές κατηγορίες ψηφοφόρων. Ενώ στους πολίτες που επέλεξαν ΠΑΣΟΚ το 1993 Αρσένης - Σημίτης είναι περίπου ισοάνιστοι (31,5% ο πρώτος, 30,2% ο δεύτερος), η ψαλίδα μεγαλώνει υ-

λόνιτα να διαλέξουν οι σημερινοί ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ (Αρσένης 36,9%, Σημίτης 24,3%). Με άλλα λόγια, καταλληλότερος να διαδεχθεί τον Α. Παπανδρέου κρίνεται από το σημερινό ΠΑΣΟΚ ο Γερ. Αρσένης. Τελείως αντίθετα είναι τα ποσοστά στους πρώ-

ην ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ που τώρα εντάσσονται στην κατηγορία των αναποφάσιτων, και των «Λευκών», αλλά και στο σύνολο των αναποφάσιτων: Στην πρώτη περίπτωση η σχέση Σημίτη - Αρσένη είναι 37,9% - 23%, ενώ στη δεύτερη περίπτωση το άνοιγμα διευρύνεται σε 44,2% - 18,7%.

Τα δεδομένα αλλάζουν όταν εξετάσουμε την παράταξη στην οποία ανήκουν οι ψηφοφόροι του 1995 και οι οπαδοί του ΠΑΣΟΚ των προηγούμενων αναμετρήσεων. Εδώ ο Κ. Σημίτης εμφανίζεται πιο αξιόπιστος συνολικώς με το εθνικό ακροατήριο, πεδίο στο οποίο ο Γ. Αρσένης συναντά εμπόδια.

4 Πρωτιά «χτυπάει» ο Κ. Σημίτης και στο ερώτημα που απασχολεί τους ψηφοφόρους του κυβερνώντος κόμματος. Οι περισσότεροι πολίτες (33,6%) θεωρούν ότι έχει τις μεγαλύτερες πιθανότητες έναντι όλων των άλλων συνυποψηφίων του να κερδίσει το Μ. Εβερτ. Προηγείται στους ψηφοφόρους όλων των κομμάτων (ακόμη και το 42% των οπαδών της Ν.Δ. των θεωρούν αποτελεσματικό αντίπαλο), στους αναποφάσιτους που προέρχονται από το ΠΑΣΟΚ (35,6%) και ακόμη στο σύνολο των αναποφάσιτων (41,8%). Η μόνη κατηγορία πολιτών όπου ο Γερ. Αρσένης καταλαμβάνει την κορυφαία θέση είναι αυτή των σημερινών ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ (33,7% έναντι 28,5% του Κ. Σημίτη). Καθίσταται σαφές ότι με στενά κομματικά κριτήρια πιο αξιόλογος εμφανίζεται ο Γ. Αρσένης.

Αύριο στην «Ε»

το β' μέρος της δημοσκόπησης της ΑΛΚΟ με κάληπ

★ Τι ψηφίζουν σήμερα οι πολίτες

★ Ποιος είναι ο βαθμός συνοχής όλων των κομμάτων

★ Ποιος είναι ο βαθμός συνοχής των ψηφοφόρων για τη διαδοχή, στο β' γύρο στην Κ. Ο. του ΠΑΣΟΚ.

Ο συνθετικός ρόλος που επιδιώκει να διαδραματίσει ο Κ. Λαλιώτης είναι χωρίς κινδύνους. Ηδη έχουν ξεκινήσει οι δίκες προθέσεων. Ισχυρίζονται διάφοροι ότι η νουόσα αιτία της τρέχουσας συμπεριφοράς Λαλιώτη δεν είναι άλλη από την επιθυμία του να υποτάξει τον αγώνα της διαδοχής στην προσωπική στρατηγική του: Αν χρησιμοποιηθούν οι εμπλεκόμενοι σε νευραλγικά πόστα, το πιθανότερο, λένε, είναι να χρεωθούν συλλήβδην την κακή επίδοση της κυβέρνησης και του κόμματος (τη θεωρούν δεδομένη) στις επόμενες εκλογές, με συνέπεια να απολέσουν τα ερείσματά τους στο κόμμα και την κοινωνία.

Ο Κ. Λαλιώτης έχει ηγετικές βλέψεις. Δεν το κρύβει. Οι φιλοδοξίες του όμως δεν περιορίζονται στο να κληρονομήσει απλώς ένα μέρος του ΠΑΣΟΚ ή τα «κουρέλια» ενός ανυπόληπτου πολιτικού κόμματος. Θέλει να διαχειριστεί τις τύχες ενός σφριγηλού σχηματισμού, με σταθερές κοινωνικές αναφορές και διαθέσιμο κομματικό προσωπικό. Τα πράγματα δεν εγόνται πάντοτε βολικά για το πάλι ποτέ «θείο βρόχος» του ΠΑΣΟΚ. Ο Κ. Λαλιώτης ήταν απ' αυτούς που «πίεζαν» τον ιδρυτή του κόμματος να αναλάβει προπομπές για να εγκαταλείψει ο ίδιος το νέο πολιτικό κύκλο. Ο Α. Παπανδρέου όμως, είτε γιατί δεν συμπεριζόταν τη σπουδή του συνεργάτη του είτε γιατί δεν τον επέτρεπαν οι συνθήκες και το περιβάλλον του, δεν προσπάθησε στη λογική του. «Δυστυχώς», λέει σήμερα ο Κ. Λαλιώτης, «ο μεταπολιτευτικός κύκλος δεν έκλεισε με μεγάλες αποφάσεις αλλά, συμβολικά, φαίνεται «δυστυχώς» πως κλείνει με ληξιαρχικές πράξεις»!

Το βασικό πρόβλημα του Κ. Λαλιώτη αυτή την περίοδο είναι η τοποθέτησή του απέναντι στους υποψηφίους: «Δεν μπορεί να μείνει ουδέτερος, γιατί τότε ίσως κατηγορηθεί ως «επιχείρων τρίτος»», είπε στην «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία» μέλος της ομάδας των επτά. Τον «δικεικό» τόσο ο Α. Τσοχατζόπουλος όσο και ο Κ. Σημίτης. Και με τους δύο έχει στενή σχέση από το παρελθόν, με τον δεύτερο όμως είναι πιο κοντά στο ιδεολογικό και πολιτικό επίπεδο. Θα κοινοποιηθεί, άραγε, την επιλογή του ή μέχρι το τέλος θα το «παίζει» Πόντιος Πιλάτος με ότι αυτό συνεπάγεται για την αξιοπιστία του;

Του ΤΑΣΟΥ ΠΑΠΠΑ

«**Ο**σο μειώνεται η μηχανική υποστήριξη της αναπνοής του Ανδρέα, τόσο λαχναίνουν οι πασιφιστές», μονολογούσε, την Παρασκευή, κορυφαίο στέλεχος του ΠΑΣΟΚ. Και, πράγματι, φαίνεται ότι η παράταξη της αβεβαιότητας στο Ξνάνειο δίνει πρωταγωνιστικό ρόλο στους «ειρηνοποιούς», με κορυφαίο, βεβαίως, τον Κώστα Λαλιώτη.

Το ειδικό του βάρος -λόγω του ιστορικού του ρόλου στο ΠΑΣΟΚ και της ιδιαίτερης σχέσης του με τον Α. Παπανδρέου- αναγνωρίζεται από όλους. Φαίνεται, όμως, ότι και ο ίδιος φαντασιώνεται με την ιδέα της διαμεσολάβησης. Ο στόχος του διπλός. Αφ' ενός να διατηρηθεί το κόμμα ενωμένο και αξιόμοχο, αφ'ετέρου να τεθεί σε μια τροχιά η οποία θα οδηγήσει, ύστερα από 4-6 χρόνια, σε γηγή από τη δική του γενιά.

Η αρχική πρόταση του Κ. Λαλιώτη προς τους υποψηφίους διαδόχους της παρούσας φάσης ήταν η κυβερνητική συμμετοχή εκείνων που θα ηττηθούν στην ψηφοφορία, σε θέσεις **αντιπροέδρων**. Ο αντίλογος, όμως, υπήρξε ισχυρός, με πρώτο το επιχείρημα ότι «το ζητούμενο δεν είναι ένα καθεστώς συναρχίας, ούτε μια λύση αναποτελεσματικής ενότητας».

Οι πιο απαισιόδοχοι όμως υποστηρίζουν ότι και η αρχή «σχηρή κυβερνηση-ισχυρός πρωθυπουργός» είναι περίπου μαγική εικόνα, ανέφικτος στόχος, επειδή το κόμμα είναι ήδη **ομαδοποιημένο** και οι δελφικοί εξαιρετικά ματαιωδώς ενόχληται».

Το κλίμα αυτό το γνωρίζει ο Κ. Λαλιώτης και καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες να το ανατρέψει. Ηδη έχει συνηθιστεί με περισσότερους από 80 βουλευτές, ενώ στις προθέσεις του είναι να συντάξει **κείμενο αρχών**, το οποίο θα τεθεί προς υπογραφή από βουλευτές όλων των αποχρώσεων (εκτός από εκείνους που συμμετέχουν στους σκληρούς πυρήνες). Ενα κείμενο το οποίο θα δομηθεί τους υποψηφίους αλλά και τα υπόλοιπα κορυφαία στελέχη σε 3 σημεία:

• Οι θα πορευτούν όλοι **μαζί** στο μέλλον.

• Οι θα τεθούν όλοι στη **διάθεση** του νέου πρωθυπουργού.

• Οι θα πορευτούν όλοι **μαζί** στο μέλλον.

Ο συνθετικός ρόλος που επιδιώκει να διαδραματίσει ο Κ. Λαλιώτης είναι χωρίς κινδύνους. Ηδη έχουν ξεκινήσει οι δίκες προθέσεων. Ισχυρίζονται διάφοροι ότι η νουόσα αιτία της τρέχουσας συμπεριφοράς Λαλιώτη δεν είναι άλλη από την επιθυμία του να υποτάξει τον αγώνα της διαδοχής στην προσωπική στρατηγική του: Αν χρησιμοποιηθούν οι εμπλεκόμενοι σε νευραλγικά πόστα, το πιθανότερο, λένε, είναι να χρεωθούν συλλήβδην την κακή επίδοση της κυβέρνησης και του κόμματος (τη θεωρούν δεδομένη) στις επόμενες εκλογές, με συνέπεια να απολέσουν τα ερείσματά τους στο κόμμα και την κοινωνία.

Ο Κ. Λαλιώτης έχει ηγετικές βλέψεις. Δεν το κρύβει. Οι φιλοδοξίες του όμως δεν περιορίζονται στο να κληρονομήσει απλώς ένα μέρος του ΠΑΣΟΚ ή τα «κουρέλια» ενός ανυπόληπτου πολιτικού κόμματος. Θέλει να διαχειριστεί τις τύχες ενός σφριγηλού σχηματισμού, με σταθερές κοινωνικές αναφορές και διαθέσιμο κομματικό προσωπικό. Τα πράγματα δεν εγόνται πάντοτε βολικά για το πάλι ποτέ «θείο βρόχος» του ΠΑΣΟΚ. Ο Κ. Λαλιώτης ήταν απ' αυτούς που «πίεζαν» τον ιδρυτή του κόμματος να αναλάβει προπομπές για να εγκαταλείψει ο ίδιος το νέο πολιτικό κύκλο. Ο Α. Παπανδρέου όμως, είτε γιατί δεν συμπεριζόταν τη σπουδή του συνεργάτη του είτε γιατί δεν τον επέτρεπαν οι συνθήκες και το περιβάλλον του, δεν προσπάθησε στη λογική του. «Δυστυχώς», λέει σήμερα ο Κ. Λαλιώτης, «ο μεταπολιτευτικός κύκλος δεν έκλεισε με μεγάλες αποφάσεις αλλά, συμβολικά, φαίνεται «δυστυχώς» πως κλείνει με ληξιαρχικές πράξεις»!

Το βασικό πρόβλημα του Κ. Λαλιώτη αυτή την περίοδο είναι η τοποθέτησή του απέναντι στους υποψηφίους: «Δεν μπορεί να μείνει ουδέτερος, γιατί τότε ίσως κατηγορηθεί ως «επιχείρων τρίτος»», είπε στην «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία» μέλος της ομάδας των επτά. Τον «δικεικό» τόσο ο Α. Τσοχατζόπουλος όσο και ο Κ. Σημίτης. Και με τους δύο έχει στενή σχέση από το παρελθόν, με τον δεύτερο όμως είναι πιο κοντά στο ιδεολογικό και πολιτικό επίπεδο. Θα κοινοποιηθεί, άραγε, την επιλογή του ή μέχρι το τέλος θα το «παίζει» Πόντιος Πιλάτος με ότι αυτό συνεπάγεται για την αξιοπιστία του;

ΤΟ ΕΝΟΙΚΙΟ ΕΙΝΑΙ ΑΚΡΙΒΟ... ΟΧΙ ΟΜΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΡΕΥΜΑ!

Τώρα μειώστε το λογαριασμό ρεύματος μέχρι και 21.550 δρχ. χρησιμοποιώντας τον ηλεκτρονικό λαμπτήρα **OSRAM DULUX EL**

ΩΝΑΣΕΙΟ

Τα γαλάζια
«περαστικά»

Της ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΑΔΗΛΙΝΗ

Οι πολιτικοί που πέρασαν ως επισκέπτες τις τελευταίες 20 μέρες από το Ωνάσειο δεν ήταν κατ' αποκλειστικότητα χρώματος πράσινου. Επεται το γαλάζιο, που χρωματίζει τα ονόματα του προέδρου και του αντιπροέδρου της Ν.Δ.. Επίσης, των βουλευτών **Ελσα Παπαδημητρίου** και **Κώστα Πυλαρινού**, που επισκέφθηκαν φιλικά τον **Ανδρέα Παπανδρέου**. Ακολουθεί το κόκκινο, για το βουλευτή του ΚΚΕ **Δημήτρη Κωστόπουλο** και τον ευρωβουλευτή **Γιάννη Θεωνά**, που επισκέφθηκαν και αυτοί το νοσοκομείο εκπροσωπώντας το ΚΚΕ. Κι ακόμα, ο πρόεδρος της Πολιτικής Ανοιξης **Αντώνης Σαμαράς**, του ΣΥΝ **Νίκος Κωνσταντόπουλος**, καθώς και ο ανεξάρτητος βουλευτής **Μιχάλης Παπακωνσταντίνου**.

Όπως προκύπτει από τη λίστα επισκεπτών, εκτός από τους δύο βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας (**Ελσα Παπαδημητρίου**, **Κώστα Πυλαρινός**), οι υπόλοιποι βουλευτές της αξιωματικής αντιπολίτευσης αρκέστηκαν να εκπροσωπηθούν από την κοινοματική αντιπροσωπεία.

• Η παλιά οικογενειακή φιλία, η αγάπη και ο σεβασμός έφεραν τη βουλευτίνα της Νέας Δημοκρατίας **Ελσα Παπαδημητρίου** στον προθάλαμο της εντατικής: «Γνωρίζω τον **Ανδρέα Παπανδρέου** από πολύ παλιά», εξομολογείται στην «Κ.Ε.», «από τότε που ήμουν φοιτήτρια στο Μπέρκλεϊ και ο πρωθυπουργός ήταν πρύτανης της οικονομικής σχολής. Εκτός αυτού, ήταν και στενός φίλος του πατέρα μου. Το θεωρώ τιμή και το έχω ομολογήσει δημοσίως πολλές φορές. Στο όνομα της παλιάς αυτής φιλίας τον επισκέφθηκα λοιπόν στο Ωνάσειο. Εδώ, στη σύζυγό του ένα μπουκέτο λουλούδια του αγρού απ' αυτά που πάντα αγαπούσε ο πρωθυπουργός και ζήτησα να του μεταφέρει το μήνυμά ότι τον θυμάμαι με αγάπη».

• Παρουσιάστηκε βέβαια και το φαινόμενο βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας να συμφωνεί απόλυτα με την άποψη του πολιτικού του «αντιπάλου» για τις επισκέψεις στο Ωνάσειο. Ο λόγος για το **Θεόδωρο Κασσίμη**, ο οποίος δήλωσε στην «Κ.Ε.» ότι συμφωνεί απολύτως με την άποψη του συνονόματου του **Θεόδωρου Πάγκαλου**: «Το να πάω στο Ωνάσειο είναι θέατρο. Εχω την ίδια αγωνία όση έχει και ο ελληνικός λαός, και λίγο πιο ενισχυμένη γιατί είμαι πολιτικός, για την υγεία του πρωθυπουργού **Ανδρέα Παπανδρέου**. Απλό 'κει και πέρα, το να κάνω εμφανίσεις στο Ωνάσειο για να με δουν οι τηλεοπτικές κάμερες και να με δείξει η τηλεόραση το θεωρώ θέατρο».

• «Η παρουσία των βουλευτών στο Ωνάσειο δεν εξυπηρετεί κανέναν απολύτως στόχο», προσθέτει από τη μεριά του ο **Σωτήρης Κούβελας**. «Ετσι ή αλλιώς, η επικοινωνία των επισκεπτών με τον πρωθυπουργό είναι ανέφικτη όσο ο ίδιος βρίσκεται στην εντατική».

• «Συμμάσσουμε με το πρόβλημα της υγείας του πρωθυπουργού, αλλά δεν συμμετέχουμε στο σόου», δηλώνει επίσης και ο **Δημήτρης Σιούφας**.

• Όταν τέλος είσαι ανεξάρτητος βουλευτής, όπως ο **Μιχάλης Παπακωνσταντίνου**, αντιπροσωπεύεις μόνος τον εαυτό σου και γίνεσαι πιο ευάλωτος: «Επισκέφθηκα τον πρωθυπουργό τη δεύτερη μέρα της νοσηλείας του, αφού πρώτα είχα τηλεφωνήσει για να ενημερωθώ για την υγεία του. Ως ανεξάρτητος ενήργησα απ' εαυτού. Εκπροσώπησα τον εαυτό μου, αφού κανένα κόμμα δεν με εκπροσωπεί. Είδα στενούς του συνεργάτες καθώς και δυο-τρεις γιατρούς και ενημερώθηκα απευθείας για την κατάσταση της υγείας του **Ανδρέα Παπανδρέου**. Εκτοτε, παρακολουθώ τις εξελίξεις από τα ιατρικά ανακοινωθέντα».

Υστερα από παλινωδίες, επέστρεψε στη **ΣΚΛΗΡΗ** στάση απέναντι στην κυβέρνηση. Τον «βοήθησαν»: Η ομιλία **Βαρβιτσιώτη**, η κριτική **εχθρών** και **φίλων** και η σύσκεψη της **Πέμπτης**

Ο Εβερτ άφησε
τη μια βάρκαΤου ΜΠΑΜΠΗ
ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Οποιος πατά σε δύο θάρκες είναι γνωστόν πού καταλήγει. Πόσο μάλλον όταν αγριεύει η θάλασσα. Μέχρι στιγμής, ο **Μ. Εβερτ** έχει «θραχτεί», αλλά δεν έπεσε στα παγωμένα νερά των πολιτικών εξελίξεων. Ίσως γι' αυτό σπεύδει να εγκαταλείψει τη μία από τις δύο θάρκες, αναζητώντας μια λιγότερο ευάλωτη τακτική, στη ρευστή πραγματικότητα των τελευταίων ημερών.

Επειτα από μία περίοδο παλινωδιών («ανήθικη» η δελφινολογία στο ΠΑΣΟΚ) αλλά και «υπάρχει πολιτικό κενό, η λύση είναι οι εκλογές»), ο πρόεδρος της Ν.Δ. αποφάσισε να σκληρύνει τη στάση του, θέτοντας πιο άμεσα και πιεστικά το πολιτικό πρόβλημα που έχει δημιουργήσει η παρατηνόμενη ασθένεια του πρωθυπουργού. Κι αυτή η «στροφή» όμως, απ' ό,τι φαίνεται, γίνεται με βαριά καρδιά. Πίσω από την αντιφατική τακτική της Ν.Δ. βρίσκεται «το δίλημμα του προέδρου»: Να παρέμβει στην πολιτική κρίση του ΠΑΣΟΚ ή να την παρακολουθήσει διακριτικά, όπως έκανα έως σήμερα;

Ίδου λοιπόν το ερώτημα το οποίο απασχολούσε νυχθημερόν το **Μ. Εβερτ** κι έμοιαζε με γόρδιο δεσμό, αφού οποιαδήποτε πολιτική παρέμβαση αναγκαστικά καταλήγει στο αίτημα για προσφυγή

στις κάλπες. Αίτημα, όμως, το οποίο από τη φύση του προκαλεί τη συσπείρωση του ΠΑΣΟΚ κι εμμέσως διευκολύνει τις διεργασίες της διαδοχής. Αντιθέτως, η τακτική της «διακριτικής παρακολούθησης» των εντός του ΠΑΣΟΚ συντελουμένων διεργασιών «διευκολύνει» -κατά τις εκτιμήσεις συνεργατών του **Μ. Εβερτ**- την απερίσπαστη ανάπτυξη φυγόκεντρων τάσεων στους κόλπους του κυβερνώντος κόμματος. Η τακτική αυτή όμως υπηρετεί και μία ακόμα μύχια επιδίωξη: Την έμμεση ενίσχυση της υποψηφιότητας του **Α. Τσοχατζόπουλου**, ο οποίος όλα δείχνουν ότι αποτελεί την ανομολόγητη επιλογή της Ρηγύλλης. Και την ενισχύει εμμέσως, καθώς η εκτίμηση ότι «ο χρόνος δουλεύει υπέρ του **Ακη**» δεν βρίσκει υποστηρικτές μόνο στη **Χ. Τρικούπη**...

Ωστόσο αυτή η τακτική άρχισε να δημιουργεί σοβαρά εσωκομματικά προβλήματα στο **Μ. Εβερτ** και οι πιέσεις για την αποσαφήνιση της γαλάζιας γραμμής έπιναν να γίνονται ασφυκτικές. Και το σημαντικότερο: Στην κριτική περί **αμήχανης** και **ασαφούς** πολιτικής της Ν.Δ., άρχισαν να συναντούνται με την Αρabaninού και βουλευτές οι οποίοι ανήκουν στην «πτέρυγα **Εβερτ**». Το καζάνι έβραζε επί ημέρες στη Ρηγύλλη και στο προσκήνιο έβγαιναν μόνο οι «κατμοί» των δηλώσεων βουλευτών οι οποίοι ανήκουν στην εσωκομματική αντιπολίτευση του **Μ. Εβερτ** (**Ντ. Μπακογιάννη**, **Σ. Κούβελας**, **Ν. Κάκαλος**, **Π. Τα-**

τούλης κ.λπ.). Χθες βράδυ όμως ο αντιπρόεδρος της Ν.Δ. **Γ. Βαρβιτσιώτης**, μιλώντας σε εκδήλωση στον Πολύγυρο Χαλκιδικής, πήγε ένα βήμα εμπρός: «Ο σεβασμός στη δημοκρατία και στους θεσμούς απαιτεί να καλυφθεί το συντομότερο το σημερινό κενό εξουσίας. Αν η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ αδυνατεί να το καλύψει, οφείλει να παραιτηθεί». Αντίστοιχες απόψεις εξέφραζαν κι άλλα κορυφαία στελέχη της Ν.Δ., κατά τις προηγούμενες ημέρες, δίχως όμως να τις δημοσιοποιούν.

Καθοριστική για τη διαμόρφωση της νέας γραμμής της Ν.Δ. ήταν η σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε το πρωί της Πέμπτης στη Ρηγύλλη με τη συμμετοχή των **Γ. Βαρβιτσιώτη**, **Αθ. Τσαλδάρη**, **Γ. Σουφλιά**, **Στ. Μάνου**, **Στ. Δήμα**, **Πρ. Παυλόπουλου**, **Βασ. Μαγγίνα** και **Θ. Κασσίμη**.

Εκεί αποφασίστηκε ότι «δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο αυτή η κατάσταση κυβερνησίας», αλλά και η ασάφης πολιτική της Ν.Δ. Σύμφωνα με πληροφορίες, τόσο στη συνάντησή του με τον πρόεδρο της δημοκρατίας όσο και στις επιστολές του προς τον αναπληρούντα τον πρωθυπουργό και προς τον πρόεδρο της Βουλής, ο **Μ. Εβερτ** έθεσε το πολιτικό πρόβλημα, ζητώντας κυρίως από τον **Α. Τσοχατζόπουλο** και τον **Αλ. Κακλαμάνη** «να πάρουν τις πρωτοβουλίες» στα χέρια τους, προκειμένου να τερματιστεί η παρατεινόμενη εκκρεμότητα.

Σύμφωνα με ορισμένες ερ-

μηνείες, η «παραίνεση **Εβερτ**» μπορεί και να σημαίνει, εμμέσως, ότι ο αναπληρών τον πρωθυπουργό μπορεί και πρέπει να συγκαλέσει την Κ.Ο. προκειμένου -σύμφωνα με το σύνταγμα- να δοθεί λύση.

Το βέβαιο είναι, όπως εκτιμούν και στη Ρηγύλλη, ότι αργά ή γρήγορα η Ν.Δ. θα αναγκαστεί να ξαναβγάλει από το συρτάρι την πρόταση για τη διενέργεια εκλογών. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι από τώρα πρέπει να τεθεί θέμα εκ νέου και πιο πιεστικά. Ενώ υπάρχουν και οι ενδιάμεσες παραλλαγές, όπως π.χ. η πρόταση του **Στ. Δήμα**, πρώτα να ξεκαθαρίσει το ΠΑΣΟΚ τα του οίκου του και αμέσως μετά η Ν.Δ. να θέσει θέμα εκλογών. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο απεγκλωβισμός της Ν.Δ. από την πολιτική γραμμή, έτσι όπως την εξέφρασε σε συνέντευξή του την προηγούμενη Κυριακή ο **Μ. Εβερτ** («δεν υπάρχει κενό εξουσίας... θεωρώ ανήθικη την όλη συζήτηση για την διαδοχή του **Α. Παπανδρέου**») -και η οποία προκάλεσε αλλεπάλληλες εσωκομματικές εκρήξεις- επιτρέπει στην αξιωματική αντιπολίτευση μεγαλύτερη ευχέρεια τακτικών ελιγμών. Και, όπως έλεγγε χαρακτηριστικά συνεργάτης του **Μ. Εβερτ**, «η υπεύθυνη στάση που κρατήσαμε τις δύσκολες ώρες καθιστά πιο πειστικό το λόγο μας». Μένει να αποδειχθεί του λόγου το αληθές ή αν, με άλλα λόγια, η Ν.Δ. έχει καταστεί ήδη μέρος του προβλήματος του ΠΑΣΟΚ.

**HEWLETT
PACKARD**
από την **MICROLAND**
γιατί...

Μόνον η **MICROLAND** γνωρίζει σε βάθος τα προϊόντα της **Hewlett Packard**: Servers, Pc's, notebooks, εκτυπωτές, scanners, plotters, προϊόντα δικτύου... Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι η **MICROLAND** αναδεικνύεται πρώτος Έλληνας μεταπωλητής των προϊόντων HP, τα τελευταία 4 χρόνια.

Αν λοιπόν θέλετε κάποιο από τα προϊόντα **Hewlett Packard** και ζητάτε την κορυφαία γνώση, την καλύτερη εξυπηρέτηση και...

ασυναγώνιστες τιμές ελάτε στην **MICROLAND**. Γιατί ξέρουμε τα προϊόντα καλύτερα από κάθε άλλον!!

MICROLAND

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΒΡΗΛΗΣΣΟΥ 80 114 76 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 6459581 (10 γραμμές) FAX: 6461919
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 25 & ΜΠΟΤΑΖΗ 14
ΤΗΛ: 3841 665 (3 γραμμές) FAX: 3811 598
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΑΙΣΩΠΟΥ 18, ΤΗΛ (031) 250040 - 524877
ΚΡΗΤΗ: 21ης ΜΑΪΟΥ 9, ΡΕΘΥΜΝΟ ΤΗΛ (0831) 24294

☐ Σε ένα μεγάλο ερωτηματολόγιο καλούνται να απαντήσουν τα μέλη του **Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών**, ενόψει των εκλογών στο νέο Φεβρουάριο. Το γκάλοπ έχει παραγγείλει στην εταιρεία **ΑΛΚΟ η Νέα Δημοκρατία** και το ενδιαφέρον εστιάζεται στα ονόματα των υποψήφιων προέδρων. Αυτοί που φαίνεται να ενδιαφέρουν τη **Ν.Δ.** είναι οι **Χάρης Βασιλάκης** (ανεξάρτητος **Ν.Δ.**), **Αίσα Βόζιμπεργκ** (επιστήθια φίλη του κ. Εβερετ), **Βαλεντίνη Γόντικα** (**Ν.Δ.**), **Ελευθέριος Ζαγορίτης** (μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της **Ν.Δ.**), **Δημήτριος Παπαζώρης** (**ΠΟΛ.ΑΝ.**) και **Νίκος Κουτρομπής** (**Ν.Δ.**). Οι συνδικαλιστές του πρώτου δικηγορικού συλλόγου της χώρας εκτιμούν ότι το γκάλοπ διενεργείται για λόγους αποκλεισμού «εσω-αντιπάλων» στη Νέα Δημοκρατία, ώστε να ευνοηθεί τελικά η νέα υποψηφιότητα του **Σωτήρη Πολύδωρα**.

Η ευθύνη της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ

Η χώρα 20 μέρες χωρίς πρωθυπουργό και κατά τις εκτιμήσεις των γιαντράν του Ωνάσειου θα μείνει επί πολύ ακόμα. Αυτή είναι η αλήθεια. Οι ανησυχίες για τη διακυβέρνηση της χώρας είναι βάσιμες και δεν μπορούν να υποχωρήσουν από την ειλικρινή ανησυχία για την πορεία της υγείας του Ανδρέα Παπανδρέου. Και όσοι από τα ηγετικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει πρόβλημα και η κυβέρνηση «καλά κρατεί», δείχνουν ανεύθυνοι ή επιπόλαιοι.

Το πρόβλημα υπάρχει και είναι οξύτατο. Υπήρχε και πριν από την είσοδο του Ανδρέα Παπανδρέου στο Ωνάσειο. Ηγετικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ μίλουσαν για έλλειψη συντονισμού του κυβερνητικού έργου και μετατόπιση της εξουσίας σε παρακυβερνητικά κέντρα εξουσίας. Ομολογούσαν την αδυναμία του Ανδρέα Παπανδρέου να ανταποκριθεί στα καθήκοντα του πρωθυπουργού και του αρχηγού του ΠΑΣΟΚ εξαιτίας της υγείας του.

Υπάρχει λοιπόν, το πρόβλημα και είναι πολιτικό. Και δεν είναι πρόβλημα των συνταγματολόγων ή του προέδρου της δημοκρατίας.

Είναι πρόβλημα των πολιτικών κομμάτων. Και πρωτίστως είναι πρόβλημα και ευθύνη της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ που ασκεί την κυβερνητική εξουσία. Όσο κατανοητή είναι η ανησυχία τους για τη ζωή του αρχηγού τους, τόσο ακατανόητη είναι η μακαριότητά τους για την πορεία της χώρας. Αυτό το, όλα βαίνουν καλώς για την κυβέρνηση και το κόμμα και ο πρωθυπουργός είναι εδώ, είναι αστειότητες. Ας σιωπήσουν πριν γελοιοποιηθούν.

Η χώρα δεν έχει πρωθυπουργό. Με το πορτοκαλί τηλέφωνο, είτε από το Ωνάσειο είτε από την Εκάλη, δεν ασκείται η πρωθυπουργία. Ούτε η προσωρινή αναπλήρωσή του από έναν υπουργό καλύπτει το κενό. Το σύνταγμα της χώρας δεν πλήττεται, λένε οι συνταγματολόγοι. Πλήττεται, όμως, η διακυβέρνηση της χώρας, λέει η κοινή λογική. Και αυτό δεν μπορούν να το παραβλέψουν τα πολιτικά κόμματα. Ούτε η κυβέρνηση ούτε η αντιπολίτευση.

Ευχή όλων είναι να κερδίσει τον αγώνα της ζωής ο Ανδρέας Παπανδρέου. Αλλά και ευχή όλων είναι - πρέπει να είναι - να ξεχάσει ο Ανδρέας Παπανδρέου την πολιτι-

Του ΠΟΤΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

κή. Δεν μπορεί άλλο να την υπηρετήσει. Δεν μπορούσε και πριν από αυτή τη σημερινή περιπέτεια της υγείας του.

Αυτή την αλήθεια είναι δύσκολο να την παραδεχθεί ο Ανδρέας Παπανδρέου. Και γίνεται ακόμα πιο δύσκολο, όσο τόσοι πολλοί από το περιβάλλον του, και το κομματικό, έχουν γαντζωθεί στη δική του προσωπική εξουσία. Και να θέλει, δεν θα τον αφήσουν, για να μην απολέσουν τη νομή της παραεξουσίας τους, που η δική του εύνοια τους έχει παραχωρήσει.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου όφειλε να είχε υποβάλει την παραίτησή του αμέσως με την είσοδό του στο Ωνάσειο νοσοκομείο. Γνώριζε ότι και πριν από τη νέα κρίση της υγείας του πλημ-

μελώς ασκούσε τα πρωθυπουργικά του καθήκοντα. Η παραίτηση υπαγορεύεται από τη συναίσθηση ευθύνης ενός πρωθυπουργού για την αποτελεσματική διακυβέρνηση της χώρας. Δεν το έπραξε. Και δεν το έχει πράξει ακόμα.

Οι γιαντράν βεβαιώνουν ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου έχει πλήρη επαφή με το περιβάλλον. Αυτό σημαίνει ότι μπορούσε και μπορεί να υποβάλει την παραίτησή του. Δεν το αποφασίζει. Είναι πλήρης η ευθύνη του. Συμπονούμε τον άνθρωπο, δεν επαινούμε τον πολιτικό. Ο πολιτικός ηγέτης τιμά την πολιτική και υπηρετεί τη χώρα του και με την παραίτησή του.

Οσοι καμώνονται ότι η παραίτηση από την εξουσία θα σκοτώσει τον Ανδρέα Παπανδρέου, είναι πονηροί υποκριτές. Και δεν καταλαβαίνουν ότι σπιλώνουν και τον ηγέτη τους όταν τον εμφανίζουν τόσο ιδιότελη και αδύναμο να κρατηθεί στη ζωή χωρίς την εξουσία, και αν ακόμα δεν μπορεί να την ασκήσει. Τόσο μωροί και ανόητοι είναι.

Η ευθύνη, όμως, για τη διακυβέρνηση της χώρας, ούτε στον πάσχοντα Ανδρέα Παπανδρέου είναι, ούτε στους πονηρούς του περιβάλλοντός του. Ούτε στους συ-

νταγματολόγους ούτε στους θεράποντες γιατρούς του. Η ευθύνη είναι στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ. Και η κυβερνητική ευθύνη και η κομματική. Και αυτή την ευθύνη δεν μπορούν να την καλύψουν οι γνωμοδοτήσεις των συνταγματολόγων και τα ιατρικά ανακοινωθέντα.

Η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ κυβερνάει τη χώρα. Και η κυβέρνηση για να λειτουργήσει σωστά έχει ανάγκη από πρωθυπουργό. Και πρωθυπουργό δεν έχει. Αυτό το επισημαίνουν ηγετικά στελέχη και βουλευτές του ΠΑΣΟΚ και ζητούν αντικατάσταση του πρωθυπουργού και όχι αναπλήρωση. Πολιτική και εθνική ευθύνη επιβάλλει στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ να αναδείξει νέο πρωθυπουργό. Το καλύτερο είναι με τη συναίνεση του Ανδρέα Παπανδρέου. Και το χειρότερο, να συνεχίζεται το πολιτικό αδιέξοδο της κυβερνητικής εξουσίας. Το ΠΑΣΟΚ έχει ωριμάσει και μπορεί να προχωρήσει στην ανάληψη της πολιτικής ευθύνης να τερατίσει αυτή τη φθοροποιά για τη χώρα και το ίδιο κυβερνητική εκκρεμότητα. Και χωρίς τη συναίνεση, αν την αρνηθεί, του Ανδρέα Παπανδρέου. Δεν υπάρχει άλλη λύση.

■ Στο ερωτηματολόγιο «παίζουν» και τα ονόματα των: Γιάννη Γουστέτη, Βαγγέλη Κουρή, Κώστα Νταϊλιάνη, Αντώνη Μπιτσάκη, Δημήτρη Παζινού, Αντώνη Ρουπακιώτη, Γιώργου Στεφανιάκη, Τασούλας Χριστοδουλοπούλου και, βεβαίως, του νυν προέδρου Τάκη Παππά.

Φ.Π.

Ποιες «διαδοχικές»;

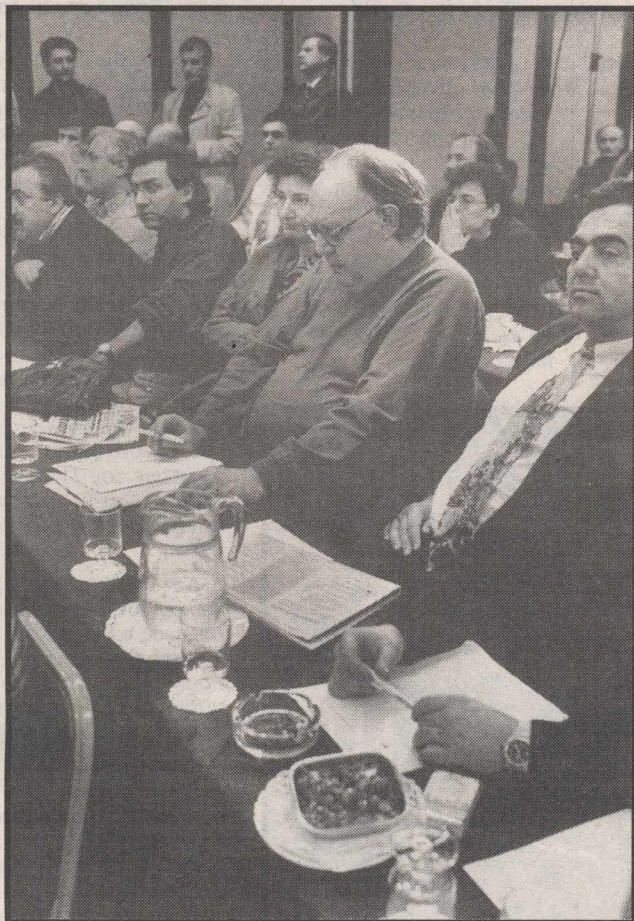
■ Με έκπληξη και απορία έγινε γνωστή στη Νέα Υόρκη η δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου στην Αθήνα, ότι πραγματοποιήθηκαν διαδοχικές συναντήσεις του Σάιρους Βανς με τον έλληνα αντιπρόσωπο στον ΟΗΕ, πρόσβη Χρήστο Ζαχαράκι, και τον σκοπιανό ομόλογό του, Ντέγκο Μαλέφσκι. Για την ακρίβεια, ο κ. Ζαχαράκις έχει να δει τον κ. Βανς από τις 29 Νοεμβρίου, ενώ ο κ. Μαλέφσκι «δεν παίζει» στις διαπραγματεύσεις με τον Βανς, ο οποίος συνομιλεί απευθείας με τον σκοπιανό υπουργό Εξωτερικών Στέβο Τσερβενκόφσκι από τηλεφώνου! Διπλωμάτες στον ΟΗΕ υποστηρίζουν ότι μέχρι στιγμής οι επαφές του κ. Βανς με τις δύο πλευρές ήταν διερευνητικές και συνεπώς οι περιπέτειες της υγείας του κ. Γκλιγκόροφ αρχικά και του κ. Παπανδρέου εν συνεχεία δεν τις επηρέασαν.

■ Κανείς, όμως, δεν πιστεύει ότι είναι δυνατόν να περάσουμε σε διαπραγματεύσεις επί της ουσίας για ένα τόσο δύσκολο θέμα όπως η ονομασία των Σκοπίων, με τον έλληνα πρωθυπουργό στο νοσοκομείο και με εμφανές το κενό εξουσίας στην Ελλάδα.

Α.Σ.

Το ευρω-χάπι

■ Ποιος θυμάται τη δέσμευση του Συμβουλίου και της Επιτροπής να ετοιμάσουν (εντός του 1995, παρακαλώ...) μελέτη για τη χρηματοδότηση της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας; Μήπως ξεχάσατε κιόλας εκείνο το «χρυσωμένο χάπι» που μας δόθηκε στις 6 Μαρτίου; Αφού εμείς είχαμε δεχθεί να άρουμε το βέτο στην

τελωνειακή ένωση, χωρίς να έχουμε διασφαλίσει όλους τους ελληνικούς όρους. Κι αφού είχε προηγηθεί επιστολή του πρωθυπουργού στους ευρωπαίους ηγέτες.

■ Σχετική ερώτηση προς τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης απηύθυνε ο ευρωβουλευτής Γιάννος Κρανιδιώτης. Να δούμε, λοιπόν, τι ξενύχτια θα πέσουν στις Βρυξέλλες. 21 ημέρες μένουν ως το τέλος του έτους...

Στ.Κασ.

Δύο συν μία

■ Ραντεβού για εφ' όλης της ύλης συζήτηση με θέμα «Η Κρίση της Πολιτικής στην Ελλάδα» δίνουν αύριο ο Θόδωρος Πάγκαλος, ο Κώστας

Ο Θ. Πάγκαλος ανάμεσα σε μέλη των νομαρχιακών επιτροπών του ΠΑΣΟΚ με «φουτεράκι» δείχνει να σκέφτεται: «Αν δεν είχα κάνει το ένα, αν δεν είχα πει το άλλο, μάλλον θα φορούσα κι εγώ γραβάτα σήμερα...».

Καραμανλής και η Μαρία Δαμανάκη. Αφορμή για τη συζήτηση, η παρουσίαση του νέου βιβλίου του πολιτικού αναλυτή Γιάννη Λούλη με τον τίτλο που προαναφέραμε, στο οποίο επιχειρείται ανάλυση των αντιδράσεων της κοινής γνώμης την τελευταία δεκαπενταετία.

■ Η παρουσίαση θα γίνει στις 6 μ.μ. σε αίθουσα του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών.

Δ.Τσ.

Πάει άλλο;

■ Παρέμβαση επιχειρούν τα μέλη της «Κίνησης Πολιτών». Μ' ένα κείμενο (που μεταξύ άλλων υπογράφουν οι Α. Κύρκος, Η. Κατσούλης, Θ. Παπαλεξόπουλος, Σ. Παπασπηλιόπουλος) εκφράζουν τη συμπάθειά τους για την κατάσταση του πρωθυπουργού και επισημαίνουν ότι «οι δημιουργηθείσες συνθήκες επιβάλλουν να δραστηριοποιηθεί η κοινωνία των πολιτών». Ζητούν «να τερατιστεί η ανοχή σε όσα οικτρά συμβαίνουν στο δημόσιο βίο, να αποκρουστεί η δημαγωγία και ο ευτελισμός των αξιών, η διαπλοκή οικονομικών και πολιτικών συμφερόντων». Τέλος, καλούν τους πολίτες να διαλαλήσουν: «Δεν πάει άλλο».

■ Κι όμως, κάτι μας λέει ότι ακόμη δεν αγγίξαμε πάτο...

Τ.Π.

Αντ' αυτού απάντηση

■ Ευγενική μεν, αρνητική δε η απαντητική επιστολή του Α. Τσοχατζόπουλου στον Μ. Εβερτ. Σύμφωνα με πληροφορίες ο αναπληρών τον πρωθυπουργό τονίζει στην επιστολή του ότι τηρούνται το σύνταγμα και οι νόμοι του κράτους και «δεν υπάρχει επομένως σήμερα ούτε θεσμικό ούτε πολιτικό κενό». Και, για παν ενδεχόμενο, προστίθεται ότι «η δημοκρατία άλλωστε κύριε πρόεδρε δεν έχει αδιέξοδο». Στη συνέχεια ο Α. Τσοχατζόπουλος τονίζει ότι η Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ στηρίζει την κυβέρνηση, η οποία με τη σειρά της υλοποιεί τις προγραμματικές δεσμεύσεις της. Κι αμέσως μετά ο αντ' αυτού ρίχνει και το «καρφί» του:

«Κοινός στόχος της κυβέρνησης και της Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ είναι η ρεαλιστική κι επιτυχής αντιμετώπιση των δυσεπίλυτων προβλημάτων, πολλά από τα οποία συσσωρεύσε η προηγούμενη κυβέρνηση, όπως άλλωστε και εσείς έχετε στο παρελθόν αναγνωρίσει»...

■ «Καρφί» ή ανταποδοτική φιλοφρόνηση; Διαλέγετε και παίρνετε.

Σ.Λ.

Τι είδαν οι Ρώσοι

■ Τι κρύβεται πίσω από τις συχνές επισκέψεις ρώσων διπλωματών της εδώ πρεσβείας στον πέμπτο όροφο του υπουργείου Εξωτερικών, όπου στεγάζεται η Α2 διεύθυνση ελληνoturκικών υποθέσεων; Πληροφορούμαι ότι οι Ρώσοι δεν σκοπεύουν να αφήσουν μόνους τους Αμερικανούς να καταπιαστούν με το Κυπριακό. Γι' αυτό προετοιμάζουν τη δική τους πρωτοβουλία:

■ Θα προτείνουν τη σύσταση «διεθνούς ομάδας επαφής» (κατά το προηγούμενο του Βοσνιακού) για την επίλυση του προβλήματος...

Στ. Κασ.

Δεν υπογράφουν

■ Το κείμενο είναι έτοιμο. Το έχει στα χέρια του ο βουλευτής Δημ. Δημοσθενόπουλος. Οι υπογραφές, όμως, δεν συγκεντρώθηκαν ακόμη. Ο λόγος για τη συγκέντρωση υπογραφών των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, οι οποίοι, όπως λέγεται, θα ζητούν την αντικατάσταση του πρωθυπουργού Ανδρέα Παπανδρέου για λόγους υγείας. Πρόκειται για μια σκέψη που συζητήθηκε έντονα την τελευταία εβδομάδα μεταξύ των βουλευτών του κυβερνώντος κόμματος.

Αν, πάντως, γίνει τελικά κάτι τέτοιο, δεν πρόκειται να εκδηλωθεί πριν από την ολοκλήρωση της συζήτησης και την ψήφιση του προϋπολογισμού. Δηλαδή, μετά τα μεσάνυχτα της 22ας Δεκεμβρίου.

■ Με άλλα λόγια, Χριστουγεννιάτικα...

NT.NT.

ΤΑ ΕΠΙΤΕΛΕΙΑ των υποψήφιων διαδόχων σε διάταξη μάχης. Ποιοι είναι οι συνεργάτες τους, τι καθήκοντα διεκπεραιώνουν

Όλοι οι άνθρωποι των δελφίνων!

Της ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΣΙΟΥΤΗ
Φωτ.: ΠΑΝΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

«**Α**φήστε τις μάχες στους στρατιωτικούς και την πολιτική στους πολιτικούς». Τι γίνεται, όμως, όταν οι μάχες είναι πολιτικές, και μάλιστα εσωκομματικές; Τότε, οι δελφίνοι -ωσάν στρατηγοί- σπεύδουν να οργανώσουν τα επιτελεία τους, αφού γνωρίζουν ότι αυτά είναι που τις περισσότερες φορές κερδίζουν τις μάχες.

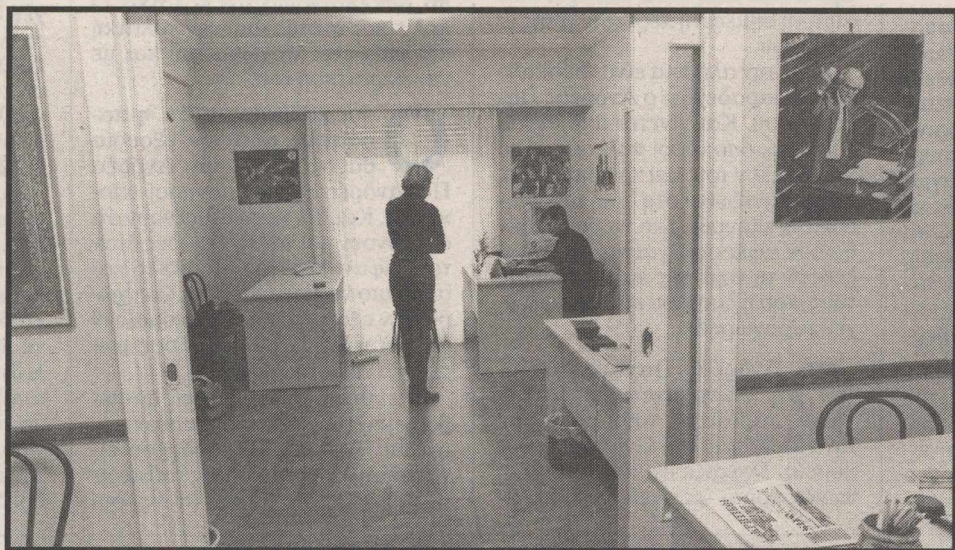
Ως υπουργός Εθνικής Αμυνας, ο Γεράσιμος Αρσένης κάτι θα ξέρει παραπάνω από τους άλλους για το πώς οργανώνεται ένας τέτοιος μηχανισμός. Κι ο Κώστας Σημίτης, όμως, κι ας μην το δείχνει, κάτι θα έχει συγκρατήσει από τα όσα του είχε μεταφέρει ο πατέρας του από τον Αρη Βελουχιώτη, του οποίου υπήρξε σύντροφος.

Καλά οργανωμένα ή κακά οργανωμένα, η πραγματικότητα είναι μία: Τα επιτελεία των δελφίνων στο ΠΑΣΟΚ έχουν ήδη πάρει φωτιά.

Κόμμα και υπουργείο

Οι άνθρωποι του **Ακη Τσοχατζόπουλου** μοιάζουν λίγο με... «Βέγγους». Τρέχουν πολύ, αλλά μάλλον χωρίς σταθερή στρατηγική. Κυρίως, όμως, μοιάζουν να μην μπορούν να διαχωρίσουν τους ρόλους που τους έχει δώσει ο Ακης στο υπουργείο από εκείνους που έχουν στο κόμμα. Το «δεξί του χέρι», για παράδειγμα ο **Χρήστος Δρογκάκης**, (υπεύθυνος Τύπου στο υπουργείο Προεδρίας αλλά και στο ΠΑΣΟΚ), πραγματοποιεί αμέτρητα δρομολόγια καθημερινά μεταξύ Χαριλάου Τρικούπη και υπουργείου.

Διευθυντής του πολιτικού του γραφείου στο υπουργείο είναι ο **Γιώργος Αγραφιώτης**, μέλος της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ. Από τους στενούς συνεργάτες του υπουργού Προεδρίας που εργάζονται για να τον «δουν» πρωθυπουργό είναι επίσης το αναπληρωματικό μέλος της Κ.Ε. **Βαγγέλης Χωραφάς**, αλλά και ο **Χάρης Τσιόκας**, που είναι σήμερα περιφερειάρχης, αλλά ελπίζει και σε καλύτερο πόστο. Από το επιτελείο του Ακη Τσοχατζόπουλου, δεν θα μπορούσαν να εξαιρεθούν τέλος, ο αναπληρωτής υπου-

Λίγος κόσμος στο βουλευτικό γραφείο του Απόστολου Κακλαμάνη, καθώς ο ίδιος δεν έχει πολλούς συνεργάτες. Υπάρχει όμως και το γραφείο του προέδρου στη Βουλή.

ργός Προεδρίας **Γιώργος Δασκαλάκης** και ο **Αντώνης Κοτσακάς**, υπουργός Αιγαίου. Έδρα του επιτελείου του Ακη είναι το υπουργείο Προεδρίας, ενώ ελάχιστα χρησιμοποιείται το βουλευτικό γραφείο της **Κυψέλης**, στην οδό Κόμνα Τράκα.

Το Ιόνιο... πανεπιστήμιο

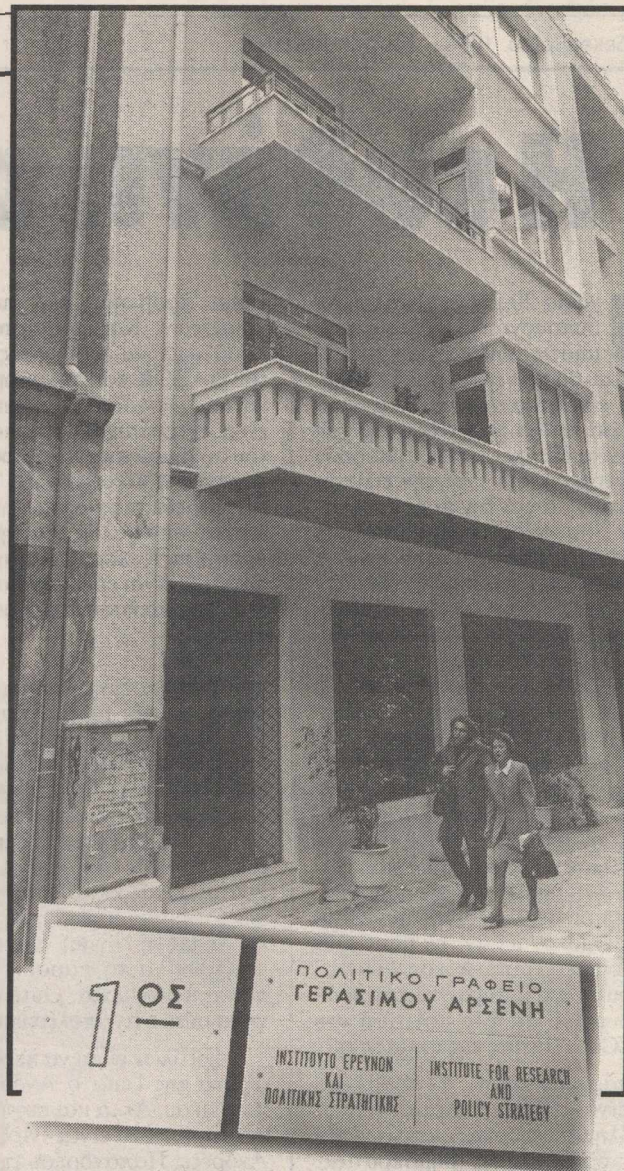
Στο «στρατόπεδο» του υπουργού Αμυνας έχουν φροντίσει αθόρυβα αλλά μεθοδικά να οργανώσουν ένα μηχανισμό που να έχει απ' όλα. Εδώ, «κυρίαρχες» φιγούρες είναι οι Κεφαλλονίτες και οι Κερκυραίοι, λόγω καταγωγής του Γ. Αρσένη.

Διευθυντής του γραφείου του είναι ο **Στέλιος Σπαθής**, Κεφαλλονίτης και μέλος της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ. Η συνεργασία τους ξεκίνησε το 1989. Διευθυντής ενημέρωσης του υπουργείου είναι ο Κερκυραίος **Δημήτρης Κατσιώτης**, γνωστός δημοσιογράφος, που έχει επανειλημμένα διατελέσει γενικός διευθυντής της ΕΤ1. Στη θέση αυτή ο Γεράσιμος Αρσένης δίνει μεγάλη σημασία, γι' αυτό και επέλεξε έναν παλιό δημοσιογράφο που γνωρίζει από επιτελικές θέσεις, έχει πείρα αλλά και γνωριμίες. Το γραφείο ενημέρωσης παίζει πολύ ση-

μαντικό ρόλο, αφού φροντίζει για την επίσημη ενημέρωση αλλά και τη διακριτική διοχέτευση πληροφοριών και μηνυμάτων προς τα ΜΜΕ.

Ο στρατιωτικός του επιτελείου είναι ο αντιστρατήγος εν αποστρατεία **Ριχάρδος Καπέλλος**, εξ Ιονίων νήσων επίσης. Είναι ο σύμβουλος του υπουργού στα θέματα αμυντικής πολιτικής. Συνεργάζονται από το 1986. Στους

συμβούλους του Γεράσιμου Αρσένη συγκαταλέγονται επίσης ο καθηγητής του ΜΙΤ της Βοστώνης **Κωσταντίνος Τσίπης** και η οικονομολόγος **Χρυσούλα Ματσούκη**. Υπεύθυνος του βουλευτικού του γραφείου, στην οδό **Βαλαωρίτου**, είναι ο **Αγγελος Ζησιμόπουλος**, οικονομολόγος, στέλεχος του ΚΕΠΕ και πρώην πρόεδρος του ΕΟΜΜΕΧ και ΟΑΕΔ.

Το πολιτικό γραφείο του Γεράσιμου Αρσένη στεγάζεται μαζί με ένα επιστημονικό ινστιτούτο, το οποίο προφανώς τον βοηθά στη χάραξη της πολιτικής στρατηγικής του.

Στενός συνεργάτης του και σύμβουλος για πολιτικά θέματα είναι ο οικονομολόγος **Ανδρέας Παπαδόπουλος**, πρώην διευθυντής του οικονομικού τμήματος της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Βρυξέλλες. Για τα θέματα εξωτερικής πολιτικής και διεθνών σχέσεων σύμβουλος του είναι ο επίκουρος καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου **Χριστόδουλος Γιαλλουρίδης**. Συνεργάτες του Γεράσιμου Αρσένη όμως είναι και αρκετοί καθηγητές του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων του Παντείου Πανεπιστημίου, με το οποίο το υπουργείο έχει και θεσμική σχέση.

Δεν θα μπορούσαν βέβαια να λείπουν από το επιτελείο η σύζυγός του, οικονομολόγος και σύμβουλος του πρωθυπουργού, **Λούκα Κατσέλη**, καθώς και ο αδερφός του **Βικέντιος Αρσένης**.

Ο πρόεδρος έχει φίλους

Ο πρόεδρος της Βουλής διαθέτει το μικρότερο επιτελείο, σαφώς πιο «ερασιτεχνικό» από τα επιτελεία των προηγούμενων. Δεν παύει όμως να επιθυμεί την πρωθυπουργία και να έχει κι εκείνος τους δικούς του ανθρώπους. Ο Απόστολος Κακλαμάνης βρίσκεται συνεχώς στο γραφείο του στη Βουλή, κι εκεί πραγματοποιεί και τις συναντήσεις του, είτε αφορούν το Κοινοβούλιο είτε αφορούν τα εσωκομματικά.

Διευθύντρια του γραφείου του είναι η **Στέλλα Λεμπέση**, συνεργάτης του εδώ και 14 χρόνια, ενώ γραμματέας του είναι η εκπαιδευτικός **Ελλη Χασαποπούλου**. Σύμβουλοί του είναι ο **Θανάσης Τσουροπλής**, παλιός συνεργάτης του από το υπουργείο Παιδείας,

και ο **Ανδρέας Γιαννόπουλος**. Στο βουλευτικό του γραφείο της οδού Σολωμού, υπεύθυνος είναι ο μόλις τριάντα ετών **Κώστας Φινικαλιώτης**, μέλος της Νεολαίας ΠΑΣΟΚ από το 1981.

Δίκτυο επιστημόνων

Η έδρα του Κώστα Σημίτη βρίσκεται στο γραφείο του στην οδό Ακαδημίας, που παλαιότερα ανήκε στον πατέρα του. Διευθυντής του είναι ο **Νίκος Θέμελης**, νομικός που ο κ. Σημίτης τον «ανακάλυψε» στις Βρυξέλλες, όταν ο ίδιος ήταν υπουργός Γεωργίας, και έκτοτε ο Νίκος Θέμελης κέρδισε την εμπιστοσύνη του. Υπεύθυνος Τύπου είναι ο δημοσιογράφος **Γιώργος Παταγιάς**, μέλος του ΠΑΣΟΚ από το 1979, σήμερα αναπληρωτής γραμματέας του τομέα Επικοινωνίας και Δημοσιότητας του ΠΑΣΟΚ. Στενοί συνεργάτες του Κώστα Σημίτη θεωρούνται επίσης, τα μέλη της Κ.Ε. **Θόδωρος Τσουκάτος** και **Τάσος Μαντέλης**.

Ο Κώστας Σημίτης δεν έχει ένα συγκροτημένο επιτελείο επιστημονικών συμβούλων. Όπως λέει το περιβάλλον του, όμως, υπάρχουν πολλοί επιστήμονες που τους συμβουλευεται συχνά. Υπάρχει επίσης ο **Ομίλος Προβληματισμού για τον Εξουχρητισμό της Κοινωνίας (ΟΠΕΚ)**. Ο ΟΠΕΚ λειτουργεί ως «δεξαμενή σκέψεων», μέσω της οποίας συνεργάζεται με επιστήμονες όπως ο καθηγητής του London School of Economics **Νίκος Μουζέλης** και καθηγητές πανεπιστημίου όπως οι Δημήτρης Παπούλιας, Γιώργος Σπράος, Νίκος Χριστοδουλάκης, Ανδρέας Λοβέρδος, Τήνιος Πλάτωνας, Αργύρης Φατούρος, Νίκος Πιτέλης και πολλοί άλλοι.

Μετά την απομάκρυνσή του από την κυβέρνηση, ο Κ. Σημίτης οργάνωσε το στρατηγείο του στο πατρικό δικηγορικό γραφείο.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΡΚΙΑΣ-ΕΥΡΩΠΗΣ

Το μυστικό της 12ης ώρας

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Μόνο ένα θαύμα πια μπορεί να εμποδίσει το δρόμο της Τουρκίας προς την Ευρώπη -και θαύματα στην πολιτική δεν συμβαίνουν: Την Τετάρτη, στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι θα υπερψηφιστεί η τελωνειακή σύνδεση της Τουρκίας με την Ευρώπη.

Η επικύρωση της συμφωνίας θα συμβεί κυριολεκτικά τη **δωδεκάτη ώρα**, προτού τιναχτεί στον αέρα η νομική βάση των ευρωτουρκικών σχέσεων: Θα αποφασιστεί 18 μόλις ημέρες πριν από το τέλος του 1995, δηλαδή πριν από την εκπνοή της προθεσμίας των **22 ετών**, που οριζόταν στο αρχικό πρωτόκολλο που υπέγραψαν η Τουρκία και η ΕΟΚ το 1973 στην Αγκυρα. Στην ημερομηνία αυτή εντοπίζεται και το «κλειδί» του διπλωματικού «θρύλερ» που παρακολουθήσαμε, τα τελευταία χρόνια, στα ευρωπαϊκά συμβούλια και τις συνόδους κορυφής. Και το «κλειδί» αυτό ανοίγει δύο «μυστικά» της όλης ιστορίας:

1 Εξηγείται γιατί οι ΗΠΑ και οι ευρωπαϊκές δυνάμεις εξαπέλυσαν την άνευ προηγουμένου εκστρατεία στήριξης της Τουρκίας: Τυχόν απόρριψη της συμφωνίας από το Ευρωκοινοβούλιο την Τετάρτη θα οδηγούσε στη σύναψη νέου πρωτοκόλλου, κάτι που προϋποθέτει εξαρχής τις **εγκρίσεις** και των δεκαπέντε εθνικών κοινοβουλίων.

2 Εξηγεί επίσης «πώς η Ελλάδα άσκησε το μοναδικό στα 15 χρόνια συμμετοχής της στην Ευρώπη πολιτικό εκβιασμό και γιατί πέτυχε» (κατά διατύπωση υψηλόβαθμου διπλωμάτη). Εξηγεί, με άλλα λόγια, γιατί οι εταίροι μας δέχθηκαν να ορίσουν ημερομηνία ενταξιακών διαπραγματεύσεων για την **Κύπρο**, με **αντάλλαγμα** την άρση του ελληνικού βέτο στην τελωνειακή σύνδεση.

Χαμόγελα Τσιλέρ-Κολ... Πάντως η τελωνειακή ένωση της Τουρκίας δεν ισοδυναμεί με... ένταξη.

Από την άλλη πλευρά, εάν η Ελλάδα εμποδίζει την εφαρμογή της τελωνειακής σύνδεσης εντός της προθεσμίας που εκπνέει στις 31.12.1995, οι φίλοι της Τουρκίας θα μπορούσαν να προωθήσουν την τελωνειακή σύνδεση παρακάμπτοντας τη διαδικασία κατάρτισης νέου πρωτοκόλλου. Αυτό όμως θα τινάζε στον αέρα ακόμη και τα προσχήματα πολιτικής συνεργασίας, σε μία Ευρώπη που υποτίθεται ότι στοχεύει στην ένωση.

Πάντως (προς αποφυγήν ηθελημένων παρεξηγήσεων) η τελωνειακή ένωση δεν ισοδυναμεί με... ένταξη. Αποτελεί ένα βήμα της Τουρκίας προς την Ευρώπη, του οποίου όμως η συνέχεια δεν είναι ορατή στο προβλεπτό μέλλον. Σύμφωνα με στελέχος ευρωπαϊκής πρεσβείας στην Αθήνα, «η σύνδεση είναι ένα **αντίδοτο** στην Τουρκία για να μην ενταχθεί ίσως ποτέ στην Ε.Ε.»

• Σε **οικονομικό** επίπεδο, με την εφαρμογή της συμφωνίας η Τουρκία υποχρεώνεται να υιοθετήσει το κοινό ευρωπαϊκό δασμολόγιο. Να καταργήσει, δηλαδή, τους υψηλούς δασμούς που επιβαρύνουν τα ευρωπαϊκά (και, βεβαίως, τα ελληνικά) προϊόντα, αλλά και τα προϊόντα τρίτων χωρών με τις οποίες η Ε.Ε. έχει συνάψει συμφωνίες. Όσο η τελωνειακή ένωση δεν εφαρμόζεται, τα εμπορικά σύνορα της Ευρώπης παραμένουν ανοιχτά για τα τουρκικά προϊόντα, ενώ τα εμπορικά σύνορα της Τουρκίας μένουν κλειστά για τα ευρωπαϊκά προϊόντα. (Είναι φυσικό ότι το αμφίπλευρο άνοιγμα των συνόρων θα προκαλέσει ένα ισχυρό σοκ στην τουρκική οικονομία. Για το λόγο αυτό, η συμφωνία προβλέπει την οικονομική της ενίσχυση με ένα δισ. δολάρια).

• Είναι αυτό το δισεκατομμύριο ο λόγος που η Τουρκία κόπεται για την υλοποίηση της συμφωνίας; Όχι μόνο. Για την Τουρκία, το κέρδος βρίσκεται στον **πολιτικό διάλογο** που αποκτά με την Ε.Ε., με τον οποίο αναβαθμίζεται το διεθνές κύρος της. Πολιτικό διάλογο, τον οποίο παραχώρησε η Ελλάδα στη σύνοδο κορυφής της Λισαβόνας το 1992 -εποχή που η χώρα ξόδεψε τα διπλωματικά της κεφάλαια στο Σκοπιανό...

Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ. Εντοπίζει τι λείπει από τη χώρα: Πρωθυπουργός, κυβέρνηση, πολιτική...

«Μνηστήρες υπάρχουν. Σημασία όμως έχει τι κάνουν»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΣΤΟ ΦΩΤΗ ΠΑΠΟΥΛΙΑ

Κενό εξουσίας, διαδοχολογία, καθημερινή πρακτική της κυβέρνησης. Ο πρόεδρος του Συνασπισμού Νίκος Κωνσταντόπουλος επιμένει ότι από τη χώρα απουσιάζει και ο πρωθυπουργός, και η κυβέρνηση, και η πολιτική. Τονίζει ότι το ΠΑΣΟΚ όφειλε να είναι έτοιμο για την αλλαγή στην ηγεσία του και σημειώνει ότι «πέρασε η εποχή που τα πρόσωπα γίνονταν άλλοθι και αλεξικέραυνα». Ο αρχηγός του ΣΥΝ αρνείται να μιλήσει για τους δελφίνους που «προτιμά» και επιμένει στο «τι λέει και πράττει ο καθένας από τους επιδόξους πρωθυπουργούς». Όσο για τις εκλογές, η θέση του είναι σαφής: Σημασία έχει το πώς θα γίνουν κι όχι το πότε. «Με απλή αναλογική και με άμεσες ρυθμίσεις στην οικονομική, στην κοινωνική και στην εξωτερική πολιτική».

ΕΡ.: Κύριε πρόεδρε, η χώρα σήμερα έχει πρωθυπουργό;

ΑΠ.: Η χώρα έχει μία τριπλή απουσία: Απουσιάζει ο πρωθυπουργός, απουσιάζει -έτσι καθώς είναι σκόρπια- η κυβέρνηση, απουσιάζει η κυβερνητική πολιτική που χρειάζεται ο τόπος. Την ώρα που απαιτούνται καινούριοι δρόμοι και ριζοσπαστικές τομές, ακολουθείται η πεπατημένη. Και το πιο τραγικό είναι πως λείπει και η συνείδηση της ιστορικότητας που έχει για τον τόπο αυτή η περίοδος. Απουσιάζει η ιστορική όραση, αφού όλα τα διαχειρίζονται και τα διεκπεραιώνουν στον αλόγιστο της «κομματικής γειτονιάς».

ΕΡ.: Η αναπλήρωση του πρωθυπουργού όπως γίνεται σήμερα προωθεί λύσεις ή περιπλέκει τα προβλήματα;

ΑΠ.: Τα προβλήματα προϋπήρχαν της ασθένειας και τα αδιέξοδα θα ενταθούν και μετά την αντιμετώπιση της α-

σθένειας. Οι δυσκολίες της κοινωνίας προκύπτουν από τις στραβές και επιζήμιες πολιτικές επιλογές που γίνονται σήμερα και τουλάχιστον επί μία εικοσαετία. Το πρόβλημα, λοιπόν, δεν είναι «ποιος κυβερνά» αλλά «πώς κυβερνά». Και το ΠΑΣΟΚ κυβερνά άσχημα, λαθεμένα, χωρίς έμπνευση και ευαισθησία. Τελειώνει πια η εποχή που τα πρόσωπα γίνονταν άλλοθι και αλεξικέραυνα.

ΕΡ.: Μεταβατικός πρωθυπουργός, εκλογή νέου πρωθυπουργού, ζούμε «σε κενό εξουσίας»;

ΑΠ.: Υπάρχει σοβαρή πολιτική εμπλοκή. Το τελευταίο που θα περίμενε η χώρα ήταν να φορτωθεί στην πιο κρίσιμη περίοδο της τελευταίας πενταετίας μια τέτοια εμπλοκή στην ήδη υπάρχουσα πολιτική κρίση.

ΕΡ.: Εννοείτε ότι υπάρχουν και ευθύνες των στελεχών του ΠΑΣΟΚ;

ΑΠ.: Η πολιτική ευθύνη είναι βαρύνουσα για τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ και της κυβέρνησης. Δεν πήραν τη λαϊκή εντολή ούτε για να εφαρμόσουν αυτή την πολιτική ούτε για να αφήνουν τη χώρα ξυλάρμενη στη δίνη των φαινομένων παράλυσης.

ΕΡ.: Όμως οι ζημιές στο ΠΑΣΟΚ καταγγέλλονται ότι στερούνται πολιτικής κομψότητας. Η διαδοχολογία έχει πάρει τη θέση της πολιτικής...

ΑΠ.: Οφείλανε να είναι όλοι έτοιμοι από καιρό στο ΠΑΣΟΚ, αφού οι εκκρε-

μότητες ήταν γνωστές. Δεν πέρασε από τον ουρανό και δεν αντιμετωπίζονται με μεταφυσικές μοιρολατρίες και αισιοδοξίες. Το πρόβλημα δεν είναι ποιος και πώς διεκδικεί την «πορφύρα». Το πρόβλημα είναι αν βρίσκονται κοντά στην ψυχή του κόσμου και των προβλημάτων, στις αξιώσεις της εποχής. Η πολιτική του ΠΑΣΟΚ είναι έκθετη στη συνεδίση του πολίτη. Τα κυβερνητικά στελέχη αποφασίζουν, νομιμοποιούν και εφαρμόζουν αυτή την πολιτική. Κανένα δεν πείθουν και κα-

νένα δεν ξεγελάνε.

ΕΡ.: Αρα η απουσία του κ. Πανδρέου δοκιμάζει και την ενότητα του ΠΑΣΟΚ.

ΑΠ.: Η κυβερνητική αποτυχία, η προγραμματική φτώχεια και οι διαδικασίες διαδοχής αποτελούν σύνθετο πολιτικό πρόβλημα για το ΠΑΣΟΚ. Κάποιοι φεύγουν, κάποιοι έρχονται, αλλά οι πολιτικές τους μένουν, είναι αιχμάλωτοι των αδυναμιών τους. Ο αρχηγικός του χαρακτήρας οδήγησε έναν κόσμο στην ομηρία προσδοκιών που διαψεύστηκαν. Οι διεργασίες που συντελούνται δεν καλύπτονται πια ούτε με άλλοθι ούτε με ψεύδη.

ΕΡ.: Ο Συνασπισμός πώς αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο νέας ηγεσίας στο ΠΑΣΟΚ;

ΑΠ.: Μνηστήρες υπάρχουν. Το ποιος θα επιλεγεί είναι θέμα των στελεχών και των οργάνων του ΠΑΣΟΚ. Το τι θα κάνει από πλευράς πολιτικής, όμως, είναι δική μας υπόθεση. Πολιτικές κρίναμε μέχρι σήμερα, πολιτικές θα κρίνουμε και στη συνέχεια. Επισημαίνω πάντως ότι όλη η κινητικότητα γίνεται σε επίπεδο κορυφής, με διαδικασίες προσωπικών συσπειρώσεων, χωρίς προγραμματικές διαφοροποιήσεις. Όλοι που δραστηριοποιούνται και όλα όσα λέγονται βρίσκονται κάτω από την ψευδοροφή της κυβερνητικής πολιτικής, η οποία απέτυχε και γέμισε τον κόσμο οργή και δυσφορία. Επ' αυτού, λοιπόν, έχει σημασία το τι λέει και τι πράττει ο καθένας!

ΕΡ.: Θα ζητήσετε πρόωρες εκλογές;

ΑΠ.: Δεν έχουμε τη νευρική δύναμη των εκλογών. Το να βγαίνεις κάθε τόσο στα κεραμίδια και να φωνάζεις «εκλογές-εκλογές» δεν είναι σοβαρό. Το ΠΑΣΟΚ θέλει να εξαντλήσει και να συνεχίσει την παραμονή του στην εξουσία. Η Ν.Δ. βιάζεται, προσδοκώντας να έρθει στη θέση του. Δεν πρέπει να συμβεί ούτε το ένα ούτε το άλλο. Γι' αυτό και ο ΣΥΝ επιμένει στο «πώς» θα γίνουν οι εκλογές. Λέμε με απλή αναλογική, με άμεσες πολιτικές ρυθμίσεις στην οικονομική, κοινωνική και εξωτερική πολιτική. Πρέπει κάποτε να πάψει να βρίσκεται εφαρμογή στην πολιτική η αίσθηση ότι «τυφλός τυφλόν οδηγεί».

Πώς να γίνουν οι εκλογές: Με απλή και πολιτικές ρυθμίσεις στην οικονομική, κοινωνική και εξωτερική πολιτική...

έσα &...Media

Σπέσιαλ MEDIA-KOKTEΪΛ (για όσους πάσχουν από κυριακάτικο hangover)

★ ★ Σε... ρεπορτάζ στην ομίχλη μετατρέπεται σταδιακά το ειδησεογραφικό δελτίο του «Σταρ». Οι τηλεθεατές όλο και πιο συχνά αναζητούν την ακριβή ώρα έναρξης του κεντρικού δελτίου ειδήσεων ή κάποιες έκτακτες συνδέσεις όταν προκύπτουν σοβαρά γεγονότα (π.χ. παραίτηση Σκαλκέα). Οι διαφωνίες του γενικού διευθυντή Κ. Γιαννίκου, ο οποίος είναι υπέρ της συρρίκνωσης του ειδησεογραφικού μέρους του προγράμματος (μείωση της διάρκειας του δελτίου, κατάργηση έκτακτων δελτίων) και του διευθυντή ενημέρωσης Π. Παναγιωτόπουλου συνεχίζονται σε καθημερινή βάση.

★ ★ ★ Είδαν... φως και μπήκαν στον (ξεχασμένο) χώρο των

σταυρολεξοπεριοδικών δύο εκδοτικά συγκροτήματα το τελευταίο διάστημα. Πάρτε μολύβι: 1. ο Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη έβγαλε το εβδομαδιαίο περιοδικό «Σταυρο-Λύνα» (τιράζ 47.000 τεύχη που αυξήθηκε στα 60.000 στο δεύτερο τεύχος, 60 σελίδες με σταυρόλεξα, κουίζ, παιχνίδια). Προηγήθηκε έρευνα για αντίστοιχα περιοδικά σε Γαλλία, Ιταλία, Αμερική. Τη διαφημιστική ταινία - η οποία όπως θα προσέξατε προβάλλεται με ιδιαίτερα έντονο ρυθμό - έκανε η Bold

... 2. Ο Οργανισμός Λυμπέρη έβγαλε το δικό του μηνιαίο (και «περιφερειακό» του «7 Μέρες TV») περιοδικό 68 σελίδων με τίτλο «7 Μέρες TV Σταυρόλεξα και παιχνίδια», στα πρότυπα γαλλικών και γερμανικών περιοδικών του χώρου. Το αρχικό τιράζ των 40.000 μειώθηκε στα 30.000 μια και το πρώτο τεύχος πούλησε περί τις 12.000 τεύχη. «Δυνατά» σημεία πώλησης των περιοδικών αυτής της κατηγορίας θεωρούνται τα λιμάνια, τα αεροδρόμια και οι σταθμοί. ★ ★ ★ Οι ...θησαυροί του Σολομώντος (έστω, της Commission) περιμένουν από τον Ιούνιο τους επαγγελματίες των οπτικοακουστικών που θα υποβάλουν τις προτάσεις τους για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του αναδιαρθρωμένου προγράμματος Media II. Βέβαια, τα πράγματα δεν είναι και τόσο απλά: Η διαδικασία είναι μάλλον περίπλοκη και θα ξεκινήσει από το τέλος αυτού του μήνα με την πρώτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων. Αυτά και άλλα είπε ο επικεφαλής του προγράμματος J. Delmoly (οποία τιμή, είμαστε η πρώτη χώρα που ενημερώνει από κοντά) κατά τη διάρκεια συνέντευξης τύπου που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων. Υπενθυμίζουμε για τους ενδιαφερόμενους: Ο προϋπολογισμός του Media II είναι 310 εκατ. ECU, δηλαδή 93 δισ. δρχ., από τα οποία για την κατάρτιση των επαγγελματιών του χώρου των οπτικοακουστικών θα δοθούν τα 45 εκατ. ECU και για την ανάπτυξη και διανομή τα 265 εκατ. ECU. Η επιδότηση για την πρώτη περίπτωση φθάνει το 75% και για τις δύο άλλες το 50% ... Οι προσκλήσεις ενδιαφέροντος (calls for projects) για την υποβολή προτάσεων που αφορούν τη διανομή, την κατάρτιση και ανάπτυξη θα διαφημίζονται πλέον μέσω των media-desks, των ανά χώρα γραφείων της Commission, της εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των διεθνών πρακτορείων, του τύπου, αλλά και του Internet! Οι πρώτες προσκλήσεις ενδιαφέροντος αφορούν τους τομείς της κατάρτισης των επαγγελματιών και της προώθησης προϊόντων. Η προθεσμία υποβολής προτάσεων λήγει στις 29 Φεβρουαρίου.

★ ★ Σαν καλοί... δάσκαλοι τα μέλη της 11μελούς επιτροπής

του EOT βαθμολόγησαν τελικά το homework που υπέβαλαν συνασπισμοί και ανεξάρτητοι μεμονωμένοι του διαφημιστικού χώρου. Οι πιο καλοί οι μαθητές αποδείχθηκαν ο συνασπισμός των εταιρειών Sense Integrated/McCann Erickson και Adel Saatchi (πήραν 8,67 με άριστα το 10), ο συνασπισμός Spot Thompson/Mass (πήρε 6,70) και ακολουθούν οι BBDO/Olympic. Θα ακολουθήσει υποβολή στο δ.σ. του EOT και αυτό θα αποφανθεί αν η καμπάνια, προϋπολογισμού 5 δισ., θα ανατεθεί μόνο στην πρώτη ή στις δύο πρώτες από τις εταιρείες. ★ Δεύτερο ραδιοφωνικό σταθμό σχεδιάζει να φτιάξει ο Νίκος Μαστοράκης. Το περιεχόμενο του προγράμματος, λέει, το κρατάει για εκπλήξη. Όπως και το πού και πώς θα βρει συχνότητα; ★ Μετά το «Vox» των εκδόσεων Δραγούνη και το «Avantage» δεν πρέπει να αισθάνεται πολύ καλά! Την προηγούμενη εβδομάδα παραιτήθηκε η διευθύντρια του περιοδικού και αρχισυντάκτρια εδώ και μια 5ετία, Β. Τζουράκη, η οποία παρέμενε απλήρωτη - όπως και οι άλλοι συνεργάτες του περιοδικού - επί 4 μήνες! ... **ΒΑΛΥ ΒΑΪΜΑΚΗ**

Κυκλοφόρησε το πρώτο τεύχος του «Futura», ενός νέου περιοδικού που προσεγγίζει από διαφορετική σκοπιά τα θέματα των νέων τεχνολογιών. Ασπρόμαυρο, με ενδιαφέρον κασέ και θέματα όπως: η αντίληψη του σώματος στην ψηφιακή εποχή, το μανιφέστο των μετα-ανθρώπων, το μεταφεμινιστικό πορνό. Εκδίδεται από τους Μιχάλη Παπαρούνη και Μάγια Λαβδα.

Τι είδε ο Ιταλός στο... Ωνάσειο

Ανάμεσα στους 1.400 δημοσιογράφους που παρακολουθούν από κοντά το θέμα της υγείας του Ανδρέα Παπανδρέου είναι και αρκετοί ξένοι. Ενας από αυτούς, ο Μάουρο Μοντάλι, ιταλός δημοσιογράφος, της εφημερίδας «Ουνίτα», (εφημερίδα του πρώην Κομμουνιστικού Κόμματος της Ιταλίας που μετονομάστηκε σε «Δημοκρατική Αριστερά»), που επελέγη μεταξύ των συντακτών που καλύπτουν διεθνή θέματα.

Η «Κυριακάτικη Ε.» αναζητώντας τον Μάουρο Μοντάλι τον βρήκε... στην Ιταλία. Όπως ο ίδιος εξήγησε, μια λοίμωξη... (ίσως από το Ωνάσειο;) τον ανάγκασε να γυρίσει στην πατρίδα του! Μας μεταφέρει λοιπόν από εκεί την εμπειρία των δέκα και πλέον ημερών κατά τις οποίες έζησε από κοντά τα γεγονότα στον 7ο όροφο του Ωνασείου, στην «προ τέντας» περιοχή.

«Γύρισα στην Ιταλία έχοντας αποκομίσει πολύ καλές εντυπώσεις και από το νοσοκομείο. Ο τεχνολογικός και ιατρικός εξοπλισμός του, οι φροντίδες των γιατρών απέναντι στον έλληνα πρωθυπουργό, έτσι όπως τις είδα και τις έζησα, ήταν εντυπωσιακές. Αλλά και η συνεργασία με τους έλληνες δημοσιογράφους ήταν πολύ καλή. Όσον αφορά τον πρωθυπουργό σας, πιστεύω ότι του έχει παρασχεθεί η καλύτερη δυνατή βοήθεια στο υπερσύγχρονο νοσοκομείο που έχετε στη χώρα σας».

• Τι ήταν αυτό που σας εντυπωσίασε περισσότερο αυτές τις δέκα μέρες;

— Πράγματι, μου έκαναν εντύπωση τόσο τα ιατρικά ανακοινωθέντα όσο και οι αναλυτικές επεξηγήσεις που δίνονταν στις ερωτήσεις των δημοσιογράφων. Όπως επίσης και οι δυναμικότερες παρεμβάσεις των ίδιων των δημοσιογράφων στα ιατρικά ανακοινωθέντα. Θεωρώ χρέος μου ακόμη να πω ότι πολύ καλή εντύπω-

ση μου έκανε ο κύριος Σκαλκέας. Κρίνω πολύ θετική την παρουσία του, όπως την έζησα, στο θέμα της ενημέρωσης.

• Στο διάστημα της εδώ παραμονής σας μεταδίδετε στη χώρα σας συνεχώς όλα όσα αφορούσαν την υγεία του έλληνα πρωθυπουργού;

— Όχι. Συνολικά έστειλα στην εφημερίδα μου τρία άρθρα που αφορούσαν

αναλυτικά τις εξελίξεις γύρω από την υγεία του έλληνα πρωθυπουργού. Και ένα μεγάλο άρθρο αφιερωμένο στη διαδοχή του Ανδρέα Παπανδρέου και στη μεταπαπανδρεϊκή εποχή, σύμφωνα με τα όσα άκουγα και βίωνα κατά τη διάρκεια της παραμονής μου.

• Στο άρθρο σας περί διαδοχής αναφερθήκατε σε συγκεκριμένους δελφίνους;

— Βεβαίως! Εγγραφα για τα ονόματα που ακούγονται στην κούρσα της διαδοχής, κάνοντας εκτενή αναφορά στους Αρσένη, Σημίτη.

• Υπήρξαν κάποιες πληροφορίες που κρίνατε σκόπιμο να μη τις μεταδώσετε;

— Ασφαλώς όχι. Μετέδωσα ό,τι άκουσα και ό,τι είδα.

• Θεωρείτε ότι η κοινή γνώμη της Ιταλίας παρακολουθεί με ενδιαφέρον τις εξελίξεις σχετικά με την υγεία του έλληνα πρωθυπουργού, και γιατί;

— Ασφαλώς και η κοινή γνώμη της χώρας μου ενδιαφέρεται για την υγεία του Ανδρέα Παπανδρέου. Μην ξεχνάτε ότι η Ιταλία έχει στενούς δεσμούς - οικονομικούς και πολιτιστικούς - με την Ελλάδα. Επιπλέον, μας ενδιαφέρει η υγεία του Ανδρέα Παπανδρέου και η σταθερότητα στη χώρα σας και από μια άλλη σκοπιά: Η Ελλάδα είναι κράτος που ασκεί βαλκανική πολιτική, την οποία εμείς παρακολουθούμε με ιδιαίτερη προσοχή.

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΔΗΛΙΝΗ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΕΣ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

ΑΘΗΝΑ - ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ '95	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ '95
NITRO	—	43.961
METRO	—	35.648
MARIE CLAIRE	25.759	33.784
ΓΥΝΑΙΚΑ	30.215	31.505
KLIK	33.038	29.332
MADAME FIGARO	28.139	28.329
VOTRE BEAUTE	26.135	27.952
4 ΤΡΟΧΟΙ	31.376	23.803
ELLE	27.415	21.120
ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ	19.141	19.071
DIVA	17.019	16.026
MAX	21.335	15.190
ΠΡΑΚΤΙΚΗ	14.105	14.462
MEN	13.405	14.405
COSMOPOLITAN	10.741	11.715
AVANTAGE	12.081	11.677
STATUS	18.110	11.396
CAR & DRIVER	14.215	11.350
EKEINH	11.820	10.935
PLAYBOY	11.630	10.400
KAI	10.696	9.044
O1	10.015	8.644
PENTHOUSE	10.155	8.075
COLT	8.137	—

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Θερμοί μήνες για τον περιοδικό τύπο οι δύο τελευταίοι. Γι' αυτό ας ριζούμε μια ματιά στις κυκλοφορίες των μηνιαίων περιοδικών σε Αθήνα - Πειραιά, όπως τις κατέγραψε το Πρακτορείο Αθηνναϊκού Τύπου. Ετσι, για να έχετε μια ιδέα για την πορεία τους

*Το περιοδικό "Colt" λόγω αλλαγής ιδιοκτησίας δεν έβγαλε τεύχος Νοεμβρίου. Τα περιοδικά "Nitro" και "Μετρό" κυκλοφόρησαν πρώτη φορά το Νοέμβριο.

ARTISTI ITALIANI

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ ΩΡΑΡΙΟ

Δευτέρα 11/12 έως Παρασκευή 15/12 9π.μ. - 9μ.μ.
Σάββατο 16/12 9π.μ. - 4μ.μ.
Κυριακή 17/12 10π.μ. - 5μ.μ.

Δευτέρα 18/12 έως Σάββατο 23/12 9π.μ. - 9μ.μ.
Κυριακή 24/12 9π.μ. - 5μ.μ.

Τετάρτη 27/12 έως Σάββατο 30/12 9π.μ. - 9μ.μ.
Κυριακή 31/12 9π.μ. - 5μ.μ.

καλές γιορτές

Χωράει το μέλλον στη λιτότητα;

Global 95: ISDN εναντίον Internet

Μια παγκόσμια έκθεση μέσα από τα δίκτυα ήταν η Global 95. Η πρώτη διοργάνωση που υλοποιήθηκε στο μεγαλύτερο μέρος της δικτυακά είναι γεγονός και έφτασε έως και την Ελλάδα. Η Global 95 πραγματοποιήθηκε σε πολλά μέρη του κόσμου ταυτόχρονα, όμως στον κυβερνοχώρο περιορίστηκε σε μια μάλλον ελάχιστα δημοφιλή πλευρά του, το δίκτυο ISDN και όχι το Internet. Οι διοργανωτές της συνάντησης ήταν οι περισσότερες τηλεπικοινωνιακές εταιρείες του κόσμου, αναλαμβάνοντας η καθεμία στη χώρα της να πραγματοποιήσει τη συνάντηση στον

πραγματικό χώρο, αλλά και να προσφέρει τις συνδέσεις με όλο το υπόλοιπο

δίκτυο ISDN. Από ελληνικής πλευράς,

ο ΟΤΕ ανέλαβε να φιλοξενήσει στο

Ledra Marriott, από τις 28 ως τις

30 Νοεμβρίου αυτή την έκθεση-

συνάντηση. Αν αναρωτιέστε γιατί

ISDN και όχι Internet, πρέπει να

πούμε ότι το ίδιο το αντικείμενο της

Global 95 είναι το ISDN, αλλά επίσης

ότι η παγκόσμια προώθηση του ISDN

μέσω της διοργάνωσης στηρίχτηκε πάνω

στο μόνο πλεονέκτημά του σε σχέση με το Internet.

Αυτό δεν είναι άλλο από το περιβάλλον

εικονοηλεκτρονικό ή videoconferencing. Όλα τα

σημεία του πλανήτη, όπου υπήρχαν τοπικές

διοργανώσεις, ήταν διασυνδεδεμένα μεταξύ τους και

μπορούσε κανείς να συνομιλήσει με εικόνα και ήχο

με επισκέπτες της έκθεσης παντού στον κόσμο.

Στην έκθεση συμμετείχαν, εκτός από τον ΟΤΕ, οι

εταιρείες Algosystems, Anko, Intracom, STAT κ.ά.

Στο περίπτερο του ΟΤΕ, υπήρχε ένα τεράστιο

videowall, το οποίο μετέδιδε ζωντανή σύνδεση με

τη Θεσσαλονίκη, όπου υπήρχε αντίστοιχη

συνάντηση. Στην ομιλία του ο πρόεδρος του ΟΤΕ

κ. Μπαμπινάκης, εκτός από τη δέσμευση του

οργανισμού στις νέες τεχνολογίες, με τα δίκτυα

ISDN και ATM, δήλωσε ότι τώρα πια που το

επιχειρηματικό πλάνο του ΟΤΕ για την επόμενη

τετραετία εγκρίθηκε από το δ.σ. του οργανισμού,

τίποτα δεν σταματά τον ΟΤΕ στην κούρσα για την

ανάπτυξη των νέων τηλεπικοινωνιακών

τεχνολογιών. Αν και ο υπουργός Μεταφορών και

Τηλεπικοινωνιών δεν κατάφερε τελικά να τιμήσει τα

εγκαίνια της έκθεσης με την παρουσία του, όπως

είχε αναγγελθεί, κωλυόμενος κάπου μεταξύ Βουλής

και Γνωσείου (και τα δύο σημεία στερούνται

δυστυχώς συνδέσεων ISDN ώστε να τον είχαμε

virtually μαζί μας), η διοργάνωση είχε ιδιαίτερη

επιτυχία. Η συμμετοχή του κοινού ήταν τόσο

μεγάλη, που ο χώρος αποδείχτηκε μικρός. Αρκετές

εκατοντάδες κόσμου ασφυκτούσαν

περιπλανώμενοι στα περίπτερα και στον μπουφέ

των εγκαίνιων που υπήρχε στην είσοδο. Ενας

επιπλέον λοιπόν πόντος για τον ΟΤΕ στη μάχη του

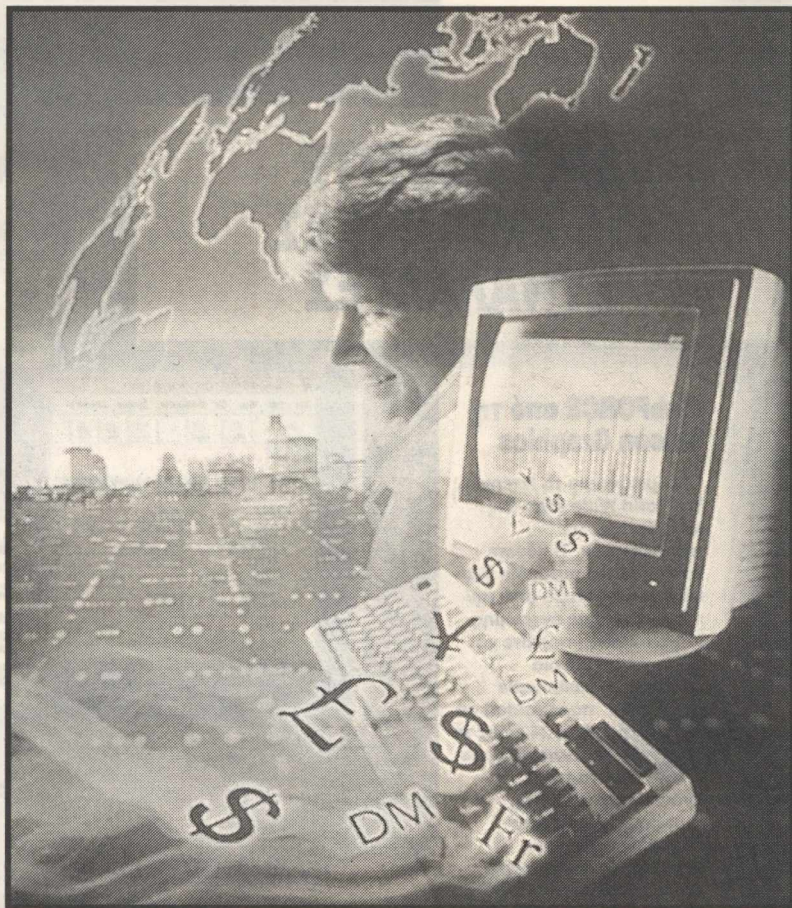
για την κατάκτηση των νέων τεχνολογιών.

EEXI: Πρώτη με 84,5% η αποχή

Δίχως τυμπανοκρουσίες, τηλεοπτικές εκπομπές και ξενύχτια αναμονής του αποτελέσματος, έγιναν την προηγούμενη Κυριακή οι εκλογές της Ένωσης Ελλήνων Χρηστών Internet. Όπως άλλωστε είθισται τον τελευταίο καιρό με όλες τις εκλογικές διαδικασίες, έτσι και με τις εκλογές, η αποχή εξελίχθηκε σε πρώτο κόμμα. Από τα 400 μέλη που είχαν δικαίωμα ψήφου, μόλις οι 62 ψήφισαν, δηλαδή το ποσοστό αποχής έφτασε το 84,5% (!). Οι υπεύθυνοι στην EEXI μας είπαν πως υπάρχουν αρκετοί που θα δυσανασχετούσαν σε ενδεχόμενη ψηφοφορία μέσω e-mail ή άλλων ψηφιακών οδών, πιστεύοντας πως θα μπορούσε να γίνει πλαστογραφία. Πάντως, για την ιστορία πρέπει να αναφέρουμε πως στο νέο πενταμελές συμβούλιο εκλέχτηκαν οι Γιώργος Καβαλιεράτος με 42 ψήφους, Διονύσης Λιάλιος με 33 (γεια σου μεγάλε Διονύση), Γιώργος Επιπιδείος με 26, Φοίβος Τζαβελάκος με 23 και Τάσος Πετρόπουλος με 22.

τα... ψιλά του νέου προϋπολογισμού περνάει η τεχνολογία και η έρευνα, τόσο ως προς τα ποσά που διατίθενται όσο και ως προς με τις προτεραιότητες που προβάλλει η κυβέρνηση για την οικονομική πολιτική του νέου χρόνου. Αν και τα κονδύλια που διατίθενται στην Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας είναι σχετικά αυξημένα σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, δεν αφαιρούν από την Ελλάδα τον «τίτλο» του κράτους της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαθέτει τα λιγότερα λεφτά στο συγκεκριμένο τομέα! Το ποσοστό του γενικού προϋπολογισμού -τόσο του τακτικού όσο και των δημοσίων επενδύσεων και αφαιρώντας τα χρεολύσια- που θα διατεθεί το 1996 στην έρευνα και την τεχνολογία βρίσκεται μόλις στο 0,36%. Το χαμηλό ποσοστό διατηρεί το καθεστώς αγκύλωσης των ερευνητικών κέντρων που δεν μπορούν καν να καλύψουν από τον προϋπολογισμό τη μισθοδοσία των ερευνητών. Η εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού, εξάλλου, δεν αναφέρει πουθενά την τεχνολογία ως μια κατεύθυνση στην οποία πρέπει να δοθεί προτεραιότητα. Με ποσοστά γύρω στο 0,5% του ΑΕΠ, είναι σχεδόν αδύνατο να φτάσει η Ελλάδα το 1,5% επί του ΑΕΠ που συνιστά ο ΟΟΣΑ. Είναι δύσκολο να φτάσει έστω το 1%, που η ελληνική πρόταση εκτιμάει ως ικανοποιητικό για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Και βέβαια, το 2% και περισσότε-

Παρά την ποσοστιαία αύξηση, τα ποσά που διατίθενται από το νέο προϋπολογισμό για την έρευνα είναι τραγικά χαμηλά σε σχέση με τα αντίστοιχα των υπόλοιπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ρο που διαθέτουν οι εταίροι μας είναι άπιαστο όνειρο...

«Τα συναισθήματα είναι "μέσης οδού". Κι αυτό γιατί σε σχέση με άλλα υπουργεία είμαστε καλύτερα, αλλά σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη είμαστε ακόμα πίσω», υποστηρίζει ο ΓΓΕΤ **Νίκος Χριστοδουλάκης**, ο οποίος συμπληρώνει: «Το 1996 θα υπάρξει μια αύξηση των κονδυλίων της έρευνας, της τάξης του 8-9% σε πραγματικές τιμές. Αν και απέχει πολύ από τις ανάγκες της χώρας, η αύξηση είναι σε καλή κατεύθυνση». Την άποψη του κ. Χριστοδουλάκη δεν φαίνεται να συμμερίζεται ο «ερευνητικός ιστός» και η αντιπολίτευση, που παραμένουν κριτικοί. Μάλιστα, οι ερευνητές ενόψει του νέου οικονομικού έτους εξετάζουν την πιθανότητα κινητοποίησης.

Χαρακτηριστικό του τακτικού προϋπολογισμού της ΓΓΕΤ είναι ότι αποτελεί το μοναδικό κομμάτι του τρίπτυχου βιομηχανία-ενέργεια-τεχνολογία του αρμόδιου υπουργείου που παίρνει αύξηση και όχι μείωση. Τα έσοδα έρευνας και τεχνολογίας φτάνουν στα 11.326,4 δισ. δρχ. και μοιράζονται ανάμεσα σε τέσσερις κατηγορίες: Υπηρεσίες έρευνας και τεχνολογίας, Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας, Εθνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΚΘΕ) και Αστεροσκοπείο Αθηνών τα τρία ερευνητικά κέντρα που - είναι ΝΠΔΔ). Από το σύνολο των 10.250,1 δισ. δρχ. των υπηρεσιών έρευνας και τεχνολογίας δίνεται μια επιχορήγηση 8.543 δισ. δρχ. στον ερευνητικό ιστό, όταν πέραι το αντίστοιχο ποσό ήταν 7.304 δισ. και το ποσό που είχε ζητηθεί για φέτος από τη ΓΓΕΤ ήταν 9.958 δισ. δρχ. Από το σύνολο των 12 ερευνητικών κέντρων που εποπτεύει η ΓΓΕΤ, τα οκτώ θα μοιραστούν μια επιχορήγηση ύψους 3.488 δισ. δρχ. (είχε ζητηθεί το ποσό των 3.898 δισ. δρχ. ενώ πέραι συγκέντρωσαν 3.107,5 δισ. δρχ.) και η κατανομή του ποσού θα γίνει γνωστή στις αρχές του 1996. Η αύξηση σε σχέση με τις περσιές δαπάνες παρουσιάζει μια αύξηση 8,9%. Για τέσσερα ερευνητικά κέντρα, η επιχορήγηση διαμορφώνεται χωριστά και παρουσιάζει αυξήσεις μεταξύ 6% (ΕΚΘΕ) και 9% (Δημόκριτος, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών) σε σχέση με πέραι. Κατά κανόνα, δηλαδή, οι αυξήσεις του τακτικού προϋπολογισμού καλύπτουν τον πληθωρισμό χωρίς να διαφαίνονται σημαντικές αυξήσεις.

Όσο για τις δημόσιες επενδύσεις, τα διαθέσιμα κονδύλια έρευνας-τεχνολογίας έχουν μια θετική και μια αρνητική διάσταση. Προβλέπεται ένα ποσό 26.978 δισ. δρχ. που αποτελεί μια αύξηση 27% σε σχέση με πέραι, χωρίς να αλλάζει όμως δραστικά η συμμετοχή του συγκεκριμένου τομέα στο σύνολο των δημοσίων επενδύσεων (πέραι ήταν στο 2,1% και φέτος 2,2%). Από την άλλη, η χρηματοδότηση στο πλαίσιο των δημοσίων επενδύσεων περιορίζεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Στήριξης. Το ελληνικό κράτος, δηλαδή, δεν χρηματοδοτεί ερευνητικά προγράμματα, παρά μόνο στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής, κάτι που προκαλεί μόνιμες διαφωνίες στον ερευνητικό ιστό. «Τα λεφτά της Κοινότητας δεν αντικαθιστούν τα εθνικά. Η Κοινότητα χρηματοδοτεί τα προγράμματα που την ενδιαφέρουν, περιμένει όμως από κάθε κράτος να καλύψει βασικές ανάγκες», υποστηρίζει ο **Λευτέρης Οικονόμου**, διευθυντής του Ινστιτούτου Έρευνας και Τεχνολογίας της Κρήτης και πρώην ΓΓΕΤ Οκ. Οικονόμου εξηγεύει τη μικρή οικονομική συμβολή του κράτους στην τεχνολογία αναγκάζει τα ερευνητικά ιδρύματα να στηρίζονται σε κοινοτικά προγράμματα για την κάλυψη πάγιων δαπανών, τα οποία όμως δεν είναι μια σταθερά ορισμένη πηγή εσόδων.

Ο κ. **Χριστοδουλάκης** από την πλευρά του παραμένει αισιόδοξος: «Κάθε χρόνο υπάρχουν έκτακτες επιχορηγήσεις και αύξηση των εσόδων των ερευνητικών κέντρων από τη συμμετοχή τους σε διεθνή προγράμματα». Οι αντιρρήσεις των ερευνητών στη λιτότητα που επηρεάζει καταλυτικά τα κέντρα και τους φορείς τεχνολογίας και έρευνας είναι ακόμα πιο έντονες. Για τους ερευνητές υπάρχει ένα ακόμη σημείο αιχμής: δεν βλέπουν να παίρνει ακόμα σάρκα και οστό το θεοροθετημένο τους αίτημα για εξίσωση των αποδοχών τους με των πανεπιστημιακών (ν. 1514/85 και 1848/89). Αν και το αίτημα κρίνεται θετικά από την ηγεσία του ΥΒΕΤ και γίνονται διαπραγματεύσεις με το υπουργείο Οικονομικών, δεν υπάρχει ακόμα επίλυση του.

Οι ερευνητές εκτιμούν ότι η μη καταβολή της αύξησης των αποδοχών τους σημαίνει μια μακροπρόθεσμη «αιμορραγία» του ερευνητικού ιστού προς όφελος των πανεπιστημίων. «Υποβαθμίζεται το ερευνητικό δυναμικό, αν και μιλάμε για ένα συνολικό κόστος μόλις 500 εκατ. δρχ. για το κράτος», τονίζει ο **Πέτρος Βαλταζάνος**, πρόεδρος του συλλόγου προσωπικού του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Εξίσου μηδαμνά για το γενικό προϋπολογισμό είναι τα ποσά που θα αναβάθμιζαν την έρευνα, σύμφωνα με τους ερευνητές. «Με 5-6 δισ. δρχ. περισσότερα το χρόνο, η έρευνα θα μπορούσε να πετάει. Αλλά κανείς δεν είναι διατεθειμένος να πιάσει σ' αυτή την κατεύθυνση, γιατί τα αποτελέσματα την έρευνας δεν φαίνονται στη θητεία της ίδιας κυβέρνησης», υποστηρίζει ο **Γιώργος Χρυσικός**, μέλος του συλλόγου προσωπικού του ΕΙΕ.

Οι αντιρρήσεις, όπως είναι αναμενόμενο εξάλλου, περνούν και στο πολιτικό σκηνικό. Ο **Νικόλαος Παπαφιλιππου**, πρόεδρος της Οργάνωσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας της Ν.Δ. κρίνει αρνητικά τον προϋπολογισμό της τεχνολογίας και υποστηρίζει ότι είναι πολύ χαμηλός σε σχέση με το ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις πρώτες του εκτιμήσεις, ο προϋπολογισμός των κέντρων είναι πολύ ακριβός κάνοντας περικοπές στην εκπαίδευση του προσωπικού, στη μετακίνηση των ερευνητών και στα κονδύλια βιβλιοθηκών.

Η λιτότητα στην έρευνα και την τεχνολογία δεν μπορεί παρά να είναι ασυμβίβαστη με τη χάρση τεχνολογικής στρατηγικής. Είναι όμως ασυμβίβαστη και με το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουν όλες οι πλευρές: η «παραγωγικότητα» των ελλήνων ερευνητών, σε αντίθεση με τα κονδύλια, ξεπερνάει κατά πολύ τόσο τον ευρωπαϊκό μέσο όρο όσο και τους διαθέσιμους πόρους.

ΜΥΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η Ιαπωνική πρόκληση και η Ελλάδα

Του ΘΕΟΔΩΡΟΥ Α. ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ*

Η Ιαπωνία είναι μια αξιοθαύμαστη χώρα. Τρεις φορές - σχεδόν - μεγαλύτερη σε έκταση από την Ελλάδα, και εξίσου ορεινή, συντηρεί 125 εκατομμύρια κατοίκους. Χωρίς φυσικούς πόρους, συμπεριλαμβάνοντας και το πετρέλαιο, αναπτύχθηκε ραγδαία και έφτασε στη δεύτερη θέση της παγκόσμιας οικονομίας (μετά τις ΗΠΑ) με σαφέστατο συγκριτικό πλεονέκτημα στα υψηλού επιπέδου βιομηχανικά προϊόντα.

Ηττημένη και παντελώς καταστραμμένη μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ξαναγεννήθηκε σαν τον Φοίνικα από τις στάχτες της και ξεπέρασε γρήγορα τα περισσότερα βιομηχανικά αναπτυγμένα κράτη σε κατά κεφαλήν εισόδημα. Και πρέπει να σημειωθεί ότι το οικονομικό της θαύμα πραγματοποιήθηκε χωρίς να θυσιάσει στο βωμό του υλικού εκσυγχρονισμού βασικές αξίες όπως η οικογένεια, η κοινωνική αλληλεγγύη, η παιδεία και ο σεβασμός για τα επιτεύγματα των προγόνων - με μια λέξη, την παράδοσή.

Κατά τον καθηγητή Yataka Kosai (πρόεδρο του Ιαπωνικού Κέντρου Οικονομικών Ερευνών) το μεταπολεμικό «όραμα» της Ιαπωνίας ήταν η οικονομική ανασυγκρότηση και η βιομηχανική επανάσταση. Συνεπάρχονταν μια σαφώς ποσοτική πρόκληση και τα αποτελέσματα υπήρξαν πράγματι εντυπωσιακά. «Κατασκευάσαμε πρώτη κατηγορίας ηλεκτρικές συσκευές, αυτοκίνητα, υπολογιστές και άλλα «μηχανήματα», αλλά τι δημιουργήσαμε που η ανθρωπότητα θα θαυμάζει πεντακόσια χρόνια αργότερα;» αναρωτήθηκε ο καθηγητής Kosai.

Και το ερώτημα αυτό που έχει σχέση με την επιστροφή σε ποιοτικές αξίες αρχίζει να βασανίζει στις μέρες μας όλες τις μεταβιομηχανικές κοινωνίες.

Η Ιαπωνία σήμερα ψάχνει να βρει ένα καινούριο - μεταπολεμικό - όραμα. Το νέο της όραμα θα είναι προϊόν διαλόγου, ανάλυσης του παρελθόντος και του παρόντος, ακόμα και έντονης αυτοκριτικής. Όπως η Γερμανία, η οποία έχασε τον πόλεμο στην Ευρώπη αλλά κέρδισε την ειρήνη, η Ιαπωνία είναι σήμερα σε θέση να αναλάβει το ρόλο της «ατμομηχανής» μιας γιγαντιαίας «κοινής αγοράς» στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία. Όπως και η Γερμανία, η Ιαπωνία πρέπει να ξεπεράσει τις οδυνηρές εμπειρίες του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και την έλλειψη εμπιστοσύνης των γειτονικών της χωρών. Τέλος, όπως και στην περίπτωση της Γερμανίας και των περισσότερων κοινοτικών κρατών, η Ιαπωνία επιθυμεί να διατηρήσει μια στενή σχέση αμοιβαίας ασφάλειας με τις ΗΠΑ μειώνοντας (λόγω της λήξης του ψυχρού πολέμου) την παρουσία των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων στο ιαπωνικό έδαφος.

Παρά τα προβλήματα από την άνοδο της αξίας των ακινήτων, η Ιαπωνία απολαμβάνει σήμερα ζηλευτές επιδόσεις στον κοινωνικο-οικονομικό τομέα. Με Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) 2,6 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, ετήσιο πληθωρισμό 1,3%, δείκτη ανεργίας 2,5%, μέσο όρο επιβίωσης 80 ετών και εθνική ομοιογένεια της τάξεως του 99%, η Ιαπωνία έχει κάθε λόγο να επιλέξει τη συμπεριφορά μιας ικανοποιημένης (στάτους κβο) χώρας και να συμβάλει συστηματικά στη διατήρηση της ειρήνης και της σταθερότητας. Με άλλα λόγια, δεν έχει το παραμικρό κίνητρο να κατασκυλίσει στα αναθεωρητικά και γεωπολιτικά πρότυπα συμπεριφοράς. Ετσι μπορούμε να προβλέψουμε ότι η Ιαπωνία θα αναπτύξει εντυπωσιακά την οικονομική και πολιτική της επιρροή παγκοσμίως και όχι στην άμεση περιφέρειά της.

Παρά τους συνταγματικούς της αυτοπεριορισμούς, η Ιαπωνία καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση στον κόσμο (σε μεγάλη απόσταση από τις

Ηνωμένες Πολιτείες) στο μέγεθος των αμυντικών της δαπανών, ξεπερνώντας ήδη τη Γαλλία, τη Ρωσία και την Κίνα στον τομέα αυτό. Ταυτόχρονα η εμπορική αυτή χώρα δαπανά ετησίως 123 δισεκατομμύρια δολάρια για διεθνή οικονομική βοήθεια - ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά κατά κεφαλήν βοήθειας στον πλανήτη μας. Τέλος, η Ιαπωνία παραμένει ένας συνεπής και ουσιαστικός οικονομικός υποστηρικτής του ΟΗΕ καθώς και άλλων διακρατικών οργανισμών, έχοντας πρόσφατα συμμετάσχει με ελαφρά οπλισμένες στρατιωτικές μονάδες στις ειρηνευτικές δυνάμεις του ΟΗΕ στην Αγκόλα, τη Καμπότζη, τη Μοζαμβίκη και τη Ρουάντα.

Καθώς η οικονομική δραστηριότητα εκτοπίζει σταδιακά τη στρατιωτική στη διεθνή πολιτική σκακιέρα (ιδίως στις σχέσεις μεταξύ των βιομηχανικά αναπτυγμένων κρατών), η ώρα έφτασε για την Ιαπωνία να καταλάβει μια θέση μόνιμου μέλους (με δικαίωμα αρνησικυρίας) στο Συμβούλιο Ασφαλείας του παγκόσμιου οργανισμού. Με τον τρόπο αυτό θα συνεισφέρει ακόμη πιο αποφασιστικά - μαζί με τα άλλα μεγάλα κέντρα οικονομικής (ΗΠΑ, Ευρωπαϊκή Ένωση) και στρατιωτικής (ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα) ισχύος - στη συλλογική διαχείριση των σχέσεων Βορρά-Νότου. Η πρόκριση της αντιμετώπισης των εκρηκτικών προβλημάτων του παγκόσμιου Νότου (φτώχεια, πείνα, ραγδαία πληθυσμιακή ανάπτυξη, πολιτική αστάθεια και εθνοτική πολυδιάσπαση) βρίσκεται ήδη στην κορυφή προτεραιοτήτων του πλανήτη καθώς η ανθρωπότητα περνάει το κατώφλι της τρίτης μετά Χριστόν χιλιετίας.

Αφιερώνοντας πάνω από 20% των τεράστιων εμπορικών της ανταλλαγών στη Δυτική Ευρώπη, η Ιαπωνία έχει κάθε δυνατότητα να ανυψώσει την οικονομική, πολιτική (και πολιτική) της παρουσία στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο - ιδίως τώρα που οι ερευντικές διαδικασίες προχωρούν παράλληλα και στις δύο αυτές περιοχές. Εδώ, ακριβώς, η Ελλάδα μπορεί να παίξει ένα ιδιαίτερο σημαντικό ρόλο ως η μόνη χώρα της περιοχής που είναι συγχρόνως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ. Η Ελλάδα μπορεί να λειτουργήσει ως διεπεραιωτικός και πολλαπλασιαστικός παράγοντας πρωτοβουλιών που εξασφαλίζουν τη μετάβαση της βαλκανικής ενδοχώρας σε σταθερά καθεστώτα δημοκρατίας και ελεύθερης αγοράς.

Με τις συμφωνίες ειρήνευσης στη Βοσνία να φτάνουν επιτέλους στη φάση της εφαρμογής, με την άρση του οικονομικού εμπάργκο που είχε επιβληθεί το 1992 στη Σερβία, και με την έγκαιρη - ευτυχώς - ομαλοποίηση των σχέσεων της χώρας μας με την Αλβανία και την ΠΓΔΜ, οι μετοχές της ειρήνης και της οικονομικής αλληλεξάρτησης θα ανεβούν κατακόρυφα. Και η Ιαπωνία, φυσικά, θα είναι μια από τις ουσιαστικότερες πηγές επενδυτικού κεφαλαίου και εμπορικών συναλλαγών.

Για όλους τους παραπάνω λόγους είναι ιδιαίτερα λυπηρό ότι οι ελληνοιαπωνικές σχέσεις - παρά τη φιλία και τις καλές προθέσεις εκτεράσθων - παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα ανταλλαγών και επαφών. Για παράδειγμα, δεν υπήρξαν τα τελευταία επτά χρόνια επίσημες υψηλού επιπέδου επισκέψεις και η ελληνική πρεσβεία στο Τόκιο στελεχώνεται από δύο μόνο, άξια κατά τα άλλα, μέλη της διπλωματικής μας υπηρεσίας. Είναι απολύτως αναγκαίο, επομένως, να τονωθεί η ελληνοιαπωνική σχέση με δεδομένη τη σημασία της μεγάλης ασιατικής χώρας και τον ιδιαίτερο ρόλο που θα παίζει η Ελλάδα στην ειρηνική μεταμόρφωση των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου.

*Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α. ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ είναι καθηγητής Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Του ΠΑΝΟΥ ΚΑΖΑΚΟΥ*

Η Ευρώπη πρέπει στα επόμενα χρόνια να κάνει μερικές κρίσιμες για τη μελλοντική της μορφή επιλογές. Και είναι διάχυτη η αβεβαιότητα σχετικά με το δρόμο που τελικά θα ακολουθήσει. Αυτό επιτείνει τη δική μας ανεπεξέργαστη αμφιρροπία.

Οι αιτίες της αβεβαιότητας είναι πολλές και αλληλένδετες. Μια από αυτές το ίδιο το Μάαστριχτ. Πολλές διατάξεις της συνθήκης είναι φιλόδοξες. Μερικές δεν έχουν δοκιμαστεί πραγματικά, ενώ άλλες έμειναν μετέωρες. Επίσης, τα κράτη-μέλη αμφιβάλλουν για τις πιθανές επιπτώσεις σε αυτά από τις ρυθμίσεις του Μάαστριχτ, δηλαδή εν τέλει για την κατοχή κερδών και ζημιών μεταξύ τους.

Άλλες αβεβαιότητες προκύπτουν από την προοπτική της

εκρηκτική ύλη για να δυναμιτίσει ολόκληρη την ΕΕ.

Στον κατάλογο μπορούν να προστεθούν ζητήματα που εμφανίζονται να έχουν λιγότερη σημασία τη στιγμή τούτη στη συζήτηση για το μέλλον της ΕΕ, αν και δεν θα έπρεπε. Σε αυτά ανήκουν η κοινωνική πολιτική (η τύχη του κράτους-πρόνοιας), η οποία παραμένει υποβαθμισμένη σε σύγκριση με άλλες και κυρίως την πολιτική της εσωτερικής αγοράς, η ενέργεια και το περιβάλλον και οι πολιτικές που αφορούν την εσωτερική τάξη και ασφάλεια.

Στη Διακυβερνητική Συνδιάσκεψη του 1996 (ΔΣΔ '96) τα κράτη-μέλη θα διαπραγματευθούν κυρίως τα θεσμικά ζητήματα (διαδικασίες αποφάσεων, ρόλοι των θεσμών) και τους τρόπους ενδυνάμωσης της ΚΕΠΠΑ, μεταθέτοντας τα

της.

Κατά ενδιαφέροντα τρόπο η Ελλάδα βρίσκεται μαζί με τη Γερμανία και το Βέλγιο στο ομοσπονδιακό στρατόπεδο. Όμως το όραμα αυτό παραμένει απληροίαιστο προς το παρόν. Γιατί μπορεί στρατηγικές και μακροχρόνιες ανάγκες να απαιτούν ομοσπονδιακές μορφές, όμως οι πολιτικές πραγματικότητες (= εθνικοί εγωισμοί) στην Ευρώπη θέτουν στενά όρια στο τι μπορεί να γίνει. Από πολιτική άποψη βαρύνουσες είναι οι απολύτως αρνητικές στάσεις της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου. Π.χ. ο Τζον Μέιτζορ τονίζει με κάθε ευκαιρία τη βαθιά δυσπιστία της χώρας του έναντι του «συγκεντρωτικού οράματος» (centralizing vision).

Ειδικά μάλιστα το Ηνωμένο Βασίλειο στοχεύει στον αντίποδα της ομοσπονδίας, δηλαδή σε μια απέραντη ζώνη ελευθέρων ανταλλαγών από τον Ατλαντικό ως τη Βαλτική και τη Μαύρη Θάλασσα, η οποία θα συμπληρώνεται με διαφορετικές μορφές συνεργασίας ανάμεσα σε διαφορετικές ομάδες κρατών. Ένα χάσμα χωρίζει την ιδέα μιας μεγάλης ζώνης ελευθέρου εμπορίου από την ιδέα των Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης. Ως «διέξοδος» έχει προταθεί «η Ευρώπη των πολλών ταχυτήτων», μια μέση οδός κάπου ανάμεσα σε ομοσπονδία και στη σημερινή Ένωση. Ξεχωρίζει από τη βρετανική άποψη κατά το βαθμό που αναγνωρίζει (επιλεκτικά όμως και ιδιαιτερώς) μέρη του σημερινού «κεκτημένου» συνεργασίας όλων με όλους. Μπορεί κανείς να φανταστεί την ιδέα σαν ένα καραβάνι τη ταχύτητα του οποίου δεν επηρεάζεται από τα βραδυπορούντα μέλη. Πρόκειται για έναν πιθανό δρόμο, όπως δείχνουν οι εξελίξεις στο νομισματικό και τον αμυντικό τομέα. Σε

Μπορεί στρατηγικές και μακροχρόνιες ανάγκες να απαιτούν ομοσπονδιακές μορφές, όμως οι πραγματικότητες στην Ευρώπη θέτουν στενά όρια στο τι μπορεί να γίνει.

ποιες κοινές διαδικασίες θα μπορούν όμως να συμμετέχουν τα μέλη ενός καραβανιού που διασκορπίζεται; Ετσι, μπορεί να καταλήξουμε σε διάλυση του καραβανιού. Αυτή η προοπτική της διάλυσης είναι ο νέος ευρωπαϊκός εφιάλτης.

Η επίσημη Ελλάδα λέγει, φυσικά, όχι στην ιδέα των πολλών ταχυτήτων, μολονότι έχει μείνει πίσω οικονομικά και εμφανίζει συμπτώματα αποξένωσης από τα «ευρωπαϊκά πράγματα». Απομένει η «Ευρώπη των Συνθηκών» και η προσαρμογή της στη νέα ευρωπαϊκή και παγκόσμια κατάσταση. Θα συνιστά το ελάχιστο κοινό υπόβαθρο, πάνω στο οποίο θα μπορούν να χτίζονται μικρότερα σχήματα a la carte. Αλλά το υπόβαθρο πρέπει να μείνει συμπαγές, διαφορετικά θα διαλυθεί παρασύροντας και τα εμποδοδομήματα μαζί του.

Θα χρειαστεί να επιστραφεί ολόκληρη η ιστορική εμπειρία της διαρκούς διαπραγματεύσεως ανάμεσα σε περήφανα, συνειδητά και εγωιστικά εθνικά κράτη για να μη γυρίσει η Ευρώπη στο «1913».

Ο ΠΑΝΟΣ ΚΑΖΑΚΟΣ είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Ο νέος ευρωπαϊκός εφιάλτης

διεύρυνσης προς την Ανατολή και το Νότο, την επίμονη ανεργία και τις αναδυόμενες ιστορικές αντιπαλότητες, που έγιναν ιδιαίτερα εμφανείς κατά τη διάρκεια της γιουγκοσλαβικής κρίσης. Πολλοί υποστηρίζουν ότι το Μάαστριχτ πήγε μακρύτερα από όσο ήταν δυνατό να «χωνέψει» η ευρωπαϊκή πραγματικότητα, την οποία χαρακτηρίζει η ισχυρή θέση και οι βαθιές ρίζες των εθνικών κρατών.

Τα κυριότερα θέματα, τα οποία θα απασχολήσουν συγκεκριμένα την ΕΕ (και την Ελλάδα φυσικά παρά την τωρινή πολιτική συγκυρία) ως το τέλος του αιώνα συνοψίζονται ως εξής:

1 Η θεσμική μεταρρύθμιση, που αφορά τους ρόλους των οργάνων της ΕΕ και τις διαδικασίες αποφάσεων. Θα επηρεάσει την ισορροπία ανάμεσα σε μεγάλα και μικρά κράτη-μέλη.

2 Η επανεξέταση της Κοινης Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και κυρίως του ρόλου της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) ως μέσου για την εκπλήρωση των αμυντικών στόχων της Ένωσης.

3 Η εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος και συστήματος κεντρικών τραπεζών («μια αγορά - ένα νόμισμα»).

4 Η μεθόδευση των επόμενων πιθανών συνεπειών για τις κοινές πολιτικές, ιδίως την ΚΑΠ και τη διαρθρωτική πολιτική.

5 Η διαπραγμάτευση ενός νέου χρηματοδοτικού πακέτου για την πρώτη πενταετία ή δεκαετία του επόμενου αιώνα, ως πύλο ενός «τρίτου πακέτου Delors» (χωρίς τον Delors). Το τωρινό τελειώνει το 1999. Ο στόχος του θα είναι φυσικά να ενισχυθεί η «συνολική» μας βαθμιαία διευρυνόμενη ΕΕ, δηλαδή να αποφευχθούν τουλάχιστον υπερβολικές οικονομικές ανισότητες.

6 Η επανεξέταση βασικών στοιχείων της πολιτικής για την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση στην Ευρώπη.

Σε καθένα από τα παραπάνω θέματα ενυπάρχει αρκετή

υπόλοιπα καταρχήν σε παράλληλες διαδικασίες. Το επιχείρημα είναι ότι η Ένωση πρέπει να ανανεώσει τους θεσμούς και τις διαδικασίες αποφάσεων ακριβώς για να αντιμετωπίσει τα υπόλοιπα ζητήματα. Η ΟΝΕ δεν θα συζητηθεί κατά πάσα πιθανότητα στην ίδια τη ΔΣΔ '96, αλλά θα ρίχνει βαριά τη σκιά της πάνω στη διαπραγμάτευση.

Πίσω από τις τεχνικές λεπτομέρειες κρύβεται ένα μεγάλο ερώτημα: Ποια Ευρώπη θέλουμε, οφείλουμε ή μπορούμε να έχουμε τον 21ο αιώνα; Μας διακατέχει η ανησυχία ότι θα συναντήσουμε εκπλήξεις (και άλλωστε οι οιωνοί δεν είναι καλοί ως προς τούτο), ότι δηλαδή μπορεί να μη συνεχιστεί η ίδια διαδικασία ενοποίησης όπως τη γνωρίσαμε ως τώρα, βασικό χαρακτηριστικό της οποίας ήταν η συμμετοχή όλων σε όλα τα όργανα και όλες τις πολιτικές. Οι συνθήκες άλλαξαν. Τι θα πάρει τη θέση της σημερινής ευρωπαϊκής οργάνωσης;

Λίγοι θέτουν το πρόβλημα έτσι. Και όμως αυτό ουσιαστικά διαπερνά τα πάντα. Σημειώνω ότι η συζήτηση για τη μελλοντική μορφή της Ευρώπης, η οποία άρχισε το Σεπτέμβριο του 1994 με τη δημοσίευση ενός γερμανικού κειμένου, συγκροτούνται διαφορετικές φιλοσοφίες:

- το ομοσπονδιακό όραμα,
- η ιδέα μιας χαλαρής συνομοσπονδίας στη βάση της απέραντης εσωτερικής αγοράς, η οποία δεν διαφέρει και πολύ από την κατάσταση που επικρατούσε το «1913»,
- η ενδιάμεση ιδέα μιας «Ευρώπης των πολλών ταχυτήτων» και

- η ιστορική αντίληψη της «Ευρώπης των Συνθηκών», που δέχεται τα βασικά χαρακτηριστικά της τωρινής ΕΕ και τις αρχές στις οποίες στηρίχθηκε, αναγνωρίζοντας όμως ότι χρειάζονται μεταρρυθμίσεις μεγαλύτερης ή μικρότερης κλίμακας για να λειτουργήσει καλύτερα υπό συνθήκες διεύρυν-

Απόδημος πρόεδρος με «ευλογίες»

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Του ΜΠΑΜΠΗ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΗ

Μέσα από λάθη και παραλείψεις μικρότερης ή μεγαλύτερης σημασίας, σαν αυτά που παρατηρούνται σχεδόν σε κάθε νέο ξεκίνημα, αλλά και μέσα από υπερβολές και έντονο παρασκήνιο, ολοκληρώθηκε τελικά στη Θεσσαλονίκη - τη «χρυσή» πρωτεύουσα όλων των απόδημων Ελλήνων - η Ιδρυτική Συνέλευση του νέου θεσμού που ακούει στο όνομα ΣΑΕ (Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού).

Μάλιστα ήρθαν και οι πρώτοι καρποί, καθώς, μέσω των επαφών των 260 εκπροσώπων συλλόγων και ενώσεων, μπήκαν οι βάσεις για την καλύτερη οργάνωση του απόδημου ελληνισμού και του συντονισμού του με την Ελλάδα.

Οι έλληνες επιχειρηματίες της διασποράς βρήκαν ενδιαφέρουσες τις προτάσεις για επενδύσεις εντός Ελλάδος. Τα ελληνικά ομογενειακά μέσα ενημέρωσης εξασφάλισαν προοπτικές συνεργασίας με τα αντίστοιχα μέσα

(κυρίως κρατικά) της μητρόπολης. Σύντομα όλοι οι απόδημοι θα έχουν εικόνα και ήχο - μέσω δορυφόρου - από την Ελλάδα. Οι μαθητές της ομογένειας «εξασφάλισαν» νέο νομοσχέδιο γι' αυτούς, το οποίο εντός των ημερών κατατίθεται στη Βουλή. Όμως, πέραν αυτών, έξω, στους διαδρόμους και στις αίθουσες των ξενοδοχείων της πόλης όπου κατέλυσαν οι συνέδριοι, στήθηκαν κάποια άλλα παιχνίδια που αφορούσαν τη μοιρασιά της πίτας στην κατανομή των θέσεων του προεδρείου.

Τα πρώτα κιάλια δείγματα ήρθαν από τη μεριά των εξ Αμερικής προερχομένων συνέδρων, που μέσω παρασκηνιακών συζητήσεων και πληροφοριών ήρθαν αποφασισμένοι να «χτυπήσουν» τις περισσότερες από τις συνολικά 9 θέσεις του προεδρείου, με «αδιαπραγμάτευτη» όμως τη θέση προέδρου. Το έδαφος ήταν εύφορο, καθώς οι Ευρωπαίοι παρουσιάζονταν διασπασμένοι και με πολλή... γκρίνια, ενώ ο αριθμός των Αυστραλών αλλά και των από Ασία-Αφρική προερχομένων ήταν συγκριτικά μικρός.

Από το προεκλογικό παιχνίδι δεν έμειναν έξω ούτε η Εκκλησία ούτε τα κόμματα. Από την πρώτη κιάλα στιγμή, ο ευρισκόμενος στη Θεσσαλονίκη αρχιεπίσκοπος Βορείου Αμερικής Ιάκωβος, έδωσε τις «ευλογίες του» στον Ελληνοαμερικανό Αντρίου Αθηνών, ανοίγοντας έτσι το κεφάλαιο των...

επεμβάσεων. ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. φάνηκε ότι τα βρήκαν στην επιλογή των προσώπων και από το παρασκήνιο προώθησαν τις κοινές επιλογές τους, δυσχεραίνοντας ΚΚΕ και ΠΟΛ.ΑΝ. (Από την ΠΟΛ.ΑΝ. υπάρχει και σχετική έγγραφη καταγγελία του εκπροσώπου της, αρμόδιου για θέματα αποδήμων, κ. Φώτη Σιάνη).

Τελικώς, οι Ελληνοαμερικανοί πήραν την προεδρία με τον Αντρίου Αθηνών, πρόσωπο της αποδοχής της εκεί αρχιεπισκοπής, αλλά όπως φαίνεται και του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ. Κατά τα άλλα, το εκλεκτορικό σώμα οδηγήθηκε στην κάλπη, διαμόρφωση με γνώμονα τη διαμόρφωση κάποιων ισορροπιών κοινής αποδοχής. Έτσι, οι εξ Αμερικής πήραν τη θέση του προέδρου και μια (υποχρεωτικά) θέση αντιπροέδρου. Γράφουμε υποχρεωτικά, καθώς στο 9μελές σχήμα του προεδρείου, οι τέσσερις θέσεις αντιπροέδρων καλύπτονται αυτομάτως από τους εκλεγμένους προέδρους των ισάριθμων περιφερειακών ΣΑΕ (Αμερικής, Ευρώπης, Ασίας-Αφρικής (ενιαίο) και Ωκεανίας). Οι κατά τα άλλα διασπασμένοι και γκρινιάρηδες Ευρωπαίοι πήραν τέσσερις θέσεις, οι της Ωκεανίας δύο και τέλος οι της Ασίας-Αφρικής πήραν μία και μοναδική θέση αντιπροέδρου.

Και τώρα; Τώρα είναι ώρα για δουλειά, όπως είτε με τα όχημα και τόσο καλά ελληνικά του ο πρώτος πρόεδρος του ΣΑΕ, ο ελληνικής καταγωγής (από το Κακόβατο Ολυμπίας) Αντρίου Αθηνών, ο ισχυρός κοινωνικοοικονομικά Ελληνοαμερικανός από το Σικάγο, πατέρας δύο παιδιών και παππούς δύο εγγονών...

Οι εκπρόσωποι των ομογενών ψηφίζουν για την ανάδειξη των συμβουλίων ανά ήπειρο.

Μετά από 25 χρόνια

η σχέση μας χρειαζόταν ανανέωση!

Και την ανανεώσαμε σε όλα... τα επίπεδα του ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΨΥΧΙΚΟΥ

Πριν από 25 χρόνια, στο Φάρο Ψυχικού, ένα πρωτοποριακό κατάστημα, συγκέντρωσε για πρώτη φορά... και του πουλιού το γάλα! Ήταν το ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΨΥΧΙΚΟΥ, το κατάστημα κόσμημα, το πρώτο ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ που έγινε συνώνυμο της ποιότητας, της ποικιλίας και της εξυπηρέτησης. Έγινε σημείο αναφοράς και συναντήσεων, μόδα, ακόμη και... στάση! Έτσι, το ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΨΥΧΙΚΟΥ ήταν και είναι, για μας και τους πελάτες μας το σύμβολο μιας μακροχρόνιας, φιλικής σχέσης, που στηρίζεται

στην ποιότητα και την εμπιστοσύνη.

Γι' αυτό και η ανακαίνισή του, που μόλις ολοκληρώθηκε, έγινε με ιδιαίτερη προσοχή, έτσι ώστε το δικό σας, αγαπημένο ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΨΥΧΙΚΟΥ να γίνει ακόμη ομορφότερο, πιο σύγχρονο, πιο λειτουργικό, συνδέοντας μια μεγάλη ιστορία με τις σύγχρονες υψηλές απαιτήσεις εξυπηρέτησης.

Πιστεύουμε ότι τα καταφέραμε!

Και ελπίζουμε να χαρείτε το ανανεωμένο ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΨΥΧΙΚΟΥ τόσο, όσο κι εμείς!

Βασιλόπουλος

...και του πουλιού το γάλα!

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1,8 ΤΡΙΣ. απαιτούνται ως τις 5 Ιανουαρίου για να καλυφθούν τρέχουσες ανάγκες του Δημοσίου

Μέχρι τις γιορτές η στάση αναμονής που δείχνει η αγορά

Πρόβλημα προς το παρόν δεν υπάρχει, λέει ο Γ. Παπαντωνίου. Τα δύσκολα όμως, σύμφωνα με τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας, θα προκύψουν από τα μέσα Ιανουαρίου.

Των
Κ. ΤΣΟΥΠΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΠ. ΣΤΑΜΟΥ

Στο γύρισμα του χρόνου πρέπει να έχει ξεκαθαρίσει το κυβερνητικό σκηνικό. Η στάση αναμονής την οποία τηρεί τώρα η αγορά δεν θα παραταθεί πέραν των εορτών, γι' αυτό μέχρι τότε πρέπει να έχει αναδειχθεί νέος πρωθυπουργός.

Με αυτά ή άλλα παρόμοια λόγια, το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, τραπεζίτες και παράγοντες της αγοράς απαντούν στο θέμα που έχει προκύψει μετά την εισαγωγή του πρωθυπουργού, **Ανδρέα Παπανδρέου**, στο «Ωνάσειο» και την αδυναμία του να ασκήσει τα καθήκοντά του.

Οι ίδιοι -παίρνοντας σαφή θέση στο θέμα των ημερών, που ανέκυψε με την κάποια βελτίωση της υγείας του κ. Παπανδρέου- εξέφραζαν ζωηρούς φόβους για απόπειρες να χαράσσεται και να συντονίζεται το κυβερνητικό έργο μέσω των... πορτοκαλί τηλεφώνων.

«Προς το παρόν δεν υπάρχει πρόβλημα. Το θέμα θα τεθεί από τα μέσα Ιανουαρίου και μετά» έλεγε, σύμφωνα με πληροφορίες, σε στενούς συνεργάτες του ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας **Γιάννος Παπαντωνίου**.

«Οι αγορές έχουν προεξοφλήσει την αλλαγή πρωθυπουργού και τελούν εν αναμονή. Η αναμονή αυτή πιστεύω ότι θα κρατήσει μέχρι την Πρωτοχρονιά» έλεγε στην «Κυριακάτικη Ε.» κορυφαίος τραπεζίτης.

«Έχουμε ανάγκη πολιτικής σταθερότητας. Η εκκρεμότητα για το ποιος και πώς ασκεί το συντονισμό του κυβερνητικού έργου, δηλαδή ποιος είναι πρωθυπουργός, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να παραταθεί πέραν των Φώτων», τόνιζε επικεφαλής μεγάλης τράπεζας την Πέμπτη που μας πέρασε σε ιδιωτική συνομιλία μας.

Παράγων του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών, που θέλει να διατηρήσει την ανωνυμία του (στις κρίσιμες αυτές περιστάσεις είναι δύσκολο να εκφραστούν επώνυμα, πλην των πολιτικών, που έχουν καθίκαν να το πράττουν) έκρινε ότι: «Η κυβέρνηση εμφανίζεται να λειτουργεί ικανοποιη-

τικά, παρά την απουσία του κ. Παπανδρέου. Αυτό συμβαίνει γιατί ασκείται τρέχουσα διαχείριση. Όταν όμως τεθούν καίρια οικονομικά θέματα που θα απαιτούν αποφάσεις, απαιτείται οπωσδήποτε πρωθυπουργός».

Πιέσεις

Φαίνεται, όμως, ότι η ηρεμία στις αγορές δεν εξασφαλίζεται μόνο με την ανάδειξη νέου πρωθυπουργού. Όπως τόνιζαν πηγές της Τράπεζας Ελλάδος, διερμηνεύοντας τις απόψεις της αγοράς χθές, «πίεση για ανακατατάξεις στη νομισματική και συναλλαγματική πολιτική μπορεί να υπάρξει και μετά την ανάδειξη πρωθυπουργού, όταν κατά τη διαδικασία της ανάδειξης υπάρξουν τριβές μεταξύ των υποψηφίων σε έκταση τέτοια που να δημιουργούν την εντύπωση ότι οι τριβές θα

συνεχιστούν και θα ενταθούν αργότερα». Βεβαίως υποστηρίζεται και το αντεπιχείρημα ότι τα κόμματα είναι ζωντανό οργανισμός που μπορούν και πρέπει να απορροφήσουν ακόμα και τις πιο σκληρές και οξείες αντιπαραθέσεις ιδεών και ιδεολογικών ρευμάτων.

Τα σοβαρά οικονομικά θέματα, πάντως, που επιβάλλουν την ανάδειξη νέου πρωθυπουργού, μέχρι το τέλος των γιορτών, όπως τα προσδιορίζουν οι συνομιλητές μας, είναι:

■ **Η υλοποίηση του προϋπολογισμού.** Δεν αρκεί το ότι καταρτίστηκε και ψηφίζεται ο προϋπολογισμός του 1996. Ακόμη μεγαλύτερη σημασία έχει ο περιορισμός των δαπανών και η επίτευξη της αύξησης των εσόδων που προβλέπεται, όταν δεν θεωρείται καθόλου απίθανο να υπάρξουν κοινωνικές εντάσεις στην προσπάθεια υλοποίησης.

■ **Η υλοποίηση της εισοδηματικής πολιτικής,** που απαιτεί «στιβαρά χείρα». Πέρυσι, π.χ., έλεγε αρμόδιος παράγων, ξεκινήσαμε με αυξήσεις 3+3%. Στο Δημόσιο μετετράπη τελικά σε 14% και στον ιδιωτικό επιχειρηματικό τομέα σε 10-11%. Αλλωστε, υπάρχουν ήδη αμφισβητήσεις της εισοδηματικής πολιτικής, ακόμη και μέσα στην κυβέρνηση, η οποία, με βάση τις πληροφορίες που συλλέγει, ανησυχεί από τώρα ότι θα υπάρξουν από τον Ιανουάριο έντονες απεργιακές κινητοποιήσεις.

■ **Η προώθηση των μεγάλων έργων:** Ήδη έχει διαφανεί, παρόντος του πρωθυπουργού, ότι η διαχείριση του κρίσιμου αυτού τομέα για την ανάπτυξη, θα έπρεπε να είναι πιο αποτελεσματική.

■ **Η πορεία των αποκρατικοποιήσεων.** Αντικρουόμενες απόψεις στην κυβέρνηση και

μέσα στο ΠΑΣΟΚ έχουν οδηγήσει την πολιτική στον τομέα αυτό σε τέλμα. Ακόμη δεν έχει ξεκαθαριστεί ουσιαστικά αν η κυβέρνηση προχωρεί ή όχι σε αποκρατικοποιήσεις και αν ναι ποιες επιχειρήσεις ή τομείς κυβερνητικής δραστηριότητας ιδιωτικοποιούνται. Θα απαιτηθούν αποφάσεις σε υψηλό επίπεδο.

Αλλά αν τα ζητήματα αυτά απαιτούν την ανάδειξη νέου πρωθυπουργού για να τα αντιμετωπίσει από το 1996, όμως και στις λίγες μέρες που απομένουν ως την Πρωτοχρονιά, ο δρόμος για το οικονομικό επιτελείο δεν είναι στρωμένος με ρόδα. Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, το Δημόσιο πρέπει να εξεύρει μέχρι τις 5 Ιανουαρίου πάνω από 1,8 τρις. δρχ., για να καλύψει τις ανάγκες του για την πληρωμή, κυρίως, τοκοχρεωλυσίων. Οι τρόποι εξεύρεσης των πόρων αυτών ήταν το κύ-

ριο θέμα κυβερνητικής σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε την περασμένη Πέμπτη με τη συμμετοχή τραπεζιτών. Όπως τόνιζαν αρμόδιοι παράγοντες οι κ.κ. **Παπαντωνίου** και **Παπαδόπουλος** πρέπει τις επόμενες μέρες να λάβουν κρίσιμες αποφάσεις. Πρώτον, αν για την εξεύρεση του 1,8 τρις. θα γίνει δημοπρασία (οπότε το επιτόκιο διαμορφώνει η αγορά) ή θα εκδοθούν έντοκα ή ομόλογα με καθορισμένο επιτόκιο. Δεύτερο, αν και πόσο θα ανυψωθεί το επιτόκιο των νέων τίτλων, σταματώντας την έως τώρα πτωτική πορεία των επιτοκίων. Τρίτο, αν το Δημόσιο θα προσφύγει, για την κάλυψη μέρους έστω των αναγκών του, σε εξωτερικό δανεισμό. Και τέταρτο, αν θα δραχμοποιήσει μέρος των καταθέσεων του σε συνάλλαγμα, που ανέρχεται σε 2,5 δισ. δολάρια, προκαλώντας όμως αύξηση της ρευστότητας.

Παράδοξες συμμαχίες προκαλούν οι αυξήσεις

Των
ΑΣΤΕΡΩΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΕΓΑ

Πολυσυζητημένες συμμαχίες και αντιπαραθέσεις πυροδοτεί η επικείμενη ψήφιση από τη Βουλή του κρατικού προϋπολογισμού για το 1996 - με αίτημα την εισοδηματική πολιτική (αυξήσεις για τους εργαζομένους στο Δημόσιο και για τις συντάξεις).

Το πολιτικό σκηνικό εμφανίζει συγκλίσεις και αποκλίσεις που αντανακλώνται στις ποικίλες προσεγγίσεις για την εφαρμογή του προγράμματος σύγκλισης (σ.σ., που υπαγορεύει την ανάγκη της πιο αυστηρής εισοδηματικής πολιτικής). Ετσι:

Με την κυβερνητική πλειοψηφία, που, με επικεφαλής τους οικονομικούς υπουργούς **Γ. Παπαντωνίου** και **Αλ. Παπαδόπουλο**, εμμένει στην εισοδηματική πολιτική για αυξήσεις 2,5% συν 2,5% στο Δημόσιο και 3,5% συν 3,5% στις συντάξεις, συντάσσονται κορυφαία στελέχη της Ν.Δ. όπως οι **Γ. Σουφλιάς** και **Στ. Μάνος** (σ.σ. ο τελευταίος μάλιστα υποστηρίζει ένα πιο αυστηρό εισοδηματικό πλαίσιο), ενώ:

Αντιτίθεται ο πρόεδρος της Ν.Δ. **Μιλτ. Εβερτ** που, επικαλούμενος με-

Δεν αποκλείονται θετικές εξελίξεις στο θέμα των ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

γαλύτερη κοινωνική ευαισθησία, υποστηρίζει τη χορήγηση αυξήσεων στο Δημόσιο ύψους του 3,5% συν 3,5%. Και φυσικά απέναντι και στα δυο «στρατόπεδα» αντιπαρατίθεται το σύνολο του συνδικαλιστικού κινήματος (ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ), ενώ το κορυφαίο στέλεχος της ΔΑΚΕ **Γ. Μανώλης** καταγγέλλει τους κ. Σουφλιά και Μάνο για την εμμονή τους σε μια «ανάληψη πολιτικά επιλογή» και, κάνοντας «αυτοκριτική», υποστηρίζει ότι η Ν.Δ. έχασε τις εκλογές γιατί «ξέχασε» και αγνόησε τους εργαζόμενους των οποίων τα κοινωνικά προβλήματα αναδεικνύονται σήμερα με ιδιαίτερη οξύτητα.

Σημειώνεται πάντως ότι, σε αντίθεση με τις παγιωμένες ήδη απόψεις ένθεν και ένθεν για την πολιτική των αυξήσεων, σε **κινητικότητα** βρίσκεται το ζήτημα των αυξήσεων στις συντάξεις και δεν αποκλείεται να υπάρξουν κάποιες **θετικές εξελίξεις** τις αμέσως επόμενες μέρες, κι αυτό παρά τις **τεταμένες** σχέσεις μεταξύ των υπουργών Παπαντωνίου και Παπαδόπουλου με τον υπουργό

Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων **Στ. Τζουμάκας**.

Υπό την πίεση των κινητοποιήσεων συνταξιούχων και ΓΣΕΕ **συνεδριάζει** την Τρίτη η κυβερνητική επιτροπή με την συμμετοχή του κ. Τζουμάκα και προεδρεύοντος του υπουργού Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης (και πρωθυπουργεύοντος στο διάστημα αυτό) **Ακη Τσοχατζόπουλου**. Τα δύο τελευταία κυβερνητικά στελέχη εμφανίζονται αποφασισμένα να δώσουν **μάχη** για βελτίωση του καθεστώτος που ισχύει από το 1990 για τους συνταξιούχους. Τόσο ο κ. Τσοχατζόπουλος όσο και ο κ. Τζουμάκας, θεωρούν σχεδόν αδύνατη την ανατροπή της απόφασης για αυξήσεις 3,5% συν 3,5% στους συνταξιούχους, επειδή θα τροποποιούσε βασικές κατευθύνσεις του προϋπολογισμού. Όμως, σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, οι δύο άνδρες από κοινού θα υποστηρίξουν στην κυβερνητική επιτροπή λύσεις σε δυο χρονικά επίπεδα:

■ **Είτε** καταβολή του 3,5% συν 3,5% στις συντάξεις με δέσμευση (που θα διασφαλιστεί το συντομότερο νομοθετικά) ότι από 1.1.1997 θα υπάρξει σύνδεση (αντιστοιχία) των αυξήσεων στις συντάξεις με το ποσοστό αύξησης που θα επιτυγχάνεται μέσω της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης εργασίας για τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα.

● **Είτε** άμεση (από το 1996) σύνδεση του ποσοστού αύξησης στις συντάξεις με το ύψος των αυξήσεων που θα πάρουν οι εργαζόμενοι με την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. Στη περίπτωση αυτή, είναι αυτονόητο ότι «**καταργείται**» η απόφαση για αυξήσεις στις συντάξεις το 1996 κατά 3,5% συν 3,5%.

Την τελευταία λύση υποστηρίζουν πάντως τόσο η ΓΣΕΕ όσο και ο ΣΕΒ, που θεωρούν ότι υπάρχουν τα οικονομικά περιθώρια για να ισχύσει η σύνδεση από φέτος.

Εκτός από τη συμπόρευσή τους στο θέμα των συντάξεων, επισημαίνεται **διάσταση** μεταξύ των Α. Τσοχατζόπουλου και Στ. Τζουμάκα για τις αυξήσεις στο Δημόσιο. Ο υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υποστηρίζει ότι «ουδέποτε μου ζητήθηκε η γνώμη για την εισοδηματική πολιτική και ότι είναι ψευδές ότι συμμετείχα σε σχετική κυβερνητική σύσκεψη».

Ο κ. Τζουμάκας είναι ταυτοχρόνως κατηγορηματικός στο ότι οι όποιες ενστάσεις και διαφωνίες τους με την εισοδηματική πολιτική **δεν** πρόκειται να μεταφραστεί σε καταψήφιση του προϋπολογισμού, γιατί όπως διευκρινίζει η ψήφιση του προϋπολογισμού ενέχει και την έννοια της ψήφου εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση και αυτό προτίθεται να πράξει. **Να υπερψηφίσει** δηλαδή τον προϋπολογισμό.

Πλήθος **ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ** απειλεί τη συνοχή των «δεκαπέντε» στη Μαδρίτη

Νέο δρόμο για το Μάαστριχτ αναζητά τώρα η Κοινότητα

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
Του Π. ΠΑΝΤΕΛΗ

Η προετοιμασία για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης, που πραγματοποιείται με την ισπανική προεδρία στο τέλος της εβδομάδας, έχει ολοκληρωθεί.

Το τραπέζι των «15» θα είναι φορτωμένο με ογκώδεις φακέλους γεμάτους «σοφές» εκθέσεις για όλα τα επίκαιρα κοινοτικά προβλήματα: αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ και διεύρυνση, κοινή οικονομική πολιτική και ενιαίο νόμισμα, εσωτερική πολιτική και ευρωπαϊκή νομική, ναρκωτικά, ξενοφοβία, εξωτερική πολιτική και κοινή άμυνα. Πλήθος τα προβλήματα. Και γεμάτα αγκάθια που απειλούν τη συνοχή των «15» στη Μαδρίτη. Μεγάλες οι διαφορές μεταξύ τους. Και πιο μεγάλες οι διαφορές των «15» με την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη... Η ενωμένη Ευρώπη μοιάζει να πηγαίνει στη Μαδρίτη... Ξυπόλητη στ' αγκάθια! Και για να περάσει πρέπει ν' ανακαλύψει ένα νέο μονοπάτι...

Η μόνη δυναμική και αποφασιστική ενέργεια της ενωμένης Ευρώπης ήταν η διεύρυνσή της με τα τρία νέα κράτη-μέλη, που πραγματοποιήθηκε χάρη στην ελληνική προεδρία. Η γερμανική και η γαλλική προεδρία, που ακολουθήσαν, είχαν «παγιδευθεί» από τις εθνικές εκλογές. Η ισπανική προεδρία ανέλα-

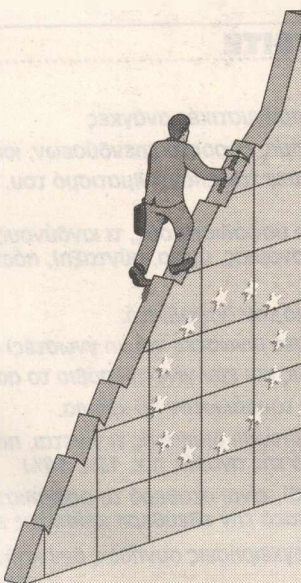
βε με δέος ν' αντιμετωπίσει ένα κοινοτικό χάος...

Η εφαρμογή της Συνθήκης του Μάαστριχτ έχει, σχεδόν, «παγώσει». Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα έχει παραλύσει. Η εσωτερική αγορά έχει μείνει μισοτελειωμένη. Τα θεσμικά όργανα έχουν πελαγώσει. Η Κομισιόν έχει βουλιάξει σ' ένα πέλαγος εγγράφων «καθημερινής χρήσης», χωρίς να τολμά ν' αναλάβει πρωτοβουλίες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει «σκύψει το κεφάλι» στις κυβερνήσεις των «15», χωρίς να παίρνει ανεξάρτητη θέση ούτε για την τελωνειακή ένωση με την Τουρκία. Το διευπλόστατο Συμβούλιο Υπουργών παραπατάει μεταξύ εθνικών και κοινοτικών συμφερόντων, χωρίς να θίγει τα μεγάλα προβλήματα της ενωμένης Ευρώπης.

Η αναθεώρηση

Και τα προβλήματα πληθαίνουν. Έχουν, όμως, έναν κοινό παρονομαστή. Τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Όλοι το αναγνωρίζουν. Έγινε μόνο για τους «12». Μόλις και με μεγάλη δυσκολία χωράει σήμερα τους «15» - που θα πρέπει, έτσι κι αλλιώς, να περιοριστούν με το ενιαίο νόμισμα. Είναι αδύνατο να χωρέσει αύριο τους «20» ή «30», με τις ανατολικές χώρες, την Κύπρο και τη Μάλτα που περιμένουν στο κατώφλι της ένταξης.

«Χλωρό αγκάθι» για την ισπανική προεδρία είναι η αναθεώρηση της Συνθήκης

του Μάαστριχτ. Στο τραπέζι της Μαδρίτης θα τεθεί πρώτη φορά η έκθεση της «ομάδας προβληματισμού», που είχε αποφασιστεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κέρκυρας προκειμένου να προετοιμάσει την κυβερνητική διάσκεψη για την αναθεώρηση. Υστερα από 5 μήνες εργασίας και 13 συνεδριάσεις η «ομάδα προβληματισμού» υιοθέτησε μόλις προχθές την έκθεση, που περιλαμβάνει τα προβλήματα της αναθεώρησης και τις λύσεις τους. Για την επιλογή των προβλημάτων έχουν συμφωνήσει οι εκπρόσωποι των κρατών-με-

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε				
	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΟΥ ΑΕΠ		ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ 1997*	ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ 1996
	1995	1996	1997*	1996
ΒΕΛΓΙΟ	134,4	132,3	130	-3,1
ΔΑΝΙΑ	73,8	72,7	70,5	-1,3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	58,8	59,5	59,3	-2,8
ΕΛΛΑΔΑ	114,4	114	113,1	-8,8
ΙΣΠΑΝΙΑ	84,8	65,8	65,4	-4,7
ΓΑΛΛΙΑ	51,5	53,4	54,2	-3,9
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	65,9	61,3	70,9	-2
ΙΤΑΛΙΑ	124,9	123,9	122,3	-6
ΛΟΥΞ/ΡΓΟ	6,3	6,7	6,8	0,6
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	76,4	76,2	77,8	-2,7
ΑΥΣΤΡΙΑ	68	69,9	71,5	-5
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	70,5	71	70,9	-4,7
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	63,2	84,8	84,5	-1,5
ΣΟΥΗΔΙΑ	61,4	80,8	79,8	-4,5
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	52,5	53,3	53,2	-3,7
Μ/Ο "15"	71	71,6	71,3	-3,8

ΠΗΓΗ: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΚΟΜΙΣΙΟΝ
*Με την υπόθεση ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής

λών στην «ομάδα προβληματισμού». Για τις λύσεις τους, όμως, υπάρχουν πολλές διαφορές μεταξύ τους.

Για τη διεύρυνση οι «15» προβλέπεται να έχουν μεγάλη συζήτηση στη Μαδρίτη, η οποία θα κλείσει με την «παράσταση» της κοινής συνεδρίασης με τους ηγέτες από τις υποψήφιες χώρες-μέλη. Και θα «παγώσει» μεταξύ αναθεώρησης και ONE...

«Ξερό αγκάθι» η ONE (Οικονομική και Νομισματική ένωση). Έχει, όμως, δίπλα του μια «χλωρή τσουνίδα»: το «σενάριο για το ενιαίο νόμισμα». Για την ONE δεν υ-

πάρχει περίπτωση αναθεώρησης, σύμφωνα με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Στο «σενάριο για το ενιαίο νόμισμα», όμως, που προβλέπεται να ισχύσει από το 1999 - με μια μεταβατική περίοδο ως το 2002 - οι «15» στη Μαδρίτη πρέπει να συμπληρώσουν τρία κενά: Το όνομα (επικρατέστερο είναι το «ευρωμάρο», «ευρωδραχμή» κ.λπ.). Τις σχέσεις των κρατών-μελών που θα καλύπτουν τα κριτήρια της ONE με τα κράτη-μέλη που δεν θα τα καλύπτουν ακόμη. Το χρόνο κατά τον οποίο θ' αποφασιστεί ποια κράτη-μέλη καλύ-

πτουν τα κριτήρια.

Για το τρίτο «κενό» υπάρχει μια σημαντική διαφορά ανάμεσα στη Γαλλία και τη Γερμανία. Η Γαλλία θέλει ν' αποφασιστεί η επιλογή στο τέλος του 1997, οπότε υπολογίζει να καλύπτει τα κριτήρια. Η Γερμανία θέλει ν' αποφασιστεί αρχές του 1998 για να εξασφαλίσει τη σταθερότητα της οικονομίας της. Μία, ακόμη, εγγύηση στο γερμανικό μάρκο, που θ' αντικατασταθεί με το ενιαίο νόμισμα.

Η Γερμανία δεν μπορεί ν' αντικαταστήσει το μάρκο με το ενιαίο νόμισμα χωρίς την εγγύηση της Γαλλίας. Και το ερώτημα είναι: Θα προφθάσουν οι «15» στη Μαδρίτη να σβήσουν τις φωτιές που ανάψουν... η νέα γαλλική επανάσταση;

Η κρίση

Στις Βρυξέλλες υποστηρίζεται και μια άλλη εκδοχή: Αντί η Μαδρίτη να προσπαθήσει να σβήσει τη γαλλική πυρκαγιά με άχρωμα και φιλολογικά συμπεράσματα της ισπανικής προεδρίας, να την αφήσει... να φωντώσει! Είναι, ίσως, ένας αποτελεσματικός τρόπος να καούν τ' αγκάθια που έχουν μπλοκάρει τις λύσεις στα κοινοτικά προβλήματα. Η ενωμένη Ευρώπη, κατά την εκδοχή αυτή, χρειάζεται μια νέα σοβαρή κρίση για να μπορέσει, τελικά, ν' ανακαλύψει το μονοπάτι που θα την οδηγήσει στη λεωφόρο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Με άδειες τσέπες η τοπική αυτοδιοίκηση

Του ΠΑΝΟΥ ΣΩΚΟΥ

Αύξηση των εσόδων της τοπικής και της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης κατά 28% και 15,55% αντίστοιχα προβλέπει για το 1996 ο κρατικός προϋπολογισμός, ωστόσο τα οικονομικά της αυτοδιοίκησης απέχουν πολύ από το να είναι ανθηρά, απέχει πολύ όπως επίσης ότι αυτοδιοίκηση από την οικονομική της ανεξαρτησία.

Οι δήμαρχοι στο πρόσφατο συνέδριό τους κατήγγειλαν ότι η αυτοδιοίκηση βρίσκεται στα όρια της οικονομικής χρεοκοπίας, ενώ μελέτη του Πάντειου Πανεπιστημίου για τα οικονομικά της αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ευρώπης δείχνει ότι βρίσκονται στη δυσμενέστερη θέση και εξαρτώνται πλήρως από την κρατική εξουσία.

Έχει τα χαμηλότερα έσοδα σε σχέση με τις χώρες της Ε.Ε. και τις χαμηλότερες δαπάνες ως ποσοστά επί των εσόδων και των δαπανών της

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ Τ.Α.

ΕΤΟΣ	Ως % φορολογικών εσόδων Δημοσίου	Ως % συνολικών εσόδων της Τ.Α.
1950	4,73	77,02
1955	4,33	66,37
1960	3,58	51,78
1965	2,68	39,94
1970	2,41	40,65
1975	1,17	27,21
1980	0,86	18,26
1985	1,03	19,5
1987	0,95	19,23
1989	0,94	15,72
1991*	0,68	14,12
1993**	0,67	12,64

* Προσωρινά στοιχεία * Εκτιμήσεις

κεντρικής διοίκησης, ενώ και τα φορολογικά της έσοδα βρίσκονται στο χαμηλότερο ποσοστό σε σχέση με τις άλλες χώρες που έχουν κύριες πηγές εσόδων τους φόρους εισοδήματος και περιουσίας,

γεγονός που επιδρά αρνητικά στον προγραμματισμό της και στην οικονομική της ανεξαρτησία.

Τα σημαντικότερα στοιχεία της μελέτης είναι τα εξής:

■ Στην Ελλάδα το ποσοστό των εσόδων της αυτοδιοίκησης είναι μόλις το 12,61% των εσόδων της κεντρικής διοίκησης, τη στιγμή που στη Δανία φθάνει το 79,26%, στη Γαλλία το 22,34%, στο Βέλγιο το 14,10%, στην Αυστρία το 27,43%, στη Γερμανία το 30,18%. Κάτω από την Ελλάδα βρίσκεται μόνο η Πορτογαλία με 9,39%. Επίσης οι δαπάνες της αυτοδιοίκησης, ως ποσοστό επί των δαπανών της κεντρικής διοίκησης, βρίσκονται στο χαμηλότερο σημείο των χωρών της Ε.Ε. με 6,66%. Στην ψηλότερη θέση και πάλι η Δανία με 76,61%.

■ Τα φορολογικά έσοδα της αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, ενώ το 1950 αποτελούσαν το 77,02% των συνολικών εσόδων της, το 1993 έπεσαν στο 12,64%. Την ίδια στιγμή στην Ευρώπη τα φορολογικά έσοδα της αυτοδιοίκησης σε πολλές περιπτώσεις φθάνουν και το 100% των εσόδων της. Στη Δανία π.χ. το 92% προέρχεται από το φόρο εισοδήματος και το 7,7%

από το φόρο περιουσίας.

■ Τα έσοδα της αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα προέρχονται κυρίως από την κρατική ενίσχυση μέσω έκτακτων ή τακτικών επιχορηγήσεων και όχι από ίδιους πόρους. Χαρακτηριστικό είναι ότι στο διάστημα 1974-1989 οι έκτακτες επιχορηγήσεις αυξήθηκαν κατά 152 φορές (από 473 εκατ. σε 72.240 εκατ.) και οι τακτικές κατά 105 φορές (από 603 εκατ. σε 63.879 εκατ.). Αντίθετα τα έσοδα από φόρους και τέλη αυξήθηκαν μόνο κατά 15 και 24 φορές αντίστοιχα. (Από 1.108 εκατ. σε 16.675 εκατ. και από 2.229 εκατ. σε 55.170 εκατ.). Σε ό,τι αφορά τις άλλες χώρες, στην Αυστρία π.χ., το 53,56% των εσόδων της αυτοδιοίκησης είναι από φόρους και το 16,99% από επιχορηγήσεις κρατικές, στο Βέλγιο το 37,50% από φόρους και 54,34% από επιχορηγήσεις, ενώ στην Ιταλία το 79% των εσόδων είναι από φόρους.

■ Διαφορετικά όμως σε σχέση με τις άλλες χώρες της

Ε.Ε. δαπανά η αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα και τα έσοδά της. Το 66,25% δαπανάται σε γενικές υπηρεσίες, ενώ η αυτοδιοίκηση στις χώρες της Ε.Ε. για γενικές υπηρεσίες δαπανά από 4,5% η Αγγλία έως 11,35% η Γερμανία.

Πού οφείλεται

Παράλληλα η μελέτη αποδεικνύει ότι η άσχημη οικονομική κατάσταση της αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα οφείλεται σε μαγικό βαθμό και στον πολυκερματισμό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το 95,9% των ΟΤΑ είναι κάτω από 5.000 κατοίκους. Είναι το υψηλότερο ποσοστό στην Ε.Ε. Αμέσως μετά η Ισπανία με 86%, η Γαλλία με 85,4%. Το μικρότερο ποσοστό είναι στο Βέλγιο με 18%.

Πιο συγκεκριμένα, 48 κοινότητες στην Ελλάδα έχουν έσοδα μικρότερα από 100.000 ετησίως, 180 έχουν έσοδα 100.000 - 199.000, 639 έχουν έσοδα 200.000 - 499.000 ετησίως...

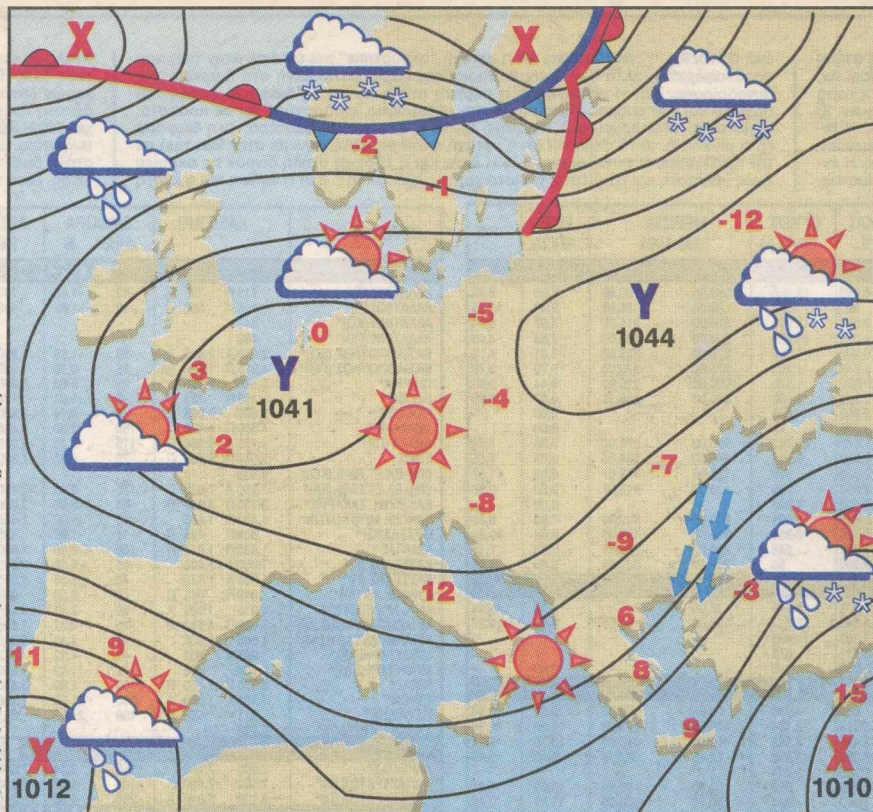
Ο καιρός της εβδομάδας

Γράφει ο ΝΙΚΟΣ ΚΑΝΤΕΡΕΣ

Ο πολύ ισχυρός συνδυασμός, μεταξύ των υψηλών πιέσεων στα Βαλκάνια και ευρύτερα στην Ανατολική Ευρώπη (1044hPa) με τις χαμηλές πιέσεις στην Ανατολική Μεσόγειο (1010hPa), θα διατηρήσει τους θεαλλώδεις έως πολύ θεαλλώδεις βορείους ανέμους στις ανατολικές και νότιες περιοχές, που την Τρίτη και κυρίως την Τετάρτη θα εξασθενήσουν. Εξάλλου, η συνεχιζόμενη μεταφορά ψυχρών αέριων μαζών από την Ανατολική Ευρώπη προς τη χώρα μας θα διατηρήσει το τσουχερό κρύο ολόκληρη την εβδομάδα.

Με τα κλιματολογικά στοιχεία του Δεκεμβρίου ολοκληρώνουμε για το Ρέθυμνο τα ετήσια στοιχεία (στη θέση του με το νέο χρόνο θα αναφερθούμε στη Λαμία). Από παρατηρήσεις 40 χρόνων η θερμοκρασία κατά μέσο όρο κυμαίνεται από 11 έως 17 βαθμούς. Στις 20/12/1963 το μέγιστο βάθμιο έδειξε 28 βαθμούς, ενώ στις 31/12/1982 το ελαχιστοβάθμιο κατέβηκε στον 1 βαθμό. Βρέχει κατά μέσο όρο στη διάρκεια 15 ημερών, στις 3 από αυτές εκδηλώνονται καταιγίδες, ενώ το μέσο μηνιαίο ύψος νετού είναι 110 χιλιοστά. Παρατηρήθηκε όμως και καταιγίδα με 64 χιλιοστά σε ένα 24ωρο. Η μέση μηνιαία ηλιοφάνεια είναι 112 ώρες.

ΑΓΡΟΤΕΣ Μπορεί να κάνει κρύο, ο καιρός όμως δεν θα εμποδίσει την εκτέλεση των διάφορων υπαίθριων γεωργικών ασχολιών. Προσέξτε τον παγετό που θα είναι έντονος και ρυθμίστε στα θερμοκήπια κατάλληλα τις θερμοκρασίες.

Προμηθευτείτε πετρέλαιο για το καλοριφέρ, και το τζάκι, όπου υπάρχει, ας καίει συνεχώς. Οι θεαλλώδεις βοριάδες στο Αιγαίο θα δημιουργήσουν προβλήματα στις θαλάσσιες συγκοινωνίες.

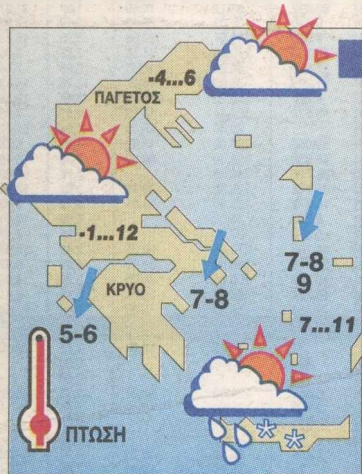
Στο κατώφλι του χειμώνα

Βροχερή, όπως προβλέφθηκε, και καιρικά επικίνδυνη, όπως επισημάνθηκε, ήταν η περασμένη εβδομάδα. Οι συνεχείς και δυνατές βροχές, μαζί με τις έντονες τοπικές καταιγίδες ανέβασαν σημαντικά τα ύψη βροχής αυτού του μήνα και ήδη σε αρκετές περιοχές ξεπεράστηκαν οι κανονικές τιμές του Δεκεμβρίου. Και να σκεφτεί κανείς ότι μόλις συμπληρώθηκε το πρώτο δεκαήμερο του. Φέτος ο Δεκέμβριος μας ήρθε με πολλά νερά.

Υστερα από τις μπόρες στην αρχή του μήνα στη Ζάκυνθο, στην Κεφαλονιά, στην Κέρκυρα και στον Πύργο, μας ήρθαν αυτές της περασμένης εβδομάδας στον Πειραιά, στη Θεσσαλονίκη, στην Αθήνα και στα Τρίκαλα. Τα δύο βαρομετρικά χαμηλά με τα μέτωπα κακοκαιρίας που τα συνδεδεαν, ιδιαίτερα εκείνο της Δευτέρας, προκάλεσαν σημαντικές βροχοπτώσεις σε ολόκληρη τη χώρα, καθώς και χιονοπτώσεις στα ορεινά της Βόρειας Ελλάδας. "Χρυσόφορες" θεωρούνται οι βροχές που έπασαν στους ταμιευτήρες του Μόρνου, της Υλίκης και του Μαραθώνα, καθώς αύξησαν σημαντικά τα αποθέματα νερού και απομάκρυναν ακόμα περισσότερο τον κίνδυνο της λειψυδρίας.

Στη νέα εβδομάδα δεν θα έχουμε τις βροχές και τις καταιγίδες της προηγούμενης. Αντίθετα θα είναι γενικά "στεγνή" και πολύ ψυχρή. Θα σημειωθούν πάντως λίγες ασθενείς βροχές στα πεδινά και θα πέσουν λίγα χιόνια στα ορεινά της ανατολικής και νότιας χώρας. Τα κύρια χαρακτηριστικά της θα είναι οι πολύ ισχυροί έως θεαλλώδεις βορείοι άνεμοι που θα φυσούν και οι οποίοι μεσοβδόμαδα θα κοπάσουν, καθώς και χαμηλές θερμοκρασίες, οι οποίες θα κυμαίνονται κάτω από τις κανονικές τιμές, θυμίζοντας το χειμώνα, στο κατώφλι του οποίου βρισκόμαστε.

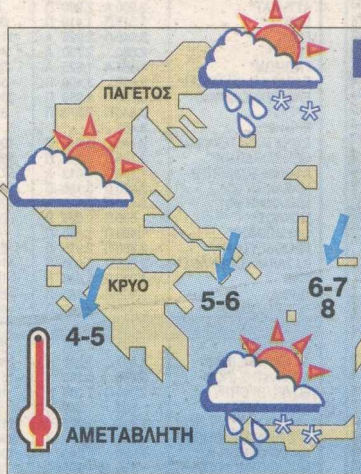
Αττική: Οι χαμηλές θερμοκρασίες και οι βορειοανατολικοί άνεμοι έντασης 7 έως 8 μποφόρ θα διατηρηθούν σήμερα και αύριο. Η θερμοκρασία το μεσημέρι δεν θα ξεπεράσει τους 8 βαθμούς, για να πέσει το πρωί στους 3 βαθμούς (στα βόρεια προάστια θα είναι μικρότερη). Οι τοπικές συννεφίες κυρίως στα βόρεια και ανατολικά του νομού ενδέχεται να δώσουν λίγες σταγόνες. Τις επόμενες ημέρες οι βοριάδες θα πέσουν στα 5 με 6 μποφόρ, το κρύο όμως θα διατηρηθεί τσουχερό, παρά τις... προσπάθειες του ήλιου, που κατά διαστήματα θα εμφανίζεται στον αττικό ουρανό.

ΚΥΡΙΑΚΗ-ΔΕΥΤΕΡΑ

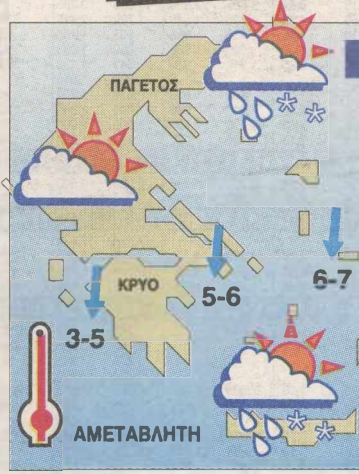
Τα κύρια χαρακτηριστικά του σημερινού καιρού είναι οι χαμηλές θερμοκρασίες και οι θεαλλώδεις βοριάδες, με ένταση στο Αιγαίο 8 και τοπικά 9 μποφόρ. Στη Δυτική και τη Βόρεια Ελλάδα θα υπάρχει ηλιοφάνεια με λίγη συννεφιά, ενώ στην υπόλοιπη χώρα η συννεφιά κατά τόπους θα είναι αυξημένη και θα συνοδεύεται από λίγες ασθενείς βροχές στα πεδινά και λίγα χιόνια στα ορεινά.

Για τη Δευτέρα προβλέπονται ανάλογες καιρικές συνθήκες με παγετό τη νύχτα και χωρίς το πρωί και με το κρύο να παραμένει τσουχερό σε ολόκληρη τη χώρα.

ΤΡΙΤΗ-ΤΕΤΑΡΤΗ

Για την Τρίτη και για την Τετάρτη προβλέπεται και πάλι παγετός σε όλη την ηπειρωτική χώρα, δηλαδή η θερμοκρασία θα πέσει κάτω του μηδενός τη νύχτα, κυρίως στη Βόρεια και την Κεντρική Ελλάδα. Την ημέρα στη Δυτική Ελλάδα θα υπάρχει ηλιοφάνεια (ο καιρός αυτή την εβδομάδα στα δυτικά θα είναι καλύτερος). Στην υπόλοιπη χώρα θα υπάρχουν συννεφίες τοπικά αυξημένες και θα σημειωθούν σποραδικές βροχές στα πεδινά και λίγα χιόνια στα ορεινά, κυρίως την Τετάρτη. Οι βοριάδες θα πεσουν λίγο την Τρίτη και περισσότερο την Τετάρτη.

ΠΕΜΠΤΗ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Για την Πέμπτη προβλέπεται στη Δυτική Ελλάδα σχεδόν αίθριος καιρός. Στην υπόλοιπη χώρα θα υπάρχουν συννεφίες με τοπικές βροχές ή χιονόβροχο και λίγα χιόνια στα ορεινά. Οι άνεμοι θα πνέουν από βόρειες διευθύνσεις στα δυτικά με ένταση 3-5 μποφόρ και στα ανατολικά με ένταση 6-7 μποφόρ.

Για την Παρασκευή στη Δυτική και τη Βόρεια Ελλάδα προβλέπονται λίγες συννεφίες, ενώ στην υπόλοιπη χώρα οι συννεφίες τοπικά θα είναι αυξημένες και θα σημειωθούν λίγες ασθενείς βροχές. Οι βοριάδες θα εξασθενήσουν λίγο, ενώ η θερμοκρασία θα είναι χαμηλή.

Η Μαύρη Τρύπα

☐ Μία είναι η λέξη για την κατάσταση της χώρας: **ΑΚΗ-βεργησία.**

☐ Ένας νέος όρος στην πολιτική, που υποδηλοί ότι υπάρχει κάτι χειρότερο απ' το κενό εξουσίας: ο **φελλός** του.

☐ Σιγά το **επιχείρημα** του Ακη ότι τα ίδια λέει ο Σημίτης με τον Εβερτ! Μα κι ο ίδιος ο Ακης τα ίδια λέει με τη φιλιπινέζα μου... («yes master»!)*

☐ *Παρά ταύτα, ποτέ μου δεν τη θεώρησα **ανεγκέφαλη**.

☐ Όσο ακούει **Σινάτρα** και **Σωτηρία Μπέλλου**, **no problem!!** Μόλις ζητήσει **Ευρυδίκη** και **Κώστα Μπίγαλη**, φεύγουμε όλοι μαζί με τα λεφτά μας για **Ελβετία**.

☐ Τι το θέλουμε να βγάλουμε τη χώρα απ' την **κρίση**; Τα ίδια πήγαμε να κάνουμε και με το Θρύλο κι είδατε τι

πάθαμε!

☐ Λύση ηγεσίας στο **ΠΑΣΟΚ** με το σύστημα το **Θρύλου!** Να παραιτηθεί ο Ανδρέας απ' την **προεδρία** και να παραμείνει **ιδιοκτήτης**.

☐ Να βάλει για πρόεδρο π.χ. το **Σημίτη** και να τον καλεί **τρεις ημερησίως** σε **απολογισμό!!** Γιατί, παιδί μου, πέσαμε στις τρεις το απόγευμα κάτω του εβδομήντα τα **εκατό**;

☐ Ε, αφού στο Θρύλο θα βάζαμε πρόεδρο το **Σιδέρη**, λογικά στο **ΠΑΣΟΚ** μπορεί να μπει μέχρι κι ο **Κοκκινοβασίλης**.

☐ Λεπτομέρεια με σημασία: Ο Χυτήρης είπε ότι ο Ανδρέας θα βγει απ' το **Ωνάσειο**, αλλά δεν είπε σαφώς ότι θα πάει **Εκάλη!!** Σκέψου να ξαναγορίσει **Καστροί!!**

☐ Θ' αρχίσει δηλώσεις ίδιες με τον **Εβερτ** μέχρι κι η **Μιμή**.

☐ Πάντως είναι ντροπή να τίθεται θέμα ηγεσίας στο **ΠΑΣΟΚ** πριν περάσουν 1.000 χρόνια απ' τη 10η επέτειο του πρώτου αιώνα απ' τα 40ήμερα του **Ανδρέα**.

☐ Κι ο μεν Ανδρέας μάλλον θα κάνει **γιορτές** στην **Εκάλη!** Ο Μίλτος θα κάνει στη **Ρηγίλλης**;

☐ Υπόδειγμα σταθερότητας η «**Ανοιξη**»! Ουδέποτε έθεσε θέμα **ηγεσίας**, παρ' ότι μπήκε στην εντατική ο **Μάικλ Τζάκσον**.

☐ ...Μετά την επιστολή **Μιμής** για το αν την εγκρίνει το **Ιατρικό Συμβούλιο**, αναμένεται ερώτημά της προς τον **ξάδελφό** της για το αν υπάρχει **κενό εξουσίας**.

☐ Φυσικά υπάρχει **κενό εξουσίας!** Μια ολόκληρη εβδομάδα χωρίς δήλωση **Ματούλας**.

☐ Άλλο δράμα! Σταματάει ο **Βλάσης Μπονάτσος** την **TV!!** Εντυχώς που συνεχίζει ο **Καραμπελιάς**.

☐ Το μέγα δυστύχημα του **Καραμπελιά** είναι ότι δηλώνει τα ίδια με τον **Εβερτ** πια!! Οτι υπάρχει **κατάπτωση αξιών** στον τόπο.

☐ Αλλά τι να πεις απ' τη στιγμή που και ο **Απόστολος Ανδρουλάκης** κάθεται και συζητά πολιτισμένα στην **TV** με **βομβιστές-αναρχικούς**; Αντε και υποψήφιος του **ΣΥΝ!**

☐ Μα φυσικά η **Μιμή** δεν ανακατεύτηκε καθόλου στο στάδιο της **ανάρρωσης**. Μόνο στην **επιδείνωση**.

☐ Πότε και μόνο πότε υπάρχει κατά το **Χυτήρη** **κενό εξουσίας**; Όταν πάει η **Μιμή κομμωτήριο***

☐ *Αλλά στο **μανικιούρ**-

πεντικιούρ δεν ανησυχεί υπερβολικά γιατί το κάνει ο ίδιος **προσωπικά**.

☐ Τι περίπτωση κι ο **Πάγκαλος**. Όταν έπρεπε να σιωπά είχε **λυσσάξει** και τώρα που έπρεπε να **λυσσομανά** κάνει τη **σουπιά**.

☐ Πάντως αν ο **Ανδρέας** κάνει **Χριστούγεννα** σπíti με τις **σουπιτσές** της κυρα-**Πολυξένης**, τον βλέπω για **Πρωτοχρονιά** παρέα με το **Σκαλκέα**.

☐ Επ' ευκαιρία: Δεν παίρνουμε το **Σκαλκέα** στο **Θρύλο**, να εξηγεί στο τύπο πώς είναι όλα όμορφα και **ωραία**;

☐ Δεν βάζουμε και μια **τέντα** στίλ **Ωνάσειο** στο **Καραϊσκάκη**; Να λέμε ότι **βρέχει** όταν μας **φτύνουνε**.

☐ Διευκρινιστικές ερωτήσεις: **ΟΣιδέρης** ως γενικός **αρχηγός** επιτρέπεται να **εκτελεί** και **πέναλτι**;

Ιστορίες αγάπης

☐ Όταν ο άνδρας του σπιτιού είναι τέτα στο σπíti, δεν μιλάει, δεν **κουνιάει** και δεν **λαλάει**... Και την ίδια ώρα το έτερόν του ήμισυ περιφέρεται και όχι μόνο **διαπράττει** αλλά και **εισπράττει** για **λογαριασμό** του... Να, αυτό **μωρό** μου είναι που **λένε** **κενό εξουσίας**. **ΥΓ.:** Σκάσε και **μίλα** απ' τον **αναπνευστήρα**.

☐ Άλλοι αντιμετωπίζουν με **δυσκολία** το **κενό εξουσίας** κι εμείς ακόμη πιο **δύσκολα** το **κενό εστίας**.

☐ Τι να τα κάνει ο πρόεδρος τα **σι-ντι**; Να τον **φέρνανε** **καμιά Ταινικήδου** να **σηκωθεί** στο **πι** και **φι**.

☐ Πάντως αν βάλουμε στο **fax** **αναπνευστήρα** και **καθετήρα**, τι άλλο **λείπει** για να **αντικατασταθεί** μια **και καλή**;